

AKAVAN KIRKOLLISET AMMATTILIITOT AKI
DIAKONIA TYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

CRUX

7 • 2005

Taiteilua työn ja
vapaa-ajan välillä

Näkökulmia työajattomasta työstä

.MK80

CRUX 7.2005

- 2 Päätöimittajan kirjoitus
- 3 *Marjukka Andersson:* Kymmenen vuotta kanttoreiden edunvalvontaa
- 4 Uutisia
- 8 *Jukka Keskitalo:* Muuttajat ja nuoret aikuiset seurakuntien haasteena
- 13 *Leena Vanne:* Vastuu ja henkilöt vaihtuvat – työ jatkuu!
- 15 *Juba Kauppinen:* On aika sanoa näkemiini!
- 16 *Seppo Tirkkonen:* Armo näkyi ja tuntui stadissa
- 18 *Johanna Tarpila:* Kirkko verkossa kaikelle kansalle
- 19 Risto Kormilainen on Vuoden Pappi 2005
- 20 *Paula Raitis:* Mira-Maarit Väisänen viihtyy merimieskirkolla
- 22 *Sanna Ylä-Jussila:* Kutsu-musta kyselemässä
- 24 *Kaisa Aitlahti:* Nuorena pappina 100-vuotiaassa nuorisojärjestössä
- 26 Uudet Tekstin ääressä -kirjoittajat esittäytyvät
- 29 *Jukka Huttunen:* Korostan yhdessä tekemisen tärkeyttä
- 31 Näkökulmia työstä ja vapaa-ajasta
- 36 *Tiina Partanen:* Leirityön kysymyksiä työn ja vapaa-ajan näkökulmasta
- 38 *Sanna Ylä-Jussila:* Kuka lohduttaisi päätkätöyläistä?
- 40 *Anna-Liisa Valtavaara:* Kiltteydestä kipeä työntekijä
- 43 *Kati Häkkinen:* Perhe ja työ vaakakupissa
- 47 *Mikael Helenelund:* På spaning efter rätt modell
- 52 Tekstin ääressä

Armoa Helsingissä ja Kotikäyntikampanja Jyväskylässä

Helsingin kaduilla näkyivät tänä syksynä Armokampanjan mainokset. Kohderyhmänä oli erityisesti 20 - 39-vuotiaat kaupunkilaiset. Lue enemmän s. 16.

Jyväskylässäkin Kotikäyntikampanjan kohderyhmäksi muodustuivat nuoret aikuiset sekä muuttajat. Miten kampanja toteutettiin, siitä enemmän s. 8.

Ole kiltti ja...

Kiltteyttä on aina pidetty hyvänä ominaisuutena, mutta kiltteydelläkin voi olla kääntöpuolensa. Anna-Liisa Valtavaara kirjoittaa aiheesta s. 40.

Mitä eri työntekijät ajattelevat työajattomuudesta?

Pääteeman artikkeleista kolmessa puhutaan työ- ja vapaa-ajasta. Risto Krogerus ja Petri Lehtisalo kertovat omista kokemuksistaan ja näkökulmistaan. Tiia-Maria Lehto on haastatellut kahta kanttoria; Hanna Pelto ja Sanna Ketola edustavat eri sukupolvea ja näkemystä työajattomasta työstä. Lue enemmän s. 31.

Työn ja perheen yhteensovittaminen

ei ole helppoa. Jos osaamme rajata työtämme, voimme paremmin henkisesti ja fyysisesti ja voimme aidosti olla läsnä sekä työssä että perheen kanssa. Lue enemmän Kati Häkkisen mietteitä s. 43.

Seuraava Crux 1/2006 ilmestyy viikolla 6. Aiheina mm. sekularisaatio.

CRUX

TOIMITUS

 AKAVAN KIRKOLLISET
 AMMATTILIITOT AKI
 DIAKONIAITYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

7 • 2005

Päätoimittaja
 Stina Lindgård
 (09) 150 2466
 stina.lindgard@akiliitot.fi
Toimitussihteeri
 Heli Meinola
 (09) 150 2653
 heli.meinola@akiliitot.fi
Osoite
 Akavatalo
 Rautatietäisenkatu 6,
 00520 Helsinki,
 (09) 150 2453
 Faksi (09) 148 5875
 Sähköposti:
 heli.meinola@akiliitot.fi
Kustantaja

Suomen Kirkko-Mediat Oy, Helsinki

TOIMITUSKUNTA
 Stina Lindgård, pastori (pj.)
 Miika Heikinheimo, kappalainen
 Maria Heinonen, diakoni
 Jaana Partanen, kanttori
 Esa-Matti Peura, hiippakuntasiihteeri
 Ulla Savonen, kappalainen
 Miia Seppänen, seurakuntapastori
 Taina Viljanen, diakonissa
 Sakari Vilpponen, kanttori
OSOITTEENMUUTOKSET
 Akavan kirkolliset ammattiliitot
 AKI ry.

 Pappisliiton jäsenet: Heli Meinola
 (09) 150 2653
 heli.meinola@akiliitot.fi
Kanttori-urkuriliiton jäsenet:
 Tuija Kukkonen
 (09) 150 2446
 tuija.kukkonen@akiliitot.fi
Diakoniaityöntekijöiden Liitto:
 Pirjo Heikkinen
 (09) 150 2487
 pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi
ILMOITUSHINNAT

Sivu	2/1	1 750 €
	1/1	975 €
	1/2	515 €
	1/4	285 €
	1/8	160 €

ISSN 0783-0122

PAINOPAikka

Uusimaa Oy, Porvoo

Työajattomuus – ongelma vai etuoikeus

Kirkossa pohditaan työaikaan liittyviä kysymyksiä. Siksi on ajankohtaista ja tärkeää yhdessä miettiä, mitä työajattomuus merkitsee ja miten vapaa-aika sopii tähän ajatteluun?

Kirkon palvelussuhdelakia pohditaan työryhmässä, jonka kirkkohallitus asetti kesäkuussa 2004. Työryhmässä kysytään, voiko osa kirkon hengellisessä työssä olevista viranhaltijoista siirtyä työ-sopimussuhteeseen? Jos tämä muutos tehdään, se heijastuu suoraan hengellisen työn työaika - työajattomuus -problematiikkaan ja koskettaa työn järjestelyjä oleelliselta osin, sanoo Esko Jossas Cruxissa numero 6. Työryhmällä on aikaa tämän vuoden loppuun tehdä oma esityksensä asiasta.

Mallitehtävänkuvia laadittaessa tulee miettiä, mitä työtehtäviä virkaan kuuluu, eli se on kuvaus virasta. Tämän ohella on hyvä miettiä myös omaa työnkuva. Ehdkinkö, riittääkö aika oikeasti kaikkeen siihen, mitä haluan tehdä ja mitä minun kuuluisi tehdä virkaani liit-tyen.

Merkitseekö työajattomuus sitä, ettei käytännössä ole vapaa-ai-kaa ollenkaan, vai voiko työajattomaan työhön sisältyä vapaa-aikaa, sitä omaan elämään satsaamista? Pääteeman artikkeleissa kirjoittajat pohtivat juuri näitä asioita. Mitä merkitsee olla hengellisen työn teki-jä työajattomassa työssä? Osaammeko asettaa rajoja ja sanoa ei eri-laisissa työtilanteissa? Anna-Liisa Valtavaara on kirjoittanut artikkelin kiltteydestä. Onko kiltteys ominaisuus, joka on tyypillinen varsinkin seurakunnan työntekijöille?

Lokakuaisessa Pätkätyöseminaarissa tuli esiin, miten raskasta on koko ajan olla työssä ilman edes mahdollisuutta pitää lomaa. Siirty-minen työpaikasta toiseen ei ole mielekästä – juuri kun ehtii tutustua työtovereihin ja seurakuntalaisiin, pitää taas siirtyä uuteen työpaik-kaan. Jos tässä pyörytyksessä on kauan, uupuminen voi olla oven ta-kana odottamassa. Pätkätyöseminaarin kuulumi-sista kirjoittaa Sanna Ylä-Jussila.

Millaisia asioita nousee esiin, kun leirityötä tarkastellaan työn ja vapaa-ajan näkökulmasta? Tiina Partanen pohtii artikkelissaan kysymyksiä, jotka koskettavat varmasti monia seurakunnan työntekijöitä. Entä kun tähän työajattomuus kuvi-oon pitää vielä saada mahtumaan puoliso ja lap-set. Saako perhe tarpeeksi huomiota, kysyy Ka-ti Häkkinen.

Oman näkökulmansa työajattomaan työhön tuo Uudenmaan työsuojelupiiri. Millainen on hei-dän näkemyksensä siitä, miten seurakunnan työn-teki-jät hallitsevan työaikaansa? Jotta työ ja vapaa-aika sopisivat yhteen, tarvitsemme hyvää suunnittelua, kykyä sanoa ei eri tilanteissa ja hyvän esimiehen, joka tarttuu asiaan epäkohtia huo-matessaan, kirjoittaa työsuojeluinsinööri Tuula Muinonen.

Jaksaminen on tärkeä asia. Siitä hyötyy työnantaja, perhe, seura-kuntalaiset ja ennen kaikkea sinä ja minä itse.

Paljon muutakin lukemista löytyy – inspiroivista kampanjoista va-paaehtoistyöhön.

Antoisia lukuhetkiä Crux-lehden lukijoille. Kiitos tästä vuodesta ja hyvää adventin aikaa!

 Stina Lindgård
 päätoimittaja

Kymmenen vuotta kanttoreiden edunvalvontaa

Minun on aika luovuttaa upea Suomen Kanttori-urkuriliiton puheenjohtajan paikka seuraajalleni reilun kuukauden päästä. En tee sitä huokaisten helpotuksesta, vaan hyvin haikealla mielellä. Viimeiset kymmenen vuotta kanttoreiden monitahoinen edunvalvonta on ollut kiinteä osa jokapäiväistä elämäni. Olen saanut olla etuoikeutetussa asemassa ammattiani koskevien tapahtumien polttopisteessä, oppinut tuntemaan hienoja, vastuuta kantavia ja työlleen omistautuvia ihmisiä ja saanut vaikuttaa virkakuntaani koskeviin asioihin. Vapaa-ajan ongelmia ei ole liiemmälti ollut näiden vuosien aikana!

Olen oppinut tuntemaan ay-maailman joissain asioissa hyvin kovana ja raadollisena, toisaalta äärimmäiseen oikeudenmukaisuuteen pyrkivänä, keskustelevana ja toisen mielipiteitä kuuntelevana maailmana. Olen nauttinut suunnattomasti saadessani keskustella lukemattomista asioista päämääränämme korjata olemassa olevia epäkohtia tai luotsata jotain asiaa parempaan suuntaan.

Kanttori-urkuriliitto on kehittynyt vauhdilla kuluneina kymmenenä vuotena. Astuessani puheenjohtajan saappaisiin 1990-luvun puolivälissä oltiin

juuri nousemassa laman syövereistä. Kanttoreiden koulutus oli löytänyt uuden suuntansa 1980-luvun alkupuolella tapahtuneen tutkinnonuudistuksen jälkeen. Tuoreita musiikin maistereita valmistui kanttorin virkoihin. Kirkolla meni hyvin. Tästä tilanteesta oli hyvä lähteä ajamaan virkakunnan etuja, vaikka alkumetreit olivatkin hiukan hankalia, sillä sekä liiton uusi puheenjohtaja että toiminnanjohtaja aloittivat työnsä yhtä kokemattomina molempien edeltäjiensä astuttua muihin tehtäviin.

Vaativimmat haasteet liittyvät urani ajalta virkarakennekomitean työskentelyyn sekä AKI r.y:n luomiseen. Virkarakennekomiteassa en tosin ollut liiton vaan kanttorikunnan edustajana, mutta kaikessa vaativuudessaan työskentely oli loistavaa, ja minulle oli mietintöä luodessamme valtavasti hyötyä liiton edunvalvonnasta oppimastani.

Puheenjohtaja ei ole mitään ilman hyvää ja työhönsä sitoutunutta hallitusta ja toiminnanjohtajaa. Tällaisista on Kanttori-urkuriliitossa perinteisesti saatu nauttia! Jopa siinä määrin, että helmasynnikseni muodostui kokousta niin intensiivisesti, että ruokailu tahtoi unohtua! Seurakunnallisen esimieheni ja perheeni hyväksyntä tämänkaltaiselle toiminnalle on ollut välttämätöntä!

Annamari Jokisen tultua liiton toiminnanjohtajaksi alkoivat uudistukset vauhdittua. Entisestään kiinteämmän yhteistyön tarve muiden kirkon akavalaisien järjestöjen kanssa johti parin vuoden hedelmällisten ja hyvässä hengessä käytyjen neuvottelujen tuloksena pappien ja kanttoreiden yhdessä jäsenistönsä etuja ajavan AKI-liiton syntymiseen.

Olen kiitollinen näistä kymmenestä vuodesta. Haluan kiittää kaikkia teitä, jotka olette tukenet työtäni puheenjohtajana ja teitä, joiden kanssa olen saanut työskennellä asettamiemme päämäärän saavuttamiseksi. Olen kiitollinen kaikista teistä kollegoista, jotka olen oppinut tuntemaan eri puolilla Suomea.

Edunvalvontatyö jatkuu. Kanttoreita koskevissa asioissa on valvottavaa.

Olen edelleen, näiden vuosien jälkeen, ylpeä ja tyytyväinen siitä, että olen kanttori, pian tuon jalon virkakunnan riviedustaja ja että voin rauhallisin mielin jättää paikkani Mikael Helenelundille, pitkäaikaiselle SKULin hallituksen jäsenelle ja työtoverilleni!

Marjukka Andersson
AKI:n varapuheenjohtaja
marjukka.andersson@evl.fi

Kesämökkivaraaus 2006

Diakoniatyöntekijöiden Liiton kesämökki Maaningalla on jälleen ensi kesänä liiton jäsenten ja heidän läheistensä käytössä kesä-elokuun ajan.

Mökkivarauksia otetaan vastaan tammikuun alusta alkaen liiton toimistossa puh. 09-1502 487/Pirjo Heikkinen.

Etusija annetaan edelleen ensikertalaisille varausjärjestyksessä. Muut voivat jättää varastoiveensa odottamaan ensikertalaisilta vapaita jääviä viikkoja. Kannattaa ilmoittaa kaikki sopivat viikot.

Ensisijaisesti mökkivarauksia otetaan kokonaisille viikoille. Viikonlopuille tai yksittäisille vuorokausille varauksia otetaan vain, jos mökki olisi muuten tyhjiillään.

Aiempien kokemusten mukaan kesäkuun alussa ja elokuun loppupuolella on ollut paremmin tilaa. Niiden, joilla on mahdollisuus (esimerkiksi eläkeläiset), kannattaa varata näitä viikkoja. Heinäkuun viikoille on yleensä runsaasti kysyntää, joten kaikki halukkaat eivät silloin valitettavasti pääse lomalemaan mökille.

Kirjallinen varausvahvistus lähetetään lomaviikon saaneille huhtikuun puoliväliin mennessä.

Mahdollisia peruutuspaikkoja kannattaa tiedustella pitkin kevättä ja kesää.

Lisätietoja Maaningan Pihakytö-kesämökistä löytyy liiton kotisivuilta www.dtl.fi (Jäsen-ten omat sivut, Salaisten sivujen lopusta).

AKAVAn työaikakampanja Työlle on aikansa jatkuu

AKAVA ja aluetoimikunnat käynnistivät valtakunnallisen työaikakampanjan lokakuussa. Kampanjan tavoitteena on kannustaa työntekijöitä ja työnantajia pohtimaan oman työyhteisönsä työaikajärjestelyjä.

Eri paikkakunnilla järjestettävät työaikaseminaarit ovat avoimia kaikille työaikojen kehittämistä kiinnostuneille. AKAVAn asiantuntijat kertovat työaikojen merkityksestä työhyvinvoinnille, erilaisista työaikajärjestelyistä sekä työaikapankista. Lisäksi työnantajien edustajat esittelevät jo käytössä olevia työaikajärjestelmiä.

Kampanjan aikataulu joulukuussa:

8.12. Kuopio, Savonia ammattikorkeakoulu, Opistotie 2
12.12. Helsinki, Akavatalo, Valopiha, Rautatieläisenkatu 6

Ohjelmat päivitetään kampanjan nettisivuille www.akava.fi/tyoajat

Tervetuloa!

Varaudu sateisiin

Hanki Pappisliiton logolla varustettu sateenvarjo

Sateenvarjo on puuvartinen, tummansininen, muovikunalla ja liiton logolla varustettu. Hinta 12 euroa + toimituskulut 7,80 euroa.

Sateenvarjoja voi tilata AKIn toimistosta numerosta (09) 150 2653 tai (09) 150 2657.

Kanttoripäivät 2006:

"Päästä virsi valloilleen"

Vielä on aikaa ilmoittautua Seinäjoella 7. – 9. helmikuuta 2006 järjestettävälle valtakunnallisille Kanttoripäiville.

Päivien teemana on "Päästä virsi valloilleen". Ohjelman kohokohtia on Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin konsertti. Ensimmäistä kertaa päiville on kutsuttu myös Porvoon hiippakunnan kantto-reita, ja suomenruotsalainen kirkkomusiikki onkin näkyvästi esillä ohjelmassa.

Kanttori-urkuriiliitto järjestää perinteiseen tapaan päivien työelämäosion, jonka aiheena tällä kertaa on kanttorien fyysinen ja psyykinen työsuojelu.

Osallistumismaksu on 110 €. Opiskelijoiden ja eläkeläisten osallistumismaksu on 20 €. **Kannattaa muistaa, että neuvottelupäiviä pidetään yleensä virka- ja työtehtävinä, ei koulutuksena, joten kustannukset eivät siten kuluta koulutusmäärärahoja.**

Majoituksesta huolehtii jokainen osallistuja itse. Seurakuntiin lähetetyn kutsukirjeen liitteenä on yhteystiedot muutamaiin Seinäjoen majoitusliikkeisiin, joiden kanssa on sovittu huonekiintiöstä. Opiskelijoilla on mahdollisuus euron hintaiseen "lattiapatjamajoitukseen" seurakunnan tiloissa.

Päävastuussa Kanttoripäivien järjestelyistä on Kirkkohallituksen jumalanpalvelus- ja musiikkitoiminnan yksikkö (KJM). Lisätietoja päivistä antavat KJM:n toimistosihteeri Helena Juhola, puh. (09) 1802 340 (helena.juhola@evl.fi), puh. (09) 180 2340 ja musiikkisihteeri ulla.tuovinen@evl.fi, puh. (09) 180 2262. Ohjelma ja ilmoittautumislomake ovat verkossa osoitteessa <http://www.evl.fi/kkh/to/kjmk/kjanp.html>.

Kanttoripäivien järjestäjiä KJM:n ja SKUL:n lisäksi ovat Seinäjoen seurakunta, Lapuan hiippakunta, Kirkon koulutuskeskus, Suomen Kirkkomusiikkiliitto sekä Teologit ja kirkkomuusikot ry.

Kummeja voidaan lisätä kasteen jälkeen

Pitkään keskustelussa ollut mahdollisuus lisätä kummeja kasteen jälkeen sai päätöksensä kirkolliskokouksessa torstaina 10.11. Kirkolliskokous päätti, että erityisistä syistä kummin lisääminen lapselle kasteen jälkeen on mahdollista. Päätös tulee voimaan vuoden 2006 alusta.

Erityistilanteita voisivat olla esimerkiksi kummin kuolema tai eroaminen kirkosta tai lapsen adoptio. Kummin lisääminen voi olla aiheellista myös jos lapsi on kastettu ulkomailla, eikä hänelle ole nimetty kummeja tai jos kummin ja lapsen välinen yhteys on tosiasiallisesti katkennut.

Kirkolliskokous totesi uskonnonvapauslain perusteella, että 12 vuotta täyttäneelle ei voida nimetä uusia kummeja ilman hänen omaa suostumustaan. Lisäksi 15 vuotta täyttäneellä on oikeus erikseen käyttää asiassa puhevaltaa. Kummeja voidaan lisätä vain alle 18-vuotiaille.

Lapselle voidaan lisätä enintään kaksi kummiä. Huoltajat valitsevat kummit ja päätöksen tekee seurakunnan kirkkohera. Kummit merkitään sen seurakunnan kirkonkirjoihin, jossa lapsi on kastettu.

Kummiuden purkaminen ei edelleenkään ole mahdollista.

Kirkon tiedotuskeskus

Vuoden Pappi 2006 aikataulu

1. Pappisliiton hallitus asettaa Vuoden Pappi 2006 valinnan kriteerit (tammikuun kokouksessa).
2. Ehdokkaita voivat asettaa alaosastot, opiskelijajärjestöt ja liiton hallituksen jäsenet. Kirje asiasta lähtee alaosastoille ja opiskelijajärjestöille maaliskuussa 2006.
3. Ehdotukset Vuoden Papiksi tulee lähettää hallitukselle 5.5.2006 mennessä.
4. Vuoden Pappi 2006 julkistetaan Papiston päivien yhteydessä 17.10.2006.

Löytyykö kätkeistäsi vanhoja valokuvia Kanttori- urkuriiliiton tapahtumista ja toimijoista?

Suomen Kanttori-urkuriiliitto täyttää 100 vuotta kahden vuoden kuluttua, ja 100-vuotishistoriikin valmistelut on aloitettu.

Jos hallussasi on valokuvia liiton toiminnasta menneiltä vuosilta, olisi mukavaa saada ne toimistoon nähtäväksi ja tarpeen mukaan historiikin sivuilla julkaistaviksi.

Kiitos Inkeriin lähetetyistä papin vaatteista

Kiitämme niitä, jotka ovat lahjoittaneet käytettyjä papin vaatteita Inkerin kirkon papeille! Vaatteet on toimitettu eteenpäin tarvitseville.

Keräys jatkuu edelleen. Voit toimittaa käytettyjä papin vaatteita Lähetyskirppiksen kautta Inkeriin. Osoite: Lähetyskirppis Patina, Tikkurilantie 44, 01300 Vantaa, puh. (09) 851 3430. Kiitos!

Seppo Airas,
pastori,
Tikkurilan seurakunta
Kalevi Niemi,
Patinan toiminnanjohtaja

Vaalit tulossa – muista äänestää!

Tammikuussa tipahtaa postiluukusta vaalimateriaali (oman hiippakunnan äänestyslippu, vaalikuori, äänestysopas, ehdokaslistojen yhdistelmä ja palautuskuori) AKIn ja sen jäsenjärjestöjen valtuustojen vaalista. Löydät ehdokaslistojen yhdistelmän myös tästä lehdestä. Voit tutustua ehdokkaisiin etukäteen ja valita parhaan omasta ammattikunnastasi ja hiippakunnastasi.

Vaalimateriaalin kanssa lähetetään kaikille työelämässä oleville jäsenille jäsenkysely, johon vastataan nimettömästi. Täytetyn lomakkeen voit kätevästi palauttaa äänestyslipun kanssa samassa vastauslähetyskuoressa.

Mikäli Sinulle postitetaan väärän hiippakunnan äänestyslippu, voit tilata oikean AKIn toimistosta, puh. (09) 1502 453. **Palauta äänestyslippusi 13.2.2006 klo 12 mennessä!**

Äänestä jo tammikuussa!

Det är valtider – kom ihåg att rösta!

Nya fullmäktige för AKI och dess medlemsföreningar väljs i januari. Då får du valmaterialet (det egna stiftets röstsedel, valkuvert, röstningsdirektiv, sammanställning av kandidatlistorna och kuvert för returnering) hemskickat till dig. Du hittar också sammanställningen av kandidatlistorna i denna tidning. Därmed har du möjlighet att på förhand bekanta dig med kandidaterna och välja den bästa kandidaten från din egen yrkeskår och ditt eget stift.

I samband med valmaterialet skickar vi till alla som är ute i arbetslivet en medlemsundersökning. Den ifyllda blanketten, som du fyllt i anonymt, kan du lämna in tillsammans med röstsedeln i samma kuvert.

Om du har fått fel stifts röstsedel, kan du beställa den rätta från AKIs kansli tfn. (09) 1502 453. **Returnera din röstsedel senast 13.2.2006 kl. 12!**

Rösta redan i januari!

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry. hakee

Osa-aikaista opiskelijasihteeriä

jonka pääasiallisena tehtävänä on hoitaa Suomen
Kanttori-urkuriliiton opiskelijatoimintaa

Työhön kuuluu mm. opiskelijavaliokunnan sihteerinä toimiminen, opiskelijajäsenten rekrytointi ja neuvonta sekä yhteydet kirkkoon ja akavalaiseen opiskelijatoimintaan. Työsuhde on osa-aikainen, noin 60% kokoaikaisesta, ja se täytetään määräajaksi 31.12.2007 saakka.

Tehtävät edellyttävät Sibelius-Akatemiassa kirkkomusiikin osastolla suoritettua musiikin maisterin tutkintoa tai ammattikorkeakoulussa suoritettua kirkkomuusikon tutkintoa, yhteistyökykyä sekä itsestä työtöetä. Kokemus edunvalvonta- ja järjestötehtävistä katsotaan eduksi.

Akavatalossa sijaitsevassa AKI:n toimistossa on kahdeksan työntekijää. Osa opiskelijatoiminnasta hoidetaan yhteistyössä Suomen kirkon pappisliiton opiskelijasihteerin kanssa.

Palkkaus ja muut työsuhteen ehdot määräytyvät soveltuvin osin Kirkon yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaan. Työn alkamisaikakohdasta voidaan neuvotella.

Hakemukset pyydetään lähettämään 9.12.2005 mennessä osoitteella Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry., Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki.

Tiedusteluihin vastaa apulaistoiminnanjohtaja Annamari Jokinen, annamari.jokinen@akiliitot.fi, puh. (09) 1502 445.

Uudet jäsenet -palsta ja He saavat levätä -palsta lopetetaan

Ammattiliiton jäsenyyttä katsoon henkilötietolaissa arkaluonteiseksi tiedoksi. Tästä johtuen Cruxissa ei enää julkaista liittojen uusien jäsenten nimiä. Jatkos-

sa julkaisemme vain uusien jäsenten lukumäärät. Samasta syystä lopetetaan myös He saavat levätä -palsta.

Ajankohtaista verkossa

Vieraile liittojen kotisivuilla

PAPPISLIITTO
www.pappisliitto.fi

UPJ käytännössä.

Valtuuston syyskokouksen uutisia.

DIAKONIA-
TYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO
www.dtl.fi

Kuvia Diakoniatyöntekijöiden päiviltä.

Valtuuskunnan vaalin tulos.

Tanja Jylhävuorelle kahden hengen viikonloppuloma Holiday Club Tampereen Kylpylässä

Cruxin toimitus pyysi 500 lehden lukijaa kertomaan mielipiteensä lehdestä ja esittämään muutosehdotuksia lehden uudistamiseksi. Vastauksia tuli yhteensä 135 kappaletta.

Kaikkien vastanneiden kesken arvottiin kahden hengen viikonloppuloma Holiday Club Tampereen Kylpylässä.

Loman voitti Tanja Jylhävuori.

Toimitus kiittää kaikkia kyselyyn vastanneita.

LIITTOJEN UUDET JÄSENET

Suomen Kanttori-urkuriliittoon on varsinaiseksi jäseneksi liittynyt kuusi henkilöä. Opiskelijajäseneksi on liittynyt 16 henkilöä.

Suomen kirkon pappisliittoon on varsinaiseksi jäseneksi liittynyt 12 henkilöä, maisterijäseneksi kolme henkilöä ja opiskelijajäseneksi 53 henkilöä.

Diakoniatyöntekijöiden Liittoon on varsinaiseksi jäseneksi liittynyt kuusi henkilöä, kaksoisjäseneksi kaksi henkilöä ja opiskelijajäseneksi 10 henkilöä.

Muuttajat ja nuoret aikuiset seurakuntien haasteena

Jyväskylän kaupunkiseurakunta toteutti Tervetuloa seurakuntaan –kampanjan ja satsaa nuorten aikuisten kohtaamiseen

Keskustelu kirkon jäsenyyden vahvistamisesta on käynyt kiivaana. Taustalla ovat tietenkin huoletuttavat tiedot kirkosta eroamisen lisääntymisestä. Pelkkä puhe ei kuitenkaan riitä, vaan täytyy myös tehdä jotakin.

Jyväskylän kaupunkiseurakunta on Suomen suurin seurakunta noin 66 000 jäsenellään. Seurakunta jakautuu viiteen alueeseen, joiden puitteissa peruseurakuntatyö toteutuu. Alueiden työtä tukevat yhteisen seurakuntatyön palveluyksiköt.

Lähdimme Jyväskylässä miettimään omia haasteitamme ja totesimme muutamia tärkeitä asioita: Seurakuntaamme muuttaa vuositasolla noin 6 000 kirkon jäsentä muista seurakunnista. Runsaat 5 000 kirkon jäsentä muuttaa meiltä vuosittain muualle.

Syyskuusta 2004 syyskuuhun 2005 sisään muuttaneista vajaan 6 000 seurakuntalaisesta lähes 4 000 asui yhden hengen talouksissa ja kuului ns. nuorten aikuisten ikäluokkaan. Jyväskylän tapauksessa nämä yksittäistalouksissa asuvat ovat suurimmaksi osaksi opiskelijoita. Jyväskylässä lieneekin asukaslukuun suhteutettuna koko maata ajatellen kaikkein eniten opiskelijoita. Vuonna 2004 seurakunnastamme eronneista 2/3 kuului ikäryhmään 18 - 35 vuotta.

Näistä faktoista käsin totesimme kaksi tärkeää prioriteettia: nuoret aikuiset ja seurakuntaan muuttavat. Kuten edellä kävi ilmi meidän tapauksessamme nämä ryhmät ovat melko pitkälle yksi ja sama asia.

TERVEHDYSKÄYNTI KANSANKIRKON HENGESSÄ

Lähdimme kehittämään työtämme opiskelijoiden ja nuorten aikuisten parissa. Tällä hetkellä meillä on muodostettuna verkostomaisesti toimiva tiimi (ei niinkään työala), jossa on oppilaitostyön papin lisäksi neljä alueilla toimivaa pappia. Kullakin heistä

on työalavastuuna nuoret aikuiset ja opiskelijat hieman eri painotuksin kunkin alueen profiili huomioon ottaen. Tavoitteena on luoda tällaisella verkostomaisella työskentelytavalla kosketuspintaa nuoriin aikuisiin ja linkittää tätä työtä osaksi muuta seurakuntaelämää.

Syyskuun viimeisellä viikolla tänä vuonna toteutimme laajamittaisen ”Tervetuloa seurakuntaan” –kampanjan. Otimme tavoitteeksi käydä henkilökohtaisesti ovella toivottamassa vuoden aikana seurakuntaan muuttaneet tervetulleiksi. Toki heille menee postin välityksellä ”tervetulopaketti” välittömästi seurakuntaan muuton jälkeen.

Kampanja toteutettiin siten, että kirkkoherra lähetti viikkoa ennen kampanjaa kirjeen, jossa odotettavissa olevasta vierailusta kerrottiin. Tervetuloikäynnin tarkoituksena oli avoimessa kansankirkon hengessä käydä tervehtimässä uusia seurakuntalaisia ja jättää heille seurakunnan elämästä ja toiminnasta kertovaa materiaalia. Pitempiin tai syvemmälle meneviin keskusteluihin ei edes pyritty. Tarkoituksena oli ainoastaan välittää myönteinen ja iloinen tervehdys uudesta kotiseurakunnasta. Edes kuvitelmissa ei ollut, että tällä kampanjalla ”ratkaistaisiin” joitakin suuria ongelmia. Toivomme kuitenkin, että uudet seurakuntalaiset olisivat kokeneet tämän myönteisenä kädenojennuksena.

Kampanja ja sen suunnittelu oli melkoinen haaste. Vapaaehtoiset seurakuntalaiset, joille järjestettiin koulutusta, ja työntekijät toimivat kampanjassa rinta rinnan. Palaute kohtaamisista oli hyvin myönteistä. Negatiivisia vastaanottoja ei juuri ollut. Saimme myös paljon oppia jatkoa varten. Joitakin asioita tekisimme tulevaisuudessa varmaankin toisin.

Yksi taso asiassa oli myös kampanjan saama julkisuus tiedotusvälineissä. Toivottavasti syntyi vaikutelma, että seurakunta on kiinnostunut ihmisistä, ei ainoastaan jäsenkehityksestään. Tiedotusvälineissä palstatilaa sai myös kampanjaviikolla avattu ”Kuulu kirkkoon” –nettisivusto.

Kirjoittaja on Jyväskylän kaupunkiseurakunnan kirkkoherra.

Pappisliiton valtuuston päätöksiä syyskokouksessa

KUNNIAJÄSENET

Kunniajäseniksi kutsuttiin liiton entiset puheenjohtajat, Jyväskylän kaupunkiseurakunnan eläkkeellä oleva kirkkoherra, *rovasti Oso Sovijärvi* ja Kauniainen suomalaisen seurakunnan kirkkoherra, *lääninrovasti Arto Laitinen*. Kunnianosoitus julkistettiin 25.10. Helsingissä.

Muut kunniajäsenet ovat: Juhani Kopposela, Timo Kökkö, Osmo Setälä, John Vikström ja Tapani Vuorela.

PAPPISLIITON TULOS- JA TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2006

Kokous hyväksyi liiton tavoitteet, toiminnan painopisteet ja päälinjat vuodelle 2006. Suunnitelma julkaistaan kokonaisuudessaan kotisivuilla (www.pappisliitto.fi).

JÄSENMAKSUT ENNALLAAN

Vuoden 2006 jäsenmaksuiksi vahvistettiin:

- aktiivi-, maisteri- ja kandidaattijäsenet 1,1 % varsinaisesta palkasta
- ulkomailla työskentelevät 70 €/v tai 5,8 €/kk
- työelämän ulkopuolella olevat 70 €/v tai 5,8 €/kk
- kaksoisjäsenet 45 €/v
- eläkeläisjäsenet 40 €/v
- opiskelijat 0 €

VUODEN 2006 MATKA-APURAHAA 350 €

Apurahaa voivat anomuksesta saada Pappisliiton varsinaiset jäsenet (myös kaksoisjäsenet) liiton järjestämille ulkomaille opintomatkaille (myös opiskelijat) tai muille ulkomaille suuntautuville opintomatkaille. Edellytyksenä on, että edellisestä apurahasta on kulunut kuusi täyttä kalenterivuotta (Vuosi 2006: 1999).

Opiskelijajäsenten ryhmämuotoista ulkomaista opintomatkatoimintaa voidaan tukea apurahalla, jonka suuruus on korkeintaan 60 €/ryhmän jäsen.

Osallistu hengellisten lapsikuorolaulujen sävellyskilpailuun!

Lohtajan kirkkomusiikkijuhlien aloitteesta järjestetään avoin hengellisten lapsikuorolaulujen sävellyskilpailu. Toisena järjestäjäosapuolena on Suomen Kanttori-urkuriliiton ja Suomen Kirkkomusiikkiliiton Yhteiskustannus. **Kilpailuaika on alkanut 12.10.2005 ja päättyy 31.3.2006.**

Laulujen ääniluku voi olla yhdestä kolmeen (S/A – SSA/SAA). Sävellykset voivat olla säestyksellisiä tai säestyksettömiä. Säestysten tulee olla kirjoitettuja jollekin kosketinsoittimelle, kuten pianolle tai uruille. Säestyksessä voi olla myös diskanttisoitin.

Kilpailutuomariston muodostavat Lohtajan kirkkomusiikkijuhlien edustaja, kaksi Yhteiskustannuksen edustajaa sekä lapsikuoromusiikin asiantuntija.

Kilpailun palkintoihin ja mahdollisiin lunastuksiin on käytettävissä 1.500 euroa, jonka jakamisesta päättää tuomari. Kilpailun tulokset julkistetaan Lohtajan kirkkomusiikkijuhlilla ensi vuoden heinä-

elokuun vaihteessa, jolloin palkitut ja lunastettavat teokset esitetään myöhemmin ilmoitettavana päivänä. Yhteiskustannus varaa mahdollisuuden palkittujen ja lunastettujen teosten kustantamiseen.

Kilpailun säännöt ja tarjolla olevat tekstit ovat löydettävissä Suomen Kirkkomusiikkiliiton (personal.inet.fi/musiikki/skml) ja Lohtajan kirkkomusiikkijuhlat ry:n (www.lohtaja.fi/kirkkomusiikkijuhlat/) kotisivuilla tai niitä voidaan tilata osoitteesta Suomen Kirkkomusiikkiliitto, Tollinpolku 1 C, 00410 Helsinki. Samaan osoitteeseen lähetetään 31.3.2006 mennessä nimimerkillä varustetut, ennen julkaisemattomat teokset. Kuoreen merkintä Sävellyskilpailu. Mukaan liitetään suljetussa kuoressa säveltäjän nimi sekä yhteystiedot.

Kilpailuun lähetettyä aineistoa ei palauteta eivätkä järjestäjät sitä arkistoi.

Diakoniatyöntekijöiden liiton valtuuskunnan vaali 2005

Vaalilautakunta on vahvistanut Diakoniatyöntekijöiden Liiton valtuuskunnan vaalin tuloksen. Varsinaisiksi jäseniksi valittiin vertauslukujen mukaisessa järjestyksessä 13 diakonissaa ja 8 diakonia koulutuspohjakiintiön mukaisesti. Varsinaisille jäsenille valittiin varajäsenet vaaliliittokohtaisesti. Varajäseniä valittiin yhtä monta kuin varsinaisia jäseniä ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista, mikäli ehdokkaita oli riittävästi.

Vaalissa oli 1 656 äänioikeutettua jäsentä, joista 776 äänesti, näin äänestysprosentiksi tuli 46,8.

Valtuuskunnan jäsenet kaudelle 2006 - 2009 vaaliliittojen mukaan ryhmiteltynä, tähdellä merkityt varajäseniä

VAALILIITTO I

Törmälä Eila-Maria, diakonissa, Rauma (uusi)
Rautiainen Minna, diakoni, Luvia (uusi)
Peltonen Satu-Merita, diakonissa, Pomarkku* (uusi)
Siivonen Reijo, diakoni, Rauma* (uusi)

VAALILIITTO II

Ventus Dan-Anders, diakoni(ssa), Korsholm (uusi)
Ingo Mikaela, diakonissa, Korsholm* (uusi)

VAALILIITTO III

Rantanen Jukka, diakoni(ssa), Jyväskylä
Nuuhkarinen Katja, diakoni, Äänekoski (uusi)

VAALILIITTO IV

Yrjölä Arvo, diakoni, Leppävirta
Dahlgren Anne, diakoni, Pyhäselkä*

VAALILIITTO VI

Karlsson Eija, diakonissa, Lahti (uusi)

VAALILIITTO VIII

Räsänen Leena, diakonissa, Kestilä
Karppinen Kirsi, diakonissa, Oulu
Ilmonen Sinikka, diakonissa, Liminka (uusi)
Kukkonen Markku, diakoni, Rovaniemi
Jestilä Teija, diakoni, Kemi* (uusi)
Eronen Ritva, diakoni, Ylitornio* (uusi)
Rundgren Marjo, diakonissa, Rovaniemen mlk* (uusi)

VAALILIITTO X

Äppelqvist Marja, diakonissa, Tampere (uusi)
Ilkka-Ahola Sirpa, diakoni, Tampere* (uusi)

VAALILIITTO XI

Vaittinen Jukka-Pekka, diakoni, Helsinki (uusi)
Hietaniemi Tiina, diakonissa, Espoo (uusi)
Gävert Pia, diakoni, Helsinki (uusi)
Miettinen Eija, diakonissa, Helsinki (uusi)
Järvinen Kimmo, diakoni(ssa), Vantaa* (uusi)
Merivuori Liisa, diakonissa, Helsinki*
Rusi Sannamari, diakonissa, Kerava* (uusi)
Kärkkäinen Anu, diakonissa, Helsinki* (uusi)

VAALILIITTO XII

Grönvall Eija, diakonissa, Kouvola
Iljin Sirkka, diakonissa, Lappeenranta
Virmakoski-Kivistö Elina, diakonissa, Kotka*

VAALILIITTO XIII

Sairo Mirja, diakoni, Ilmajoki
Kangas Anna-Liisa, diakonissa, Vaasa
Autio Seija, diakoni, Lappajärvi*
Sjöblom Carita, diakonissa, Kristiinankaupunki* (uusi)

VAALILIITTO XIV

Perälä Erja, diakoni, Turku
Lindholm Taina, diakonissa, Salo*

Opintomatkat 2006

AKIn opintomatka 2006

TAIZÉ JA RANSKA: 18. - 25.4.2006

Teemat: Retriitti, hiljaisuus, nuorisotyö, musiikki.

Ryhmä osallistuu Taizé-yhteisön ohjelmaan 2-4 päivän ajan. Lisäksi vierailemme mm. Pariisissa. Kohderyhmä: Papit, lehtorit, muut teologit ja kanttorit

Hinta: noin 1 100 €

Matkanjohtajat: Hannele Repo ja Stina Lindgård

Pappisliiton opintomatka 2006

ISTANBUL, TURKKI: 11. - 18.9.2006

Teemat: Kristinuskon historia, ortodoksinen kirkko, kristinuskon ja islamin kohtaaminen

Hinta: noin 1 100 euroa

Matkanjohtajat: Gunnar af Hällström ja Esko Josas

Matkojen tarkemmat tiedot tulevissa Crux-lehdissä. Myös kotisivuille tulee enemmän tietoa matkoista. Matkoille voi jo ilmoittautua toimistosihiteeri Heli Meinolalle sähköpostitse osoitteella heli.meinola@akiliitot.fi tai puhelimitse numeroon (09) 150 2653.

Jäsentietojen muutosilmoitus Pappisliiton jäsenille!

Nimi (tekstaten) _____

Henkilötunnus _____

ILMOITAN SEURAAVAT MUUTOSTIEDOT (Rasti ruutuun):

☐ Uusi osoitteeni on _____

lähiosoite

läh tien

postinumero ja postitoimipaikka

☐ Virkani on vaihtunut. Uusi virkani on: _____

☐ Olen äitiyslomalla/
hoitovapaalla

Mistä lähtien? _____

Mihin asti? _____

☐ Olen virkavapaalla

Mistä lähtien? _____

Mihin asti? _____

☐ Siirryn eläkkeelle

Milloin? _____

Lähetä muutosilmoituslomake Pappisliiton toimistoon osoitteella (tällöin liitto maksaa postituskulut, ts. et tarvitse postimerkkiä):

Suomen kirkon pappisliitto r.y.

Tunnus

5005712

00003 vastauslähetys

Rippikoulusunnuntai

29.1.2006

”Jeesus auttaa hädässä” on aiheena neljäntenä loppiaisen jälkeisenä sunnuntaina 29.1.2006. Tarkoitus on, että silloin vietämme seuraavan kerran kirkkomme seurakunnissa yhteistä rippikoulusunnuntaita. Samanaikaisuus rippikoulusunnuntain vietossa tuo rippikoululle näkyvyyttä, tämä on tärkeä asia sellaisenaan. Vielä arvokkaampaa on, että rippikoulunuori kysymyksineen tulee seurakunnan toiminnassa kiinnostavaksi asiaksi ja seurakunnan esiroukouksen saattelemaksi.

Ensimmäisen kerran rippikoulusunnuntaita vietettiin 31.10.2004. Ajankohtaa on vaihdettu, koska palautteen perusteella useimpien seurakuntien aikatauluihin tammikuu näytti soveltuvan lokakuuta paremmin. Viime kädessä seurakunta itse tekee päätöksen sekä toteutuksen ajankohdasta että sisällöstä. Kysymys on enemmän mahdollisuudesta kuin velvoitteesta. Seurakunta toteuttaa sunnuntaita itselleen sopivissa mitoissa, esimerkiksi suuret seurakunnat voivat kutsua tammikuussa tiettyjä rippikouluryhmiä vanhempineen ja käyttää useampia kirkkoja ja tiloja.

Mistä rippikoulusunnuntauissa on kysymys? Toimintaideaa, tavoitteita ja toteutuksen erilaisia tapoja on tarkasteltu Rippikouluoppaassa III (Kirkkohallitus/Toiminnallinen osasto 2004). Kuluvana syksynä seurakuntiin on postitettu tuore virikevihkonen. Sunnuntain ideaan liittyy vahvasti yhteisöllinen ulottuvuus. Kristittyinä kasvun kysymykset

eivät ratkea vain yksilötason pohdintoina vaan ne koskettavat nuorten lisäksi koko seurakuntaa.

Rippikoulun keskeisenä yleistavoitteena on ajatus siitä, että nuori elää seurakuntayhteydessä. Miten tämä toteutuu käytännössä? Millaista pedagogista työskentelyä rippikoulun aikana tarvitaan, jotta osallistumiseen ja osallisuuteen perustuva ajatus toteutuisi nuorten osalta? Rippikoulusunnuntain viettäminen tarjoaa nuorelle yhden mahdollisuuden yhteisölliseen osallistumiseen ja toimintaan seurakunnassa. On perusteltua kutsua nuoren vanhemmat mukaan tämän sunnuntain viettämiseen. Samoin isosille on luontevaa varata keskeinen rooli päivän toteutuksessa. Messun lisäksi sunnuntaihin voidaan liittää tapahtumia ja tilaisuuksia, joissa liitetään nuorten ja heidän kotiväkensä elämään (esimerkiksi luento murrosikäisen maailmasta ja vanhempien ja nuorten suhteista tai ripari-polku, jossa esitellään rippikoulun henkilöstöä ja tapahtumia).

Rippikoulut ovat vuoden vaihtuessa vasta muotoutumassa. Ilmoittautumiset ovat ohitse ja matka on alussa. Nuorilla ja heidän vanhemmillaan on monia avoimia kysymyksiä. Rippikoulusunnuntai voi muodostaa rohkaisevan alun puolen vuoden taipaleelle.

Kirjoittaja on kirkon kasvatuksen ja nuorisotyön yksikön seurakuntakasvatussihteeri.

Lahden kansainvälinen urkuviikko
6.8. - 11.8.2006

Eurooppalainen
urkuakatemia
7. - 11.8.2006

Mestarikurssilla käydään läpi barokin ja romantiikan ajan urkuteoksia. Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenille passiivioppilaspaidat 50 € koko kursin ajalta.

Lisätietoja: Marjut Vesala-Tuiskula, osoite: Vapaudenkatu 6, 15110 Lahti, puh. (03) 877 230, office@lahtiorgan.fi.

Vastuut ja henkilöt vaihtuvat – työ jatkuu!

Puheenjohtajakauteni päättyy vuodenvaihteessa, joten tämä on viimeinen puheenjohtajakirjoitukseni Cruxiin. Marraskuun lopussa valtuuskunnan kokous valitsee Diakoniatyöntekijöiden Liitolle seuraavaksi kahdeksi vuodeksi uuden puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Alkuvuodesta 2006 aloittaa myös valtuuskunta uudella kokoonpanolla oman nelivuotisen työskentelykautensa. Myös hallituksen jäseniin tulee vaihdoksia vuodenvaihteessa. Juuri tämän kirjoituksen kirjoittamisen aikaan liiton palveluksessa on työnsä aloittanut uusi järjestösihteeri Asta Turtiainen.

Vaihtuvuus ja uudet ihmiset liiton työssä ja hallinnossa tuokoon uusia tuulia ja uutta energiaa liiton toimintaan. Onneksi liiton toiminnassa jatkaa myös kokeneita, pitkäaikaisia työntekijöitä ja luottamushenkilöitä. Se takaa, että kokemuksen tuoma asian tuntemus on pohjana diakoniatyöntekijöiden etujen ajamiselle jatkossakin. Liiton vahvuuksia on nimenomaan luottamusta herättävä asiantuntemus ja kokemus edunvalvonnassa, hyvä verkosto sen hoidossa sekä vuorovaikutteinen suhde jäsenistöön. Järjestäytymisasteemme on hyvin korkea, yli 90 %, mikä kertoo siitä, että diakoniatyöntekijät kokevat liiton luotettavaksi. Toinen perusta korkea-asteiselle järjestäytymiselle on onnistunut opiskelijatyö. Toimintaa ja palvelua on silti syytä jatkuvasti ja määrätietoisesti kehittää.

Diakoniatyössä eletään juuri nyt mielenkiintoista aikaa odotellessa, mitä johtopäätöksiä ja ehdotuk-

sia kirkon virkarakennetyöryhmä tulee esittämään. Toinen tärkeä, parhaillaan työskentelevä työryhmä on virkasuhdetyöryhmä, jonka tehtävänä on laatia kokonaisuus kirkon palvelussuhdelainsäädännön uudistamisesta. Itse jaksan olla vielä toiveikas, että diakonaatti-asia vihdoin saadaan jonkinlaiseen ratkaisuun nykyisen kirkolliskokouksen aikana, kuten tavoitteeksi on asetettu. En kuitenkaan uskalla enustaa, mikä lopputulos tulee olemaan.

Kiinnostava tuore kyselytulos syyskuussa diakoniatyöntekijöitten päiville osallistuneitten vastauksissa on se, että diakoniatyöntekijät ilmoittavat, että kaikkein eniten heidän työssään viime aikoina on lisääntynyt yhteistoiminta sosiaalitoimen kanssa. Mielestäni tämä asettaa työalalle haasteen miettiä vakavasti oman työmme roolia tässä yhteiskunnassa ja sitä mihin suuntaan kirkon diakonia tahtoo kulkea. Olemmeko ajautumassa johonkin huomaamattamme tai tahtomattamme? Kuinka pitkälle haluamme mennä yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa? Ehdotan, että keskustelua näistä tärkeistä kysymyksistä käydään kirkkohallituksen Diakonia- ja yhteiskuntatyön kanssa monilla eri tasoilla ja että paikallisesti yksittäisen seurakunnan sisältä keskustelu laajenee rovastikuntiin, alaostoihin ja muihin laajempiin piireihin.

Yksi itseäni huolestuttava asia on diakonissakoulutuksen alhainen vetovoimaisuus. Onneksi sotionomikoulutukseen on vielä tulijoita ja diakoniaa valmistuu, mutta myös diakonissaoilla tulee varmasti olemaan kysyntää tulevina aikoina, jolloin ikäkausiennusteiden valossa vanhustyön ja kodeissa tapahtuvan saattohoidon tarpeet väistämättä tulevat kasvamaan. Liiton toimisto ottaa vastaan kaikki ehdotukset diakonissakoulutuksen kiinnostavuuden lisäämiseksi. Kohtuullinen palkka on luonnollisesti yksi houkuttelevuutta lisäävä asia ammatinvalintaa tai työalan vaihtoa harkitseville. Diakonissakoulutuksen pidentyminen tänä vuonna asettaa entistä enemmän paineita diakoniatyöntekijöitten palkan korjaamiselle.

Toivottavasti palkkavaakatyöskentely osoittaa oikeudenmukaisella tavalla työmme vaativuuden, ja työnantaja pyrkii jatkossa varmistamaan, että kirkko on kilpailukykyinen työnantaja myös sairaanhoitajadiakonissoille, jotka eivät kirkossa pääse vuorotyölisistä osallisiksi, vaikka työtehtäviä on myös iltaisin ja viikonloppuisin. Paheneva sairaanhoitajapula vie muuten jatkossa valmistuvat diakonissat paremmille palkoille kunnan, valtion ja yksityisten työnantajien palvelukseen.

Henkilövaihdoksia on tapahtunut myös Pappisliitossa ja Kanttori-urkuriiliitossa puheenjohtajia myöten. Toivotan kaikille uusille luottamushenkilöille sekä omassa liitossani että AKI:ssa onnea ja menestystä ammattiyhdistysasioitten hoitamisessa, hyviä työvuosia ja hyvää keskinäistä yhteistyötä!

Piispa Henrik äimistelee suomalaista elämänmuotoa. Vasemmalla past. Harri Romar, diak. Jukka Rantanen, kantt. Petri Lintunen, nuorisotyönt. Seppo Tauren.

EIVOR PITKÄNEN

850 vuotta 45 minuutissa

Mitä Suomen kirkossa on tapahtunut 850 vuoden aikana? Työntekijäkunta on radikaalisti monipuolistunut ja naisistunut. Tämän huomasi Jyväskylän kaupunkiseurakunnan läntisen alueen työntekijäjoukko jakaessaan rooleja kirkon historiasta kertovaan näytelmään. Miehet joutuivat useaan merkikihenkilön rooliin, naiset pääsivät taloudenhoitajiksi, apua tarvitseviksi leskiksi, kinkeriväeksi sekä kerhotädeiksi ja -tytöiksi. Loppukohtauksessa kaikki esiintyivät omissa tehtävissään. Siitä huomaa, että seurakunnan työntekijät ovat tänään monipuolinen joukko kirkollisen alan ammattilaisia.

Huhtikuun työntekijäkokouksessa pohdimme, miten juhlistaa kirkon 850:tä vuotta. Syntyi näytelmä, jossa koko historia käydään läpi 45 minuutissa. Tähän suoritukseen yltyä *Harri Romarin* käsikirjoitus, johon on poimittu historian merkittävimmät aikakaudet ja tapahtumat. Matkaa tehdään Lallista aina siihen kirkolliskokouksen istuntoon, joka päätti avata pappisviran naisille. Dramaturgina ja ohjaajana on ainoa ei-seurakunnan työntekijä *Lasse Savola*. Hän on paimentanut joukkomme sisään rooleihin ja johtanut meidät alku kaaoksesta onnistuneeseen lopputulokseen. Ensi-illassa oli hauskaa paitsi

näyttelijöillä myös yleisöllä - se osasi nauraa oikeissa kohdissa. Ensi-illan jälkeen näytelmä lähtee kiertueelle alueemme kuuteen kouluun. Näytelmä on alun perin tarkoitettu juuri kouluja varten, ja siksi se on mitoitettu oppitunnin pituiseksi.

Esitys tarjoaa tarkkasilmäiselle iloisia yllätyksiä. Mm. Kustaa Vaasan puku vaikuttaa ensi näkemältä aika rokokoomaiselta, mutta allekirjoittaneen uusi hautajaishattu vie kokonaisvaikutelman lähemmäs 1500-lukua. Puvut on hankittu paikallisesta harrastajateatterista periaatteella "otetaan kapista, mitä on".

Elämyksellisiä tapahtumia, näytelmiä ja vaelluksia toivovat erityisesti koulut ja päiväkodit. Vaikka tällaiset projektit vaativat paljon työtä, ne myös rakentavat työyhteisöä. Tähänkin näytelmään osallistuvat tavalla tai toisella lähes kaikki liki neljästäkymmenestä työntekijästä. Työntekijälle itselleen ja koko työyhteisölle on vapauttavaa, että arjen totut roolit murtuvat ja sekoittuvat ja yhdessä saadaan hullutella ihan vakavissaan.

Kirjoittaja on Jyväskylän kaupunkiseurakunnan aluekappalainen.

On aika sanoa näkemiin!

Pappisliiton valtuusto valitsi lokakuun lopulla liitolle uuden puheenjohtajan. Sääntöjen mukaan vaihto tapahtuu heti valinnan tapahtuttua. Jukka Huttunen alkoikin oman työnsä välittömästi. Osaltani toivotan hänelle onnea ja Taivaan Isän siunausta.

Omaa työrupeamaani liiton puheenjohtajana arvioin valtuuston avauspuheessa. Kiinnitin erityisesti kahteen asiakokonaisuuteen huomion. Ne ovat olleet kuluneen seitsemän vuoden ajan liiton toiminnassa vahvasti esillä. Molempiin olen osaltani pyrkinyt panostamaan. Toinen on ollut papiston palkkaus ja toinen ammattiliittojen välinen yhteistyö.

Palkkaedunvalvonta on ammattiliiton perustehtävä. Menneiden vuosien aikana Pappisliitto on erityisesti pyrkinyt hoitamaan työurallaan nuorten pappien palkkausta. Ymmärtääkseni pappien lähtöpalkka on koko akateemisessa kentässä kilpailukykyinen. Samaa ei voi sanoa odotettavissa olevasta palkkakehityksestä. Toki senkin eteen on töitä tehty, mutta tulokset eivät ole olleet yhtä hyviä.

Paikallisen sopimisen mahdollistuminen myös seurakuntapapiston osalta on avannut uusia teitä palkankorotuksiin. Liite 10 sisältö ja sen piirissä olevien seurakuntien määrä ovat laajentuneet. Uusi palkkausjärjestelmä tulee tuomaan uusia mahdollisuuksia papistonkin palkankorotuksiin. Arvioni mukaan uuden palkkausjärjestelmän hedelmiä voidaan kuitenkin nauttia vasta selvästi myöhemmin kuin yleisesti odotetaan. Järjestelmää rakennetaan tulevaisuutta varten.

1990-luvun lopulla Pappisliiton huoli papiston palkkauksen kilpailukyvyistä laajeni huoleksi koko ammatin vetovoimasta. Ymmärsimme, että pappisviran vetovoimassa ei ole kyse vain rahasta vaan kokonaisuudesta johon kuuluvat kutsumus, hyvä työyhteisö, kyky hallita ajatonta työtä ja palkkaus. Tällaisen ymmärryksen ovat sittemmin jakaneet monet muutkin kanssamme. Liiton mahdollisuudet vaikut-

taa kutsumukseen, työyhteisöihin ja ajattoman työn hallintaan ovat rajalliset. Ennen muuta olemme voineet pitää asiaa esillä. Papiston eettiset ohjeet ovat tältäkin kannalta tärkeä työkalu.

Tulohaastattelussani jo korostin eri ammattiryhmien välisen yhteistyön tärkeyttä. Työyhteisössä jokaisen ammattikunnan jäsenen hyvinvointi on myös papin paras. Siksi olen tietoisesti pyrkinyt tekemään voitavani, jotta ammattiliittojen välinen yhteistyö lujuuttuisi. Lähtökohdat eivät kaikilta osin ole olleet erityisen hyvät, emmekä aina ole osanneet toimia parhaalla mahdollisella tavalla. Monella taholla olemme kuitenkin päässeet huomattavasti eteenpäin. Uskon historiankirjoituksen aikanaan todistavan, että valittu tie oli hyvä.

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y:n syntymä on eniten vaikuttanut Pappisliiton elämään. Jäsenistö kuuluu edelleen Pappisliittoon, mutta henkilöstö, toimisto, talous ja pääosa toimintaa ovat AKI:ssa. Yhteistyö kanttorien kanssa on ollut reilua ja mutkatonta. Diakoniatyöntekijöiden sivuun jäännin koen myös omana henkilökohtaisena epäonnistumisena. Käsitykseni mukaan palkkaedunvalvonnessa AKI ei diakoniatyöntekijöitä tarvitse. Kirkollisen ja yhteiskunnallisen vaikutustoiminnan sekä AKAVA-yhteisön näkökulmasta diakoniatyöntekijöiden mukaan tulo AKI:n olisi ollut hyväksi. Olemassa olevassa tilanteessa rakennamme AKI:sta vahvaa kanttorien ja pappien ammattiliittoa.

Pappisliiton kannalta erityisen tärkeää on ollut yhteistoiminnan muotoutuminen SVTL:n kanssa. Aiemmin Pappisliiton nimissä ollut yhteistoimintasopimus muuttui hiljan AKI:n ja SVTL:n väliseksi. Näiden kirkon kahden vahvan toimijan yhteistyö on käytännössä auttanut koko kirkollista ammattijärjestökenttää tarkkailemaan asemiaan: Mitkä kysymykset ovat kaikkien yhteisiä etuja? Mitä toisen ryhmän ajamaa asiaa muut voivat tukea, vaikka se ei omaa jäsenistöä kosketakaan? Milloin tuki on hiljaista vaikenemista? Missä kysymyksessä eri ammattijärjestöjen edut menevät ristiin? Mitä silloin tehdään? Kirkollisten järjestöjen ensimmäinen työehtosopimus on AKI:n ja SVTL:n välisessä yhteistyössä tärkeä virsantapylvä.

Puheenjohtajan työni kannalta on ollut ensiarvoisen tärkeää se hyvä yhteistyö, joka minulla on ollut liiton toiminnanjohtajan kanssa. Arvostan toiminnanjohtajan kokonaisvaltaista kykyä asioiden hoidossa, johdonmukaisuutta, sinnikkyyttä, avointa ja reilua lähestymistapaa. Haluan lausua kiitokseni AKI:n toimiston osaavalle ja ystävälliselle henkilökunnalle.

Kiitollisena kuluneista vuosista, haikain mielin.

Juha Kauppinen
Pappisliiton entinen puheenjohtaja

OMA LIITTYMÄ VAIKKA TÄSSÄ

1

2

YHTEYS YLÄKERTAAN • WWW.ARMO.FI

HELSINGIN EV.LUT. SEURAKUNNAT

SEPPO TIRKKONEN

Armo näkyi ja tuntui stadissa

Onko mahdollista, että kristillisen uskon ydinkäsité ja –sisältö rävähtää mainoksina esiin, niin että se laajasti huomataan pääkaupungin katukuvassa, liikennevälineissä, elokuvateattereissa, lehdissä ja muissa viestintävälineissä?

Voiko olla totta, että tähän käsitteeseen ja sisältöön otetaan kaksikin viikkoa toistuvasti kantaa isoissa medioissa, valtakunnan ykköslehdessä, iltä- ja iltamaisjakelulehdissä, radiopakinoissa, television pääkanavilla, verkkosivuilla, kapakoissa, kauppakeskuksissa, kirjastoissa ja jopa kirkkoissa?

On se. Voi olla. Helsingin seurakuntien armo-tapahtuma 11. - 16.10.2005 osoitti sen. Ja jo kolme vuotta aiemmin toteutettu vastaava viikko, teemalla Siunaus, sai mediatutkimuksen mukaan melkoisen huomioarvon.

TAPAHTUMAN TAUSTA

Joskus vuosituhannen vaihteessa kirkkoherrainkokouksessa syttyi lamppu. Kun kirkkoherroja ja paikallisseurakuntia yhä uudestaan kutsuttiin liian lyhyellä varoitusajalla ja liian pienillä vaikuttamismahdollisuuksilla tukemaan vapaiden suuntien järjestämiä ja usein ulkomailta johdettuja yhteiskristillisiä evankelioimiskokouksia, hoksattiin kirkkaasti ja korostettiin raikkaasti, minkälainen aarre meillä on jo valmiina olemassa tavallisten luterilaisten

seurakuntien ihmisissä ja toimintatavoissa. Miksemme voisi järjestää silloin tällöin suurtapahtumaa ihan omin ehdoin, omalla tavallamme, laittaen seurakunnissa olevat lahjat ja resurssit yhdessä ja samanaikaisesti likoon!

TAPAHTUMAN KONSEPTI

Tällaisessa tapahtumassa tarvittiin tietysti ytimekäs teema, jonka ympärille kaikki yhdistyy. On tärkeää, että teemassa kohtaavat elävällä ja konkreettisella tavalla se, mitä kirkolla ja uskolla on annettavana, ja se mitä tässä ajassa ja kaupungissa kaivataan. Teemana oli siis nyt tällä kertaa Armo.

Merkittävä rooli tapahtumassa oli mittavalla viestintä- ja mainoskampanjalla. Sen tehtävä oli räväyttää evankeliumin ydin, armo, vahvasti esiin, ei olla tapahtumamainontaa. Kohderyhmänä olivat erityisesti nuoret 20 - 39 -vuotiaat kaupunkilaiset, mitään ihmisryhmiä kuitenkaan viestin ulkopuolelle sulkematta. Avuksi otimme mainos- ja media-alan ammattilaiset. Kilpailutuksen jälkeen toteutajaksi valittiin Dynamo Advertising. Tapahtumatoimikunta ja erityisesti sen tiedotusryhmä kävivät pitkää ja hedelmällistä keskustelua mainostoimiston kanssa viestintäkampanjan teologisesta ja muusta sisällöstä.

Toisena armoviikon painopistealueena toimivat paikallisseurakuntien ja rovastikuntien omat tilaisuudet ja tapahtumat. Kustakin seurakunnasta oli valittu kaksi yhdyshenkilöä, yksi työntekijä ja yksi luottamushenkilö, jotka yhteisissä kokouksissa ta-

pahtumatoimikunnan edustajien kanssa olivat armoviikkoa valmistelemaan noin puolentoista vuoden ajan. Ajatuksena oli toisaalta antaa paikallis-seurakunnille suuri vapaus toteuttaa viikkoa omalla tavalla, toisaalta pidettiin tärkeänä sopia, että joissakin asioissa toimitaan yhdessä ja yhteneväisesti. Yhdistäviä asioita olivat yhteinen teema ja tavoitteet, sisäpiirien rajat ylittävä jalkautuminen sekä viikon rytmi: tiistaina mennään ”ulos” turuille ja toreille, kapakoihin ja kauppakeskuksiin, torstaina kutsutaan kaikkia ”sisään” seurakunnan tiloihin, esimerkiksi armon aterialle, välipäivinä on erilaisia kohtaamisia ja kokoontumisia, sunnuntaina kaikissa kirkkoissa armoviikon päätösmessu.

TAPAHTUMAN TAVOITTEET JA RESURSSIT

Armoviikon ja viestintäkampanjan tavoitteena oli 1. herättää kaupunkilaisia pohtimaan armoa ja keskustelemaan siitä, 2. tuoda esiin ajatus: Jumala armahtaa, armahda sinäkin muita ja itseäsi ja 3. avata abstraktia armon käsitettä kokemuksen ja konkretian tasolla.

Voimavarana tavoitteen toteuttamisessa olivat ennen muuta 30 paikallisseurakunnan työntekijät ja muut vastuunkantajat. Yhteinen kirkkoneuvosto asetti tapahtumaa varten valmistelemaan ja koordinoivan toimikunnan, mutta kovin voimaton se olisi ollut ilman yhtymän palkkaamaa pätevää projektipäällikköä ja ilman omia tiedotuksen ammattilaisia. Mukana olivat myös seurakuntayhtymän yhteisten työmuotojen työntekijät, jotka syyskuun alussa toteuttivat työntekijäseminaarin Finlandia-talossa, missä noin 800 osallistujaa oli ammentamassa virikkeitä seurakuntaviikkoon ja opettelemassa itse elämäänsä armosta.

Viestintäkampanjaan pantiin 450.000 euroa, lisäksi seurakuntayhtymä tuki paikallisseurakuntien tapahtumia 110.000 eurolla. Tästä koituu puolitoista euroa jokaista kirkkoon kuuluvaa helsinkiläistä kohti. Päälle tulee vielä seurakuntien omia toiminta- ja tiedotusmenoja.

Elämme mediamaailmassa. Vähän kärjistäen voisi todeta, että se mikä ei ole vahvasti esillä mediassa, ei ole tajunnassakaan ja mikä ei ole olemassa tajunnassa, ei ole oikein olemassakaan. Yksittäisten seurakuntien tiedotusvaroilla on vaikea pärjätä tässä taistelussa tajunnasta. On tärkeää silloin tällöin yhdistää voimavaramme, niin että pystymme isolla rummulla rummuttamaan asiaamme. Seurakuntahan on olemassa viestittäkseen sanomaansa mahdollisimman hyvin eteenpäin.

Yhteinen teema ja vahva viestintäkampanja tukivat armotapahtuman tilaisuuksia ja tapahtumia, mutta myös päinvastoin. Kampanjaan liittyvä materiaali: kortit, heijastimet, ilmapallot, samanlaiset liivit, vaivaisukot myötävaikuttavat. Jalkautuminen, tapahtumat julkisilla paikoilla, yhteydet kulttuurielämään, kirjastojen mukaan ottaminen, elokuva-

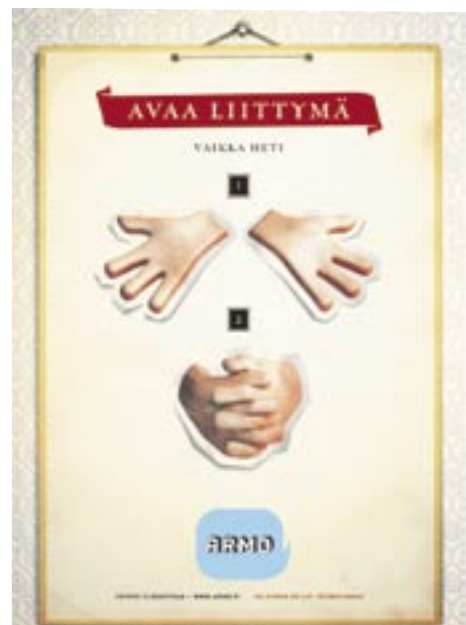
arkiston elokuvasarja, taidenäyttelyt kirkkoissa, tunnetut keskustelijat ja kiinnostavat keskustelutarjat; kaikki nämä laajensivat ja syvensivät armoviikon kontakteja.

TAPAHTUMAN KOKEMUKSET

Armo todella näkyi ja tuntui stadissa. Palaute on ollut runsasta ja valtaosaltaan tavattoman myönteistä. Armoon törmättiin hyvin monipuolisilla tavoilla ja yllättävissä paikoissa. Armosivustoilla ja medioissa oli vilkasta. Mainoskampanja koettiin sympaatistena, hauskana ja älykkäänä. Useimpien mielestä tämä kallein, käyttäjälleen ilmainen ”prepaid” armoliiittyä (avoin yhteys yläkertaan), jonka käyttö saattaa johtaa myös suvaitsevaisuuteen kanssaihmissä kohtaan kuten silmää iskevä Jarmopappi-maskotti varoittaa, konkretisoi hyvin armoa. Joidenkin toisten mielestä taas ei yhtään. Ja siitä sitten syntyi kiivas keskustelu, kuten kampanjan tavoite olikin. Kritiikkiä on siis myös saatu, ja se on aidosti tunnut välinpitämättömyyttä paremmalta.

Tätä kirjoittaessa palautetta kootaan. Tutkimuksia viikon vaikutuksista tehdään. Suurin osa siitä jää aina salaisuudeksi. Mutta hyvältä tuntuu jo nyt, että niin moni ihmisten välinen kohtaaminen on viikon aikana koettu armotapahtumaksi. Ja se, kun monet kertovat Jumalan armon avautumisesta eri tilaisuuksissa. Armoa emme voi mitenkään ansaita, mutta armo ansaitsee sen, että me sitä sanoin ja teoin, yhteisvoimin ja monin eri tavoin viestitämme.

Kirjoittaja on Vuosaaren seurakunnan kirkkoherra, Helsingin seurakuntayhtymän armotapahtumatoimikunnan puheenjohtaja.

Kirkko verkossa kaikelle kansalle

Kirkon uusi kansalaisportaali eli evl.fi – verkkopalvelu ei itsessään tee kirkosta läsnäolon kirkkoa. Läsnäolon tuo aina ihminen. Verkko kuitenkin tarjoaa nyt mahdollisuuden olla ihmisen tukena arjessa ja pyhänä uudella tavalla. Ehkä kirkko on verkon kautta myös etäältä läsnä?

Kirkon työntekijöille kirkon uusi verkkopalvelu tulee olemaan monipuolinen tiedon jakamisen väline ja mahdollisuus myös uudenlaiseen vuorovaikutukseen seurakuntalaisten kanssa. Uusi verkkopalvelu tarjoaa kuitenkin myös haasteen työntekijöille.

- Kirkon työntekijöitä kaivataan nyt tekijöiksi ja näkijöiksi myös verkkoon, esittää evl.fi -portaalin hankepäällikkö *Kimmo Huima*.

Evankelis-luterilaisen kirkon verkkopalvelun uudistamista lähdettiin tekemään hyvin käytännöllisistä syistä. Vanha sivusto on rakennettu jo kymmenisen vuotta sitten. Aineistoa on tuotettu vuosien varrella monenlaisen käyttäjäryhmän tarpeisiin eikä aina eniten kansalaisen näkökulmasta. Tiedon hallinta ja päivittäminen alkoi käydä hankalaksi. Oli uuden aika.

TIEDON LÖYTÄMINEN ON TÄRKEÄÄ

Hankepäällikkö Huiman mukaan uuden osoitteen alla on todella koko kirkon verkkopalvelu. Ajankohtaisen tiedon tuottajana ovat kaikki seurakunnat ja kansalaisportaalien noin 90 muuta jäsentä, niiden joukossa mm. hiippakunnat, järjestöjä ja opilaitoksia. Eri aiheiden ja teemojen alle tietoa on tuotettu hyvin laajan ja eri puolilta kenttää tulevan joukon voimin. Tietoa, kokemuksia ja tunnetta on verkon käyttäjille tarjolla vauvasta vaariin, Helsingistä Utsjoelle.

Suuri muutos verkkopalvelussa on se, että vaikka tietoa on niin kattavasti, sen löytäminen on yksinkertaista. Tiedon voi löytää verkkopalvelusta helposti hakusanojen avulla, asiahakemistoista tai teemoittain löytyvistä aihealueista. Tieto voi sijaita myös yksittäisen seurakunnan sivuilla, josta hakukone myös selaa tietoa.

- Jos pappi hakee tulevaan kirkolliseen toimitukseensa tietoa ja haluaa tarjota sitä etukäteen myös

vaikkapa kastettavan lapsen vanhemmille, tämän voi nyt tehdä helposti verkon avulla. Näin kasvokkain tapahtuvalle vuorovaikutukselle jää toimituskeskusteluissa enemmän tilaa, kun perustiedot ovat jo olemassa, Kimmo Huima kuvailee.

TUKEA JA TIETOA

Yksi ajankohtaisimmista palvelumuodoista portaalissa tulee olemaan Palveleva netti, joka noudattaa palvelevan puhelimen periaatetta, mutta sähköisessä, kirjallisessa muodossa ja hieman hitaammalla vauhdilla kuin puhelimesta tapahtuva auttaminen.

- Ihminen voi anonymisti lähestyä netin kautta työhön koulutettuja auttajia. Viesteissä käydään läpi ongelmia, ja avun tarvitsijaa ohjataan tarvittaessa myös eteenpäin muiden auttavien tahojen luo. Vastauksia luvataan palvelevan netin kautta viidespäivässä.

Kaikilta verkkopalvelun sivuilta löytyy myös pikalinkki ”avun tarvitsijalle”, joka kertoo muista avun hakemisen lähteistä.

Hienoimpia palveluita kirkollisen musiikin puolella on verkkovirsikirja.

- Virsikirjan paras puoli verkossa on varmasti se, että haluttu tieto löytyy helposti ja myös taustatietoa virsistä on painettua kirjaa enemmän. Toimituksiin voi hakea virsiä mm. jonkin virressä esiintyvän sanan, raamatunkohdan tai vaikkapa säveltäjän avulla. Nuottikuvat tulevat luonnollisesti olemaan mukana jo alusta alkaen ja kuunneltavia tiedostojaikin on tulossa, Kimmo Huima kertoo.

PARAS SYNTYY YHTEISTYÖSSÄ

Kirkon kansalaisportaalaa rakennetaan yhdessä koko kirkollisen kentän voimin. Portaalien kautta yksittäinen seurakunta voi tuottaa tietoa, joka palvelee oman seurakunnan lisäksi laajasti kansalaisia ympäri maan.

- Esimerkki yhteistyön voimasta on Helsingin seurakuntayhtymän kanssa toteutettu häitä koskeva paketti, jossa netin käyttäjä voi ”astua” piirrettyyn kirkkosaliin, käydä sieltä läpi häissä tarvittavien henkilöiden roolit, tutustua vihkikaavoihin, saada virsiehdotuksia. Verkko tarjoaa hienot puitteet monipuoliselle tiedon jakamiselle kokemusten muodossa.

Kimmo Huima korostaa, että nyt verkkopalvelun auetessa vasta osa työstä on tehty. Valtavan paljon mahdollisuuksia on vielä edessä ja yhteisellä voimalla saadaan parhaita tuloksia.

Tulevaisuudessa verkkopalvelua pyritään laajentamaan erilaisilla keskustelufoorumeilla ja vertais- tukiryhmillä.

- Sisällön ja palvelun mahdollistavat ihmiset.

Nyt tarvitaan mukaan kirkon työntekijöitä, jakamaan ammattitaitoa ja kokemusta, elämään ihmisten kanssa myös verkossa, hankepäällikkö houkuttelee myös Cruxin lukijoita.

Kirjoittaja on vapaa toimittaja ja viestinnän kouluttaja.

Kirkkoherra Risto Kormilainen on Vuoden Pappi 2005

Suomen kirkon pappisliiton hallitus on valinnut Vuoden Papiksi 2005 kirkkoherra Risto Kormilaisen Suomussalmelta. Valinta julkistettiin Pappisliiton valtuuston varsinaisen syyskokouksen yhteydessä.

Pappisliitto on valinnallaan nostanut esiin papin, joka on avoimella ja ennakkoluulottomalla tavalla halunnut rakentaa laajapintaisia yhteyksiä kirkon ja kulttuurin välille. Kormilainen toteaa, että ”kirkko on maamme vanhin kulttuurin kehto ja siltä pohjalta kirkossa voidaan toimia monipuolisesti myös tämän päivän monimuotoisessa elämässä. Kirkon ja kulttuurin edustajat haluavat omilla paikoillaan edistää ihmisten elämänlaatua ja rakentaa kestävää arvomaailmaa, välillä kyseenalaistaenkin”.

Kormilainen tekee työtä kirkkoherrana Suomussalmella. Suomussalmen seurakunta on laaja, noin 6 000 neliökilometriä, seurakuntalaisia ei ole enempää kuin noin 10 500.

Sirba Päivinen Kuvakotimaa

Risto Kormilainen.

”Papin työ täällä kainuulaisten keskuudessa on kokonaisvaltaisempaa kuin etelän kaupungeissa, papin roolista ei pääse vetäytymään vapaa-ajallakaan. Siinä on hyvät ja huonot puolensa, mutta kun ihmiset puhuvat ’meidän papista’, sitä lämpimämpää arvostusta on vaikea kuvitella”, sanoi Kormilainen.

Iltajuhlassa Kormilainen esitti tilaisuutta varten kirjoittamansa runon:

*Pappeus on matka mielen syvyyksiin.
Keskelle arkea,*

*elämään ja vastapäätä sitä
asettuvat lupaukset.*

*Pappeus kantaa toivoa
murtuneen ruo’on valoa.*

*Sanasta versovat sanat,
poluksi, vähittäin avautuvaksi avuksi.*

*Surussa se on portti hiljaiseen lohdutukseen,
ilossa tila naurulle.*

*Rannan hiomiin kiviin mahtuu taivas,
etäältä tulleet viestit.*

*Pappeus on elämän jakamista;
eväiden jakamista,
suostumista kipeisiin kohtaloihin,
kyyneliin ja kevätpuron
hullaannuttavaan loon.*

*Pappeus on Jumalan lahjojen tulkintaa,
tulilinjalla olemista
jatkuvaa kipuilua Jumalan kämmensyrjällä.*

*Saranakasvoinen Jumala katselee
tuulella luotuihinsa,
linnun siiven ohut kosketus
jäätävän veden kalvolla.*

*Pappeuden koko kuva
heijastuu elämän äärilaidoilta
matkaksi minuuteen.
Pappeuden ilo kantaa.*

Risto Kormilainen

Mira-Maarit Väisänen viihtyy merimieskirkolla

”Täällä saan antaa palvelukseen sekä käteni että sydämeni”

Diakoni Mira-Maarit Väisänen, 28, matkasi elokuun alussa Viitasaarelta Antwerpeniin. Hän on sitoutunut työskentelemään vuoden ajan merimieskirkolla vapaaehtoisena assistenttina. - Olin viime talvena täällä talkoolaisena ja huomasin, että tälle talolle tahdon antaa jotakin itsestäni, Mira-Maarit sanoo. - Koen kutsun musta merimieskirkkotyöhön.

- En niinkään ajatellut lähteväni vapaaehtoistyöhön vaan nimenomaan juuri Antwerpenin merimieskirkolle. Palkattomaan työhön lähteminen ei askarruttanut. Saan työstä vastineeksi katon päälle ja pientä ruokarahaa. Oikeastaan aineellisesti vaatimaton elämä enemmänkin houkutteli kuin huolestutti.

- Tässä paikassa, tässä talossa, merimieskirkossa, ovat arvot monella tavalla kohdallaan. Ajatus siitä, että voisin olla mukana työssä, antaa oman itseni monella tavalla käyttöön, tuntui hyvältä. Työtätäväni täällä ovat hyvin erilaisia kuin normaalissa työssäni. Täällä teen osaksi fyysistä työtä, siivousta ja ruoanlaittoa. Saan antaa palvelukseen sekä käteni että sydämeni.

Mira-Maarit oli lähtöpäätöksen tehdessään juuri aloittanut uudessa työpaikassa Äänekosken seurakunnassa. Hän iloitsee siitä, että hänelle myönnettiin virkavapaus Antwerpeniin lähtöä varten.

- Se, että minulla on Suomessa virka, johon palata, tuntuu nyt turvalliselta. En kuitenkaan usko sen vaikuttaneen lähtemiseeni, olisin lähtenyt joka tapauksessa.

DIAKONISTA KEITTIÖPIIAKSI

Merimieskirkolla on Belgiassa kaksi toimipistettä. Brysselin pappila on toiminut viisi vuotta, ja Antwerpenin merimieskirkko viettää tänä vuonna sata-

vuotisjuhliaan. Pappila on Brysselissä asuvien suomalaisten kohtaamispaikka, kun taas Antwerpenin kirkolla tehdään perinteisempää merimieskirkkotyötä. Euroopan toiseksi suurimpaan satamaan tulee suomalainen laiva noin 400 kertaa vuodessa. Merimieskirkolta pyritään käymään jokaisella laivalla. Merenkulkijat kohdataan pääosin laivoissa, ja kirkolla kävijöiden perusjoukkoa ovat nykyajan ”ulkoseilurit”, Euroopassa ajavat raskaan liikenteen kuljettajat.

Mira-Maarit työskentelee kirkon ”olohuoneessa” kanttiinissa. Kanttiniin työntekijä on se, joka kohtaa jokaisen kirkolle tulijan. - Koulutuksestani ja diakoniatyön kokemuksesta on tässä työssä valtavasti hyötyä. Tärkeintä täällä on ihmisten kohtaaminen. Siivoaminen, ruoanvalmistus ja muut keittiötyöt ovat osa tehtävää, mutta tänne tulevat ihmiset ovat aina etusijalla.

- Minusta tuntuu, että useimmat tänne tulijat ovat jollakin tavalla ja tasolla yksinäisiä. Eivät ehkä elämässään ylipäänsä vaan juuri sillä hetkellä. Monet tekevät yksinäistä työtä, toiset asuvat ulkomailla erossa läheisistään, Mira-Maarit Väisänen toteaa.

Antwerpenin merimieskirkko on avoinna vuoden jokaisena päivänä. Miesten sauna on lämmin joka päivä ja yläkerran perhesaunakin useana päivänä viikossa. Neljässä vierashuoneessa ja yhteismajotustilassa on matkalaisia lähes joka yö.

- Oma tehtäväni ja paikkani määräytyy täällä joka päivä vähän uudestaan. Kirkolle tullaan niin monenlaisin tarpein ja odotuksin ja niihin kaikkiin on kyettävä vastaamaan. Yksi kiehtova asia tässä työssä on, ettei koskaan tiedä mitä tapahtuu, kun ovikello soi.

- Antwerpenin kirkon kävijöistä suurin osa on liikkuvia suomalaisia erityisesti rekkakuskeja. Helpposti voisi luulla, että heille tämä olisi vain yksi pysähdyspaikka muiden joukossa. Minusta kuitenkin tuntuu, että tämä on heille hyvin tärkeä paikka, oma paikka. Paikka jonka hyväksi ollaan valmiita näkemään vaivaakin. Tänne ei tulla palvelua odottavina asiakkaina vaan kuin yhteisön jäseninä.

Mira-Maarit Väisänen työskentelee Antwerpenin merimieskirkon "olohuoneessa" kanttiinissa. Kanttiinin työntekijä on se, joka kohtaa jokaisen kirkolle tulijan.

KÄYTÄNNÖN DIAKONIAA

Merimieskirkon toiminnan perusajatus on kristilliseen lähimmäisenrakkauteen pohjautuva vieraanvaraisuus. Merimieskirkolle tullessaan jokaisen ihmisen pitäisi saada tuntee olevansa tervetullut. - Ihmisten kohtaaminen täällä voi olla mitä tahansa, Mira-Maarit Väisänen toteaa. - Jollekin se on sitä, että hänelle lämmitetään ruokaa ja annetaan puhdas pyyhe saunaan mennessä. Yhden kanssa laskeetaan leikkiä, toisen kanssa istutaan alas ja puhutaan vakavia, kolmannen kanssa katsotaan uutisia ja keskustellaan päivänpolttavista aiheista. Jaetaan hetki arkiaskareiden lomassa.

- Tietenkin kirkolle tulee myös hätään joutuneita avuntarvitsijoita. Silloin auttamistyö on hyvin konkreettista; lääkäriäkäyntiä, hätämajoituksen järjestämistä, yhteydenottoa viranomaisiin. Työn-

tekijän on oltava varautunut kohtaamaan monenlaisia tilanteita.

- Jos diakoniatyö määritellään kristilliseen rakkauteen perustuvana auttamistyönä, niin kyllähän kaikki täällä on juuri sitä. Me olemme täällä olemassa kulkevia ihmisiä varten. Jo olemassaolo on auttamistyötä. Rinnalla kulkemista, sitähan tämä on. Jos ihminen tulee iloisena, hänen kanssaan iloitaan, jos surullisena niin häntä lohdutetaan. Autetaan jos on ongelmia, muuten "olla vaan ja hengailaan". Niin kuin on olemassa lähimmäinen lähimmäiselle, niin on olemassa kirkko ihmisiä varten.

Kirjoittaja on Antwerpenissa asuva vapaa kirjoittaja ja kustannustoimittaja.

Eija Harmanen

Opiskelijat eri puolilta Suomea kokoontuivat Haapaniemen hiippakuntakartanoon pohtimaan kutsumustaan tulla kirkon töihin.

SANNA YLÄ-JUSSILA

Kutsumusta kyselemässä

Lapuan hiippakunta kutsui kirkollisten alojen opiskelijoita Haapaniemen hiippakuntakartanoon pohtimaan omaa kutsumustaan tulla kirkon töihin. Vastaavainen seminaari järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2003. Kirkon työhön -seminaari sai alkunsa, kun hiippakunnassa mietittiin, miten kirkko voisi tukea opiskelijoita heidän työelämäpohdintoonsa ja miten hiippakunta ja kirkko voisivat turvata motivoituneiden työntekijöiden löytymisen riveihinsä jatkossakin.

”Lapuan hiippakunnan alueella ei ole korkeakoulutasoisia kirkon tehtäviin kouluttavia oppilaitok-

sia ja tämän vuoksi yhteyksien luominen opiskelijoihin erilaisten seminaarien ja työssäoppimisjaksojen kautta on tärkeää. Kirkon työhön -seminaari on koettu hyväksi tavaksi vastata opiskelijoiden ja toisaalta hiippakunnan omiin tarpeisiin”, kertoo *Jussi Peräaho*, joka toimii tällä hetkellä Lapuan hiippakunnan hiippakuntapastorina.

Seminaari tarjosi opiskelijoille mahdollisuuden pohtia kirkon työtä monelta eri kantilta alustusten, paneelikeskustelujen, ryhmätyöskentelyjen ja harjoittelun kautta. Mukana oli niin kutsumuksen kuin konkreettisen työnhaunkin näkökulma.

Kuortaneen seminaarissa oli mukana noin 15 hiippakunnan ja alueen seurakuntien työntekijää jakamassa kokemuksiaan ja ajatuksiaan neljällekymmenelle eri alojen opiskelijalle. Seminaariin oli kutsuttu talous- ja hallintoalan, nuorisotyönohjaaja-, lastenohjaaja-, diakoniatyöntekijä- ja suntio-opiskelijoita sekä teologian ja kirkkomusiikin opis-

kelijoita. Lähes kaikki kutsutut alat olivat myös seminaarissa edustettuina.

SATSAUS TULEVIIN TYÖNTEKIJÖIHIN

"Tavoitteenamme oli rohkaista ja tukea opiskelijoita oman ammatillisen identiteetin rakentamisessa. Myös tietojen saaminen kirkon tulevasta työtilanteesta ja työnhakutavoista antavat opiskelijoille motivaatiota opiskella. Tällä on varmasti merkitystä myös kouluttaville oppilaitoksille. Haasteena oppilaitosten suuntaan voikin esittää, että ne antaisivat suorituspisteitä kirkon työelämäseminaareihin osallistumisesta", Jussi vinkkaa oppilaitoksille.

Lapuan hiippakunta haluaa tulla opiskelijoita vastaan ja osoittaa heille arvostusta tulevina kirkon työntekijöinä. "Työnantajan ja työnhakijan kohtaaminen jo opiskeluaikana madaltaa kynnystä lähteä kirkon töihin. Hiippakunta saa kasvot ja yhteydenotto työnhakutilanteessa toivon mukaan tätä myötä helpottuu", ajattelee Jussi.

Seminaari merkitsee myös taloudellista satsausta tuleviin työntekijöihin. "Tarkoituksemme on, että Kirkon työhön -seminaari on opiskelijoille maksuton virkistyshetki opiskelukiireiden keskellä. Seminaarin kustannukset katetaan hiippakunnallisesta kolehdista saaduilla varoilla", kertoo Jussi. Opiskelijoita tultiin puolitiehen vastaan myös matkakustannuksissa, jotka korvattiin pientä omavastuuta lukuun ottamatta. Tavoitteena oli, että kenenkään osallistuminen ei olisi rahasta kiinni.

ROHKEASTI MUKAAN!

Helsingistä Kuortaneelle reissannut *Leena Kopperi* opiskelee diakonia-ammattikorkeakoulussa. "Päätin lähteä mukaan, koska seminaari vaikutti kiinnostavalta. Omaan alaan ja työllisyyskysymyksiin liittyvät tilaisuudet kiinnostavat, ja olen osallistunut aiemmin esimerkiksi oman liiton järjestämiin tapahtumiin. Aiemmin en ole ollut mukana seminaarissa, jossa olisi ollut koolla monen eri alan opiskelijointa", kertoo Leena.

Myös Joensuussa teologiaa opiskeleva *Kati Toivio* lähti mukaan seminaariin ajatuksenaan kohdata eri alojen opiskelijoita ja kirkon työntekijöitä. "Seminaarin ohjelma ja aikataulu vaikuttivat sopivilta, vaikka Joensuusta katsottuna Kuortane onkin melko kaukana", Kati toteaa.

Käytännönläheiset neuvot työnhakuun ja tiedot kirkon tulevasta työtilanteesta kiinnostivat molempia opiskelijoita.

Kirkon työhön -seminaari on mainio osoitus siitä, että kirkko on kiinnostunut tulevista työntekijöistään ja haluaa pitää heihin yhteyttä. "Usein laiskuus iskee meihin opiskelijoihin, vaikka kirkon puolelta puitteet, sisältö ja jopa maksut olisi valmiik-

si järjestetty", tunnustaa Kati, ja haluaa rohkaista kaikkia kirkon töistä kiinnostuneita lähtemään mukaan vastaavanlaisiin tilaisuuksiin. Tarjontaa riittää, jos vain löytyy omaa aktiivisuutta lähteä mukaan.

ERI AMMATTI, YHTEINEN TEHTÄVÄ

Sekä Leena että Kati rankkaavat seminaarin parhaaksi anniksi eri alojen opiskelijoiden kohtaamisen ja yhdessä käydyt keskustelut. He toteavat, että niille olisi voinut varata aikaa vielä enemmän.

"Oli ehdottomasti hyvä ja rikastuttava juttu, että tapahtuma oli suunnattu eri alojen opiskelijoille, sääli vain, että ihan joka alan opiskelijoita ei ollut mukana ja että muutamien alojen opiskelijoita oli mukana kovin vähän. On tärkeää ja kiinnostavaa saada tietoa toisten alojen opiskelujen sisällöstä - sitä kun ei loppujen lopuksi tiedä kuin omasta alastaan. Minusta on hyvä pohtia yhteistä työnäkyä ja omaa erityisosaamista jo opiskeluaikana eikä vasta työelämässä", toteaa Leena.

"Kiinnostavinta oli kuulla ja keskustella siitä, kuinka niin suntio, nuoriso-ohjaaja, lastenohjaaja kuin kirkkoherrakin kokivat työnsä lähtökohdan nousevan kirkon perustehtävästä, vaikka itse konkreettinen työ tekeekin sen levittämisestä ja elämisestä hyvin monimuotoista. Juuri siinäähän erilaisuuden rikkaus tuleekin esille, kun meitä on "ammattilaisina" niin julistamassa Jumalan sanaa, jakamassa sakramenteja, levittämässä kristillistä sanomaa sekä toimimassa lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi. Ja työtä riittää varmasti kaikille", pohtii Kati.

"Uskon, että järjestämällä enemmän tämänkaltaisia seminaareja ja yhteistoimintaa voitaisiin rikkoa niitä ennakkoluuloja ja kuvitelmia, joita monilla seurakuntaan työhön tulevilla voi olla muista tehtävistä ja niihin valmistavasta koulutuksesta. Sillä saattaisi olla vaikutusta jopa tuleviin työyhteisöihin ja niiden ilmapiiriin", uskoo Kati.

Samoilla linjoilla on myös Jussi. Hän kertoo, että myös edellisen seminaarin jälkeen parasta palautetta keräsivät nimenomaan keskustelut eri ammattiryhmien kesken. Opiskeluaikana luonteavia mahdollisuuksia tällaisiin keskusteluihin ei juuri tarjoudu, ja kuitenkin työelämässä töitä tehdään nimenomaan moniammatillisessa työyhteisössä.

Eri alojen opiskelijoita aiotaan Lapualla kutsua yhteen myös jatkossa. Seuraavan kerran Kirkon työhön -seminaari järjestetään vuonna 2007.

Kirjoittaja on Pappisliiton opiskelijasihteeri.

Nuorena pappina 100-vuotiaassa nuorisojärjestössä

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on onnekseni omaksunut käytännön, jonka mukaan papiksi vihkiminen voidaan toteuttaa myös sellaisessa tapauksessa, että vokaatio ei ole tullut paikallisseurakunnalta vaan kirkkohallitukselta, tuomiokapitulilta, kristilliseltä järjestöltä tai teologisen tieteen tai uskonnon opetusta antavalta oppilaitokselta. Meillä tie pappisvirkaan on lavea. Tilanne on toinen monessa muussa kirkossa, kuten esimerkiksi Islannin sisarkirkossa ja Saksan unioidussa evankelisessa kirkossa, joissa vain seurakunta voi kutsua uuden henkilön papin työhön.

Nuorten Keskuksen palvelukseen on sen satavuotisen historian aikana vihitty muutamia pappeja. Järjestön ensimmäinen puheenjohtaja oli pastori ja suuri kirkollinen vaikuttaja Arthur Hjelt. Hänestä lähtien järjestön puheenjohtaja on aina ollut pappi (mm. Aleksi Lehtonen, Elis Gulin ja Aimo T. Nikolainen), tällä hetkellä tehtävässä toimii Hans Tuominen.

Myös pääsihteerin tehtävää on hoitanut lähes poikkeuksetta pappi – tosin alkuvaiheessa muita kirkon työntekijöitä ei luonnollisesti ollut edes tarjolla, kun meiltä vielä puuttui nuorisotyönohjaajien tärkeä ammattikunta. Tänäpäin Nuorten Keskuksessa työskentelee kolme pappia, pääsihteerä, nuorisosihteerä ja projektityöntekijä.

Millaisen lisäarvon pappeus tuo nuorisojärjestön toimintaan? Miksi halutaan, että järjestössä työskentelee pappeja? Kristillinen perusvire on työssä läsnä joka tapauksessa eikä sen ylläpitämiseen tarvita pappeja. Työssä on monia teologisia sisältöjä, mutta niidenkään parhaat ammattilaiset eivät välttämättä ole nimenomaan pappeja. Nuorten parissa tehtävässä leiri- ja rippikoulutyössä sekä jumalanpalveluselämän hoitamisessa heidän kanssaan pappeus on toki arvokas ja tärkeä asia, joka laajentaa työn mahdollisuuksia.

Silti olen välillä pohtinut, tarvitseeko järjestö varsinaisesti pappeuttani vai onko niin, että minä tarvitsen järjestöä pappeuteni mahdollistamiseksi. Pappina koen kyllä olevani julkisesti sitoutunut kirkkoon ja sitä kautta järjestöni kristilliseen aate- ja arvomaailmaan – kenties pappeuteni voi ilmaista tätä sitoutumista yhteisen työalan hoitamiseen hedelmällisellä tavalla. Järjestökentällä, tai ainakaan omalla työpaikallani, ei kuitenkaan ole tärkeintä se, kuka tekee jotain ja mistä roolista käsin, vaan asi-

at ovat ensimmäisellä sijalla: miten tehdään ja mihin sillä pyritään.

PITKÄ HISTORIA KANTAA

Työssäni Nuorten Keskuksessa koen teologisen pohdinnan mahdollisuuden suureksi rikkaudeksi, vaikka sen osuus jääkin melko pieneksi. Nuorelle papille on virkistävää saada pureutua nuoren aikuisen teologiaan, 21. vuosisadan ekumeenisiin haasteisiin tai Kirjon Nuorisopäivien spirituaaliteettiin. Stolan tai edes papin paidan päälle pukeminen on minulle kuitenkin vielä harvinaisempaa juhlaa – niitä hetkiä pidän työssäni (ja sen ulkopuolella) erityisessä arvossa.

Miltä sitten tuntuu toimia nuorena pappina hyvinkin kypsään ikään ehtineessä järjestössä? Ensimmäiseksi esiin nousee armollinen näkökulma siitä, että pitkä historia kantaa yksittäistä työntekijää. Nuorten Keskuksen työtä on siunattu ja toki myös koeteltu ennenkin. Ei ole millään tavalla eikä missään todella merkittävässä mittakaavassa mahdollista, että voisin vesittää järjestöämme työtä tai viedä sitä harhaan, kun toimin parhaan kykyni ja ymmärrykseni mukaan.

Toimivat ratkaisut ovat löytyneet aina ennenkin, uudet innovaatiot ja kokeilut ovat seuranneet toisiaan. Jokaisella historian vaiheella on varmasti oma merkityksensä järjestön työn kannalta. Tehtäväni tässä kontekstissa on sama kuin kenen tahansa papin omassa työssään: yrittää ymmärtää omaa aikaansa ja kristinuskon paikkaa siinä sekä rakentaa yhteyttä näiden kahden todellisuuden välille.

Toiseksi kohdaksi haluan nostaa työn sisältöjen mielekkyyden. On ihmeellistä, että saan tehdä työtä juuri niiden asioiden kanssa, jotka ovat minulle henkilökohtaisesti tärkeitä. Voisi sanoa jopa niin, että erilaiset harrastukset ja kiinnostuksen kohteet ovat yhdistyneet tehtäväksi, jonka hoitamista saan palkkaakin. Ei hassumpaa. Toivon, että sama kokemus itsensä toteuttamisesta on mahdollinen myös seurakunnan työssä.

Nuorisotyön sisällöissä ollaan järjestössämme mielestäni oikealla uralla, kun tärkeimmiksi asioiksi on valittu nuorten oman äänen nostaminen kuuluviin ja heidän aktiivisen paikkansa vahvistaminen kirkossa. Viisaita strategisia linjavalintoja on ilo soveltaa käytännön tasolle työssä.

Nuorisotyö on juuriltaan vahvasti kansainvälistä ja ekumeenista, olihan se syntyessään osa maailmanlaajaa NMKY-liikettä. Kuvassa NMKYn maailmankonferenssin osallistujia Helsingin Johanneksen kirkon kentällä vuonna 1926.

Nuorten Keskus on monipuolisesti seurakuntia palveleva järjestö

Nykymuodossaan kristillistä nuorisotyötä on tehty 1800-luvun lopulta asti. Esikuvana oli kansainvälinen NMKY-liike. Nuorisoaatteelle oli ilmeinen tarve, sillä jo vuonna 1905, kun Nuorten Miesten Kristillisten Yhdistysten Liitto (nykyinen Nuorten Keskus) perustettiin, oli paikallisyhdistyksiä eri puolilla maatamme kymmeniä.

Liitto oli syntyessään tunnustukseltaan allianssipohjainen. Lähes täysin luterilaisessa maassa toiminta oli alusta asti kuitenkin sisällöltään luterilaista. Paikalliset yhdistykset toimivat läheisessä yhteistyössä seurakuntien kanssa. Uutta oli, että tytöille ja pojille järjestettiin heidän ikäkaudelleen suunnattua toimintaa. Sotien jälkeen kirkkoomme syntyi painetta tehostaa varhaisnuoriso- ja nuorisotyötä. Merkittävimpiä käytännön toimia oli kir-

kollisen nuorisotyöntekijöiden koulutuksen aloittaminen vuonna 1949. Paikalliset nuorten kristilliset yhdistykset, jotka olivat koonneet nuoria ja organisoineet tyttö-, poika- ja nuorisotyötä vuosikymmenten ajan, sulautuivat 1950-luvulta alkaen vähitellen osaksi seurakuntien työtä.

Viettäessään satavuotisjuhliaan on Nuorten Keskus monipuolisesti seurakuntia palveleva järjestö. Työn tavoitteena on vahvistaa nuorta uskoa, tukea hänen kasvuaan tasapainoiseksi ihmiseksi ja innostaa nuorta osallistumaan itsenäiseen toimintaan seurakunnassa ja ympäröivässä yhteiskunnassa.

Nuorten Keskus vietti 100-vuotisjuhlaansa Helsingissä 1.12.2005.

Työn suunnittelussa ja toteutuksessa sopiva sekoitus nuorta ja vanhaa antaa hyvän mahdollisuuden saavuttaa pikantti lopputulos.

Jo jonkin kerran olen saanut ottaa vastaan satavuotissuunniteluita alle kolmekymppisenä. Vähän koomiseltahan se tuntuu, mutta samalla olen ylpeä siitä, että saan olla yhtenä silmukkana kirkon nuori-

sotyön muuttuvassa ja värikkäässä kudoksessa, jonka juuret ulottuvat kauas historiaan. Tahdon toivoa ja uskoa, että noista juurista riittää runsasta ravintoa edelleen ja että ne kurkottavat vahvoina myös pitkälle tulevaisuuteen.

Kirjoittaja on Nuorten Keskuksen nuorisosihteeri.

Kari Pekka Kinnunen
(vas.) ja Mia Wittaniemi
(oik.).

Veli-Matti Kosonen

Sirkka Liisa Enqvist

Raija Korhonen

Uudet Tekstin ääressä –kirjoittajat esittäytyvät

Sirkka Liisa Enqvist, Kari Pekka Kinnunen, Raija Korhonen, Veli-Matti Kosonen ja Mia Wittaniemi ovat lupautuneet Crux-lehden Tekstin ääressä –palstan kirjoittajiksi seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi.

Heidän ensimmäiset kirjoituksensa ovat luettavissa tässä lehdessä. Toimitus haastatteli uusia kirjoittajia.

KERRO MUUTAMALLA SANALLA ITSESTÄSI

Sirkka Liisa Enqvist: Olen 61-vuotias kappalainen Maarianhaminan seurakunnasta.

Tehtäviini kuuluvat tavalliset papin työt, myös rippikoulu. Osan työajasta käytän sairaalasielunhoitoon. Sen lisäksi olen perheneuvoja ja tarpeen tullen toimin työnohjaajana rovastikunnassa.

Valmistuin teologian kandidaatiksi vuonna 1970. Työskentelin sairaalasielunhoitajana Mikkelissä vuosina 1971 - 1981. Ahvenanmaalle muutin vuonna 1981. Minut vihittiin papiksi vuonna 1988.

Vuodet 1988 - 2001 toimin kirkkoherrana Lemland-Lumparlandin seurakunnassa.

Kari Pekka Kinnunen: Olen 58-vuotias Korson seurakunnan kirkkoherra. Tässä tehtävässä olen toiminut yhdeksän vuotta. Aikaisemmin työskentelin Seurakuntaopistolla 20 vuotta rehtorina ja monissa muissa mielenkiintoisissa tehtävissä.

Puheiden pitäminen ja erityisesti saarnaaminen on minulle kovin rakasta, oli silloin ja on nyt. Koen, että yhden saarnan valmistaminen ja toteuttaminen pitää ainakin minut noin kuukauden hengellisesti hengissä. Seurakunnassamme on vain yksi kirkko, ja meitä on seitsemän pappia. Siten sitä pääsee saarnaamaan kerran puolessatoista tai kahdessa kuukaudessa, siis aivan liian vähän. Kahden kuukauden jälkeen on jo tosi tarve päästä painimaan tekstin, sen antamien ajatusten ja tämän nykymaailman ihmisten kysymysten kanssa. Nyt nämä Cruxin tekstinselitykset tuovat lisää näitä Jaakobin painihomia, rankkoja puristuksia, mistä lähes aina kuitenkin lähtee sekä satutettuna että siunattuna.

Raija Korhonen: Olen tehnyt kirkon yhteiskunnallista työtä pian 25 vuotta. Työpaikkani on Helsingin seurakuntayhtymän Yhteisen seurakuntatyön keskus. Olen ollut poissa tästä työstä vain kolme kertaa: äitiyslomalla 1984, LML:n stipendillä yhden syksyn Manchesterissa ja vajaan vuoden kirkkohallituksessa yhteiskunnallisten kysymysten sihteerinä vuonna 1999. ECG:n (European Contact Group on Urban Industrial Rural Mission) hallituksen jäsen olin viiden vuoden ajan 1990-luvulla.

Muodollisesti työhistoriani on yhtä ja samaa, mutta sisällöllisesti se on ollut vaihtuva ja rikas. Teen työtä yhteiskunnan ja kirkon rajapinnoilla, tällä hetkellä mm. erilaisten kansanliikkeiden, työtömiön järjestöjen, ay-liikkeen ja kolmannen sektorin työyhteisöjen kanssa.

Olen 52-vuotias kahden valtiotieteitä opiskelevan nuoren, Anna-Reetan (25 v) ja Anton (21 v) äiti. Naimisissa olen kolmattakymmenettä vuotta Timo Korhosen kanssa. Hän on teologi, joka on toiminut koko uransa elokuva-alalla.

Veli-Matti Kosonen: Olen 56-vuotias Punkaharjulla syntynyt, nykyisin seitsemän vuotta Imatran kappalaisena ollut, myös Kaakkois-Suomen ravartioston sotilaspappi o.t.o. Kauimmin toimin aikoinaan Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnassa kappalaisena, lyhyitä jaksoja Riihimäen ja Kangasniemen seurakunnissa. Teologisten aineiden opettajana olin Jaakkiman kristillisessä opistossa Ruokolahdella ja Sisälähetysseuran opistossa Pieksämäellä, ja saman seuran palveluksessa julistustyöntekijänä.

Mieluisin harrastukseni liittyy musiikkiin. Työssäni eniten panostan jumalanpalveluksen valmisteluun ja toteutukseen. Eräs mieliin painuvin ”risteytys” oli vuonna 2000 toteuttamani Tangomessu. Tangopastorin titteli on peräisin niiltä ajoilta.

Mia Wittaniemi: Olen Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymässä korkeakoulutyön ja kansainväli-

sen työn pastorina. Ikävuosia on kertynyt 37 ja pappisvuosia kohta kolme (koiran vuosissahan se olisi jo 21). Ennen papiksi opiskelua opiskelin humanistisen tutkinnon ja valmistuin kielenkääntäjäksi, mikä on nykytyössäni kerrassaan käytännöllistä, teenhän työtäni suurelta osin englanniksi. Saarnaan nimittäin nimenomaan englanniksi. Rakastan intohimoisesti kiipeilyä ja suklaata.

MIKÄ SINULLE ON TÄRKEINTÄ/ OLENNAISINTA SAARNASSA?

Sirkka Liisa: Tärkeintä saarnassa on se, että sen avulla armo tulee läsnäolevaksi, niin että kuulija Raamatun sanaa ja saarna kuullessaan saa kosketuksen omaan elämäänsä ja sitä kautta tulee lohdutetuksi ja rohkaistuksi.

Kari Pekka: Minulle saarnaaminen on ensisijaisesti julistamista, jonkin verran opettamista, mutta ei lainkaan esitelmöimistä. En siis usko ”objektiiviseen” joidenkin asioiden tai opinkappaleiden erittelyyn, vaan sen minkä puhun, puhun hyvin henkilökohtaisen valmisteluprosessin läpikäyneenä ja subjektiivisesti. Haluan olla kertomassa Jumalasta, joka on paljon suurempi armossaan, kuin koskaan voimme kuvitella, ja rohkaisemassa sinapinsiemenuskoon ja siitä nousevaan lähimmäisyyteen. Tätä haluaisin julistaa kielellä, joka olisi ihmisille ymmärrettävää, heillekin, jotka eivät osaa kirkon erityissanastoa.

Raija: Luin viimeisintä Cruxia ja saarnanjuuria viime sunnuntain tekstiin. Huomasin, että pappi oli pitänyt saarnan suoraan Cruxista. Minun saarnanjuuriani tuskin voi lukea pöntöstä sellaisenaan.

Olin aiemmin aika kriittinen sanankuulija, nyt kuuntelen avoimemmin. Pidän konstailemattomasta tekstin pohtimisesta, sen liittämistä ajankohdaksi asioihin. Saarnan ei tarvitse tuottaa koko totuutta, minulle riittää joidenkin näkökulmien pohdittaminen. Toivon, että saarna koskettaisi ja antaisi eväitä arkeen. Sen edellytys on, että on löydettävä itsekin tekstistä se oikeasti koskettava. Siihen on menetelmiä ja bibliodraama on yksi parhaista. Sen avulla voi tarinaan mennä sisään sen eri roolien kautta.

Veli-Matti: Saarnaaja on tulkki. Hänen on osattava sekä kuulijoittensa kieli että tajuttava ne taivaalliset tarinat, joita on heille tulkitsemassa. Kosketuspinnan on oltava tuore kumpaankin suuntaan. Mahdollisimman maallisesti taivaallisia terveisiä tämän ajan ihmisille. Mottona voisi olla Jukka Kuoppamäen laulun nimi ”Tämä taivas, tämä maa”.

Mia: Kohtaaminen. Haluan tuoda tekstin ja seurakuntalaisen kohtaamaan toisiaan, jos mahdollista, ja mahdollisimman suoraan. Pyrin siksi siihen, että tekstin liittymäkohdat nykymaailmaan voisivat tulla näkyviksi ja pidän äärettömän tärkeänä sitä, että kieli jota käytän olisi mahdollisimman yksiselitteistä nykyajan kieltä.

Sirkka Liisa: Haluan yleensä keskittyä yhteen tärkeään teemaan saarnassani. Haluan pysyä ”tässä ja nyt”. Haluan myös kyseenalaistaa totuttuja ajattelutapoja ja raottaa ovea uusiutuvaan elämäntulkintaan. Haluan saada kuulijan ajattelemaan, samalla kun toivon, että saarnani olisivat sielunhoidollisia. Saarnani ei ole pitkä.

Kari Pekka: Meillä Korsossa yksi henkilö vastaa sekä liturgiasta että saarnasta. Näin messusta tulee kokonaisuus. Vasta saarnan valmistumisen jälkeen teen suunnitelman liturgian kulusta ja sisällystystä. Saarnan perusajatuksat tulevat mukaan johdantosanoihin, rippiin, rukouksiin, virsiin. Evankeliumi ja saarna ovat messun keskus, jotka säteilevät sen kokonaisuuteen.

Luterilainen kirkko on sanan kirkko, luetun ja julistetun.

Saarnatessani käytän varsin paljon kertomuksia ja kielikuvia. Minua kiinnostaa tällä hetkellä erityisesti Peter Pitzelen, Amerikan juutalaisen psykodraamaohjaajan, ajatus valkeasta tulesta. Sillä hän tarkoittaa sitä, että Raamatussamme on mustaa tulta se, mikä näkyy tekstinä. Mutta sanojen välissä, yllä ja alla, on valtava määrä valkoista tulta, joka tavallisesti jää meiltä huomaamatta. Sitä ovat kaikki ihmisten väliset suhteet, ilmeet, eleet, asennot, äänensävyt jne. Draaman keinoin näistä alkaa ymmärtää jotain, ja silloin myös kokonaisuus avautuu uutena ja koskettavana. Itse olen saanut opiskella bibliodraaman taitoja jo 20 vuotta. Viime vuosina olen ollut oppimassa Pitzelen bibliodialogimenetelmää, jota käytän aika ajoin saarnatessani. Lisäksi tyyliini kuuluu se, että lähes aina minulla on jokin konkreettinen esine tai symboli, johon sanottavani liitän. Olet saattanut kuulla tästä esimerkkejä ra-

dion aamuhartauksissa, joita olen viime maaliskuusta alkaen pitänyt.

Raija: Saarnaan harvoin, silloinkin teemajumalanpalveluksissa, mutta puheita ja hartauksia pidän sitäkin enemmän.

Olen nyt mukana radion aamuhartauksien ns. pitkässä sarjassa, eli pidän kolmen muun papin kanssa maanantaiaamujen radiohartaudet vuoden ajan. Radiopuhujana minulla sanotaan olevan ihan omanlainen tyylini. Yritän aina pukea sanottavani tarinoiden muotoon, jotta kuulijan olisi helpompi lähteä mukaan. Tarinoiden synty on joskus huikea prosessi. Saatan kirjoittaa ensin luennon, esitelmän tai opetuspuheen, jonka jätän hautumaan.

Kotisohvassa hiljaa istuessa alitajunnan syövereistä nousee mieleen tarina, joka valaisee asiaa paremmin kuin se kirjoittamani juttu. Istutan sitten teologian tarinaan. Moni puheeni syntyy työmatkalla bussissa, siinä kun istutaan hiljaa toisten kanssa ja tehdään tovi matkaa yhdessä. Vaikka puheen ”sydän” olisi löytynyt näin, teen silti vielä paljon työtä puheeni kanssa.

Veli-Matti: Kapakassa Kalle kertoi, että hyvä saarna on hänen mielestään tällainen: ”Kerro alkuun hyvä juttu ja loppuun vielä parempi juttu. Pidä ne sitten mahdollisimman lähellä toisiaan.” Mahdollisimman lähellä toisiaan pitämisessä on kai vielä eniten kilvoittelun varaa.

Mia: Luulisin, että parhaiten sitä kuvaa sana välitön. Pysin siihen, että puhun sellaisena Miana kuin oikeasti olen niille yhtä lailla aivan oikeille ihmisille, jotka edessäni istuvat. Ajattelen saarnaan myös tilanteena, jossa annan oman epävarmuuteni ja kysymykseni myös näkyviin. En usko kaikkietävän papin roolin palvelevan ketään. Aikuiseen uskoon kuuluu mielestäni tila kysymyksille ja epävarmuudelle - saarnassakin.

Papiston päivät 2006

Seuraavat Papiston päivät pidetään Helsingin Messukeskuksessa 17. - 18. lokakuuta 2006.

Kyseessä on valtakunnallisesti suurin papiston koulutus- ja neuvottelupäivätapahtuma. Päivien teemana on ”Pappi paikallaan”.

Osanottomaksu on

- aktiivijäseniltä 150 € (maksu 15.9.2006 mennessä, 170 € 16.9.2006 alkaen)

- työelämän ulkopuolella olevilta ja eläkeläisiltä 90 €

- opiskelijoilta 25 €

Maksu sisältää ohjelmatarjonnan ja ruokailut.

Ilmoittautumisia aletaan ottaa vastaan maaliskuun 2006 puolenvälin jälkeen.

Merkitse ajankohta jo nyt kalenteriisi!

Pappisliiton puheenjohtaja Jukka Huttunen:

Korostan yhdessä tekemisen tärkeyttä

Pappisliiton valtuusto valitsi kokouksessaan 25. – 26.10.2005 liiton puheenjohtajaksi Espoon seurakuntayhtymän yhteisen seurakuntatyön päällikön Jukka Huttunen. Puheenjohtajan toimikausi alkaa välittömästi valinnan jälkeen ja toimikausi on kolme vuotta. Päätoimittaja Stina Lindgård haastatteli uutta puheenjohtajaa.

**KERRO VÄHÄN ITSESTÄSI JA TAUSTASTASI.
KUKA ON JUKKA HUTTUNEN?**

Jukka Huttunen on puoliso, isä ja pappi. Elinan kanssa on yhteistä matkaa jaettu noin 30 vuotta. Koti on pian siinä vaiheessa, että siellä asuu vain ”vanhuksia”: Tuomo (22 v) asuu jo pois kotoa, Emmi (19 v) aloitti opintonsa vielä kotoa käsin. Koti on viimeiset 16 vuotta ollut Espoon Kauklahdessa, Espoo on ollut kotikaupunki käytännössä koko iän (50 vuotta). Juuret ovat Etelä-Karjalassa, sen talonpoikaaisessa perinteessä. Espoossa eläneenä olen kuitenkin siitä perinteestä jo kaukana, kaupunkilainen. Pappina olen ollut reilun 26 vuotta, siitä suurimman osan ”epätyypillisissä” papin tehtävissä. Tällä hetkellä toimin Espoon seurakuntayhtymän yhteisen seurakuntatyön päällikkönä. Kaikki kolme kutsumusta (puoliso, isä, pappi) ovat yhä rakkaita ja arvokkaita.

**MIKÄ
HOUKUTTELI SINUT
MUKAAN LIITON
TYÖHÖN?**

Olen aina ollut kiinnostunut yhteisistä asioista. Pappisuran alkuaikoina oli luontevaa osallistua Pappisliiton alaosaston

toimintaan. Espoossa oli siihen hyvät ja vankat perinteet. Siitä vastuut kasvoivat, ensin paikallisesti sitten valtakunnallisesti. Kolmen vuoden päätoiminen työskentely liiton tehtävissä syvensi ja laajensi näkemystä ja tietoja pappeudesta ja sen illoista ja kivuista. Edelleenkin on hyvä tehdä työtä kollegiaalisuuden, keskustelemaan ja asioita yhdessä jakavan papiston eteen. Ajattelen, että se on työtä kirkon hyväksi.

MIKÄ ON MOTTOSI?

En oikein tunnista puheistani mitään mottoa. Mutta, jos joku on sanottava, totean aika usein ”Sellaista elämä on...” Siis ei vain kallista...

**MITÄ VISIOITA SINULLA ON LIITON UUTENA
PUHEENJOHTAJANA?
PUHUIT VALTUUSTON KOKOUKSESSA
MM. SIITÄ, ETTÄ TÄTÄ TYÖTÄ ON TEHTÄVÄ
YHDESSÄ. VOITKO KONKRETISOIDA?**

Todellakin kiitospuheessani valtuustossa halusin korostaa yhdessä tekemisen tärkeyttä. Visioit-

kin ovat sellaisia, jotka syntyvät yhdessä, monen ja monenlaisen ajattelun kautta. Toki on niin, että puheenjohtajan tehtävä on innostaa, houkutella, kannustaa ja näyttää itse suuntaa yhteisessä prosessissa.

Yhdessä työskentely ei kuitenkaan ole ainoastaan liiton hallinnon tasolla toivottava ominaisuus. Jos yhden vision, siis näyn, tässä sanon, liittyy sekin yhdessä tekemiseen. Haaveilen sellaisesta papistosta, joka kantaa huolta ammatikuntansa keskinäisestä yhteydestä, jakamisesta ja tuesta. Ei niin, ettei sellaista ole jo tänäänkin; eri puolilla Suomea vieraillessa löytää monia kollegiaalisesti vahvoja alaosastoja ja papiston ryhmiä. Haaveeni on, että niitä olisi vielä ➔

Espoolainen Jukka Huttunen valittiin Pappisliiton uudeksi puheenjohtajaksi.

enemmän. Toivon, että myös suurissa kaupungeissa papiston yhteistyö alaosastoissa, virtuaalisissa yhte-yksissä ja kahden papin kohtaamisissa kantaisi ar-jen kutsumuksessa, antaisi syvyyttä ja vahvan tun-teen yhteisestä, yhdessä tehtävästä työstä. Toivon, että kaikkien kokousten keskellä löytyisi tilaa papi-ton keskinäiselle, papistosta itsestään nousevalle yh-teistyölle. Siis alaosastot uudelleen kunniaan, uusia yhteyden tapoja kehittämään, vastuuta kantamaan, yhteiseen työhön.

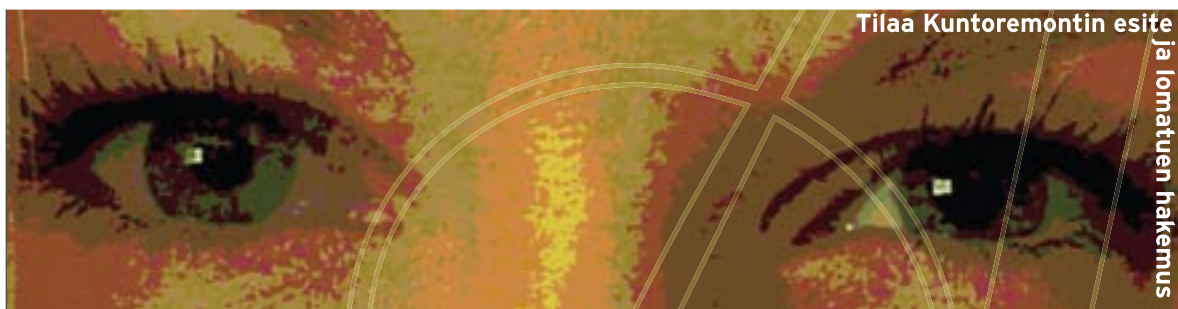
Yhdessä tekeminen on toki muutakin: toivon myös hyvää yhteistyötä eri kirkon työntekijöiden ammattiliittojen kanssa. Ei niin, että kieltäisimme erilaiset näkemyksemme tai jopa intressimme, vaan niin, että tahdomme etsiä yhteistä näkemystä ja mahdollisuutta käytännölliseenkin yhteistyöhön liittojen välillä. Tässä suhteessa on paljon hyvää ta-

pahtunut, kiitos kuuluu liittojen viisaille johtajille. Mutta tietä piisaa eteenkinpäin!

Muun muassa tällaisia asioita pidän juuri nyt teh-tävässäni tärkeänä. Yhdessä tekemiseen liittyy aina keskustelu. Siksi toivon, että Cruxin ja liiton kotisi-vujen kautta sekä muullakin tavoin jäsenet aktiivi-sesti välittäisivät näkemyksiään ja ideoitaan. Toivon myös suoria yhteydenottoja ja keskusteluja.

HALUATKO VIELÄ LISÄTÄ JOTAIN?

Älä Stina houkuttele minua puhumaan lisää... Kui-tenkin: kiitos luottamuksesta, tarvitsen kaiken tu-kenne!

Kuntoremontti – aikaa itselle

Rentouttava ja aktiivinen Kuntoremontti on irtiotto arjesta. Talvella ja keväällä 2006 on tarjolla laadukkaita lomia terveyskylpylöissä, kuntoutumiskeskuksissa tai urheiluopistoissa. Valittavana on myös lomia 50+ ja 55+ -ryhmille ja teemakuntoremonttilomia.

- ✚ Lomalla testataan fyysinen kunto, kartoitetaan liikunta- ja ravintotottumukset sekä liikutaan yhdessä. Aikaa on myös lepoon ja hoitoihin.
- ✚ Kahden vuorokauden Terveystreffillä tarkistetaan onnistuiko Kuntoremontti.
- ✚ Kuntoremontin lomatuki on 330 euroa ja Terveystreffien tuki on 130 euroa.

Tilaa Kuntoremontin esite

ja lomatuen hakemus

www.a-lomat.fi

A-lomat ry | Ratamestarinkatu 11 00520 Helsinki | puh. 020 111 2770 (arkisin 9-12) faksi (09) 145 706 | info@a-lomat.fi

Näkökulmia työstä ja vapaa-ajasta

Kolme artikkelia – neljä tapaa kuvata työ- ja vapaa-aikaa. Seuraavissa artikkeleissa kaksi kanttoria, diakoniatyöntekijä ja pappi kertovat ajatuksiaan ja tuntemuksiaan.

TIIA-MARIA LEHTO

Kanttorin ammatti ennen ja nyt:

Taiteilua työn ja vapaa-ajan välillä

Kanttorin ammatissa työ- ja vapaa-ajan erottaminen toisistaan on ollut aina haastavaa. Vanhan polven kanttorit ovat kasvaneet työkulttuuriin, jossa työhön on pitänyt sitoutua todella vahvasti, esimerkiksi virallisia vapaapäiviä ei ole aina ollut. Työehdot ovat vuosien aikana parantuneet, mutta monien mielestä työ on muuttunut hajanaisemmaksi ja kiire on lisääntynyt.

Eläkkeellä oleva kanttori Hanna Peltö ja nuori viranhaltija Sanna Ketola kertovat kokemuksiaan kanttorin työn sitovuudesta.

Kun Hanna Peltö aloitti kanttorin työt 1960-luvulla Pakilan seurakunnassa Helsingissä, hänellä ei ollut virallisia vapaapäiviä. Töihin mentiin aina kun pyydettiin. Vapaa-aikaa oli se osa päivästä, jolloin ei ollut menoja. Vahva sitoutuminen työhön tuntui tuolloin luonnolliselta.

- Noina aikoina en osannut edes kaivata vapaita. Nyt ajatus työstä ilman vapaapäiviä tuntuu hurjalta.

Kaiken kaikkiaan työtahti Pakilassa oli kuitenkin rauhallinen verrattuna myöhempiin työpaikkoihini.

SIJAINEN PITI PALKATA ITSE

Peltö pyörittelee päätään muistellessaan myös muita tuon ajan työehtoja. Esimerkiksi lomakäytäntö oli ankara.

- Työskentelimme mieheni kanssa Pakilassa kanttoripariskuntana. Kesälomat tulivat kalliiksi, jos halusimme pitää yhteisen loman. Sijainen piti palkata itse, omilla rahoilla.

Palkkakaan ei päättä huimannut. Peltö kertoo, että kanttorin oli usein otettava sivutoimia elääkseen.

Epämääräiset työajat aiheuttivat lapsiperheessä vaikeuksia. Pellot joutuivat palkkaamaan kotiapulaisen, jotta pystyivät tekemään työtään, sillä äitiyslomakin kesti vain pari kuukautta.

Myöhemmin, 1980- ja 1990-luvuilla Peltö

Kimmo Ahonen

Hanna Peltö ja Sanna Ketola ovat kokeneet kanttorin työn sitovaksi, mutta innostavaksi.

työskenteli kanttorina Kangasalan seurakunnassa ja Tampereella Hervannan seurakunnassa. Näissä seurakunnissa hän oli ainoa kanttori ja vastasi kaikesta yksin. Kangasalan ja Hervannan aikoina kiireet lisääntyivät, mutta samalla työehdot alkoivat myös hiljalleen parantua.

TYÖN VÄLJYYS AUTTOI JAKSAMAA

Peltö on aina halunnut tehdä työtä enemmän kuin mitä virallisesti on vaadittu. Hän on esimerkiksi pitänyt seurakunnissaan säännöllisesti toiminnassa kirkkokuoroa, nokkahuiluyhtyettä, nuorten laulu-

yhdyttää ja aikuisten kvartettia.

- Työmoraalini ei olisi sallinut sitä, että olisin hoitanut vain välttämättömät kuviot.

Hänen mukaansa juuri monenlaisten juttujen toteuttaminen teki työstä antoisaa ja innostavaa. Hän ei muista koskaan leipääntyneensä työhönsä, vaikka moni asia siinä aiheuttikin paineita. Työssä oli kuitenkin riittävästi vapautta ja väljyyttä, ja se auttoi jaksamaan.

- Esimiehet antoivat minun myös toteuttaa itseäni.

Juhlapyhien aikaan Peltö oli kuitenkin kovilla. Vielä 1990-luvullakin hän joutui monesti olemaan töissä koko joulun. Aattoyön yökirkon ja joulupäivän aamukirkon välillä ehti nukkua vain muutamman tunnin.

- Taisin olla liian kiltti, kun suostuin moiseen. Asiani olisi varmaan voinut järjestää toisinkin.

Vaikka energiaa riittikin pitkälle, jossain vaiheessa ideat alkoivat loppua ja se huolestutti Peltöä. Kauan hän ei ehtinyt tässä tilanteessa kuitenkaan olla, sillä hän joutui lähtemään eläkkeelle enenaikaisesti.

- Ehkäpä se oli lahja, että asiat järjestyivät näin, hän pohtii.

SANNA KETOLA SANOO TARVITTAESSA "EI"

Sanna Ketolan edustama nuori kanttorisukupolvi kohtaa työssään kiirettä yhä enemmän. Monenlaiset seurakuntien toimintamuodot, kokoukset ja paperihommat työllistävät ja tekevät työnteosta entistä hajanaisempaa. Nykyään ihmiset pyytävät kanttoria myös hyvin helposti mukaan mitä erilaisimpiin tilaisuuksiin.

- Jotta jaksaisi, menoja täytyy priorisoida. Jokaisessa ammatissa voi mielestäni laittaa rajoja ja sanoa ei. En ole töissä seitsemänä päivänä viikossa, muutakin elämää pitää olla, pohtii Tampereella Harjun seurakunnassa työskentelevä Ketola.

KÄNNYKKÄ PIDETTÄVÄ AUKI PERJANTAINA

Työnkuvan laatiminen on Ketolan mukaan ollut jaksamista tukeva asia. Se on auttanut hahmottamaan sitä, mitä omaan työhön oikeasti kuuluu ja mitä voi jättää sen ulkopuolelle. Kaksi vapaapäivää viikossa auttaa irtautumaan töistä, mutta työn ja vapaa-ajan erottaminen on silti haastavaa.

- Helposti työpäivät saattavat venyä pitkiksi, kun ensin aamulla voi olla jokin työtehtävä, päivällä harjoittelua ja sitten taas illalla jokin toinen juttu, kuten kuoroharjoitukset. Ketola pyrkii tietoisesti rauhoittamaan vapaapäivät työasioilta. Mikäli vapaapäivä osuu perjantaille, hän ei kuitenkaan uskalla sulkea kännykkää, sillä lauantaisin on paljon toimituksia. Niistä saatetaan soitella kanttorille vielä edellisenäkin päivänä. Ketola harjoittelee vapaapäivisinkin, mutta musiikki on tuol-

loin yleensä jotain muuta kuin työhön liittyvää.

SUUNNITTELU JA HARJOITTELU VIE AIKAA

Työaikaa kuluu yllättävän paljon myös suunnitteluun. Esimerkiksi kuorojen ohjelmistojen joutuu miettimään ajan kanssa eikä nuottien löytäminen käy aina kovin helposti ja nopeasti.

- Olen törmännyt ihmisiin, joiden mielestä kanttorilla ei ole töitä silloin, kun kalenterissa ei ole mitään merkintää. Kuitenkin juuri näitä "vapaampia" päiviä tarvitaan töiden suunnitteluun.

Ketola miettii, että nuorella kanttorilla kuluu aikaa myös omaan harjoitteluun enemmän kuin vanhalla konkarilla. On eri asia soittaa Mendelssohnin häämarssia ensimmäisiä kertoja kuin jo tuhannen kerran.

Kanttorin ammattiin päätyvät usein henkilöt, jotka ovat aloittaneet musiikin opiskelun jo lapsena. Ketola pohtii, että työksi muuttunut harrastus vie helposti mukanaan niin, ettei vapaa-aikaa osaa edes arvostaa riittävästi. Kaiken kaikkiaan Ketola on työhönsä erittäin tyytyväinen. Työaikojen epä säännöllisyydelläkin on puolensa: kun ei ole sidottuna kahdeksasta neljään, jää vapautta monenlaisen asioiden järjestämiseen.

Ketola vetää kolmea lapsikuororyhmää ja juuri lasten kanssa työskentely innostaakin häntä kovasti. Hän haluaa tehdä lasten kanssa hyvää musiikkia ja herättää heissä kiinnostusta kirkkomusiikkia ja seurakuntaelämää kohtaan.

- Lapsista saa aina myös energiaa ja voimaa. Jos olen ennen harjoituksia on kovin väsynyt, sen jälkeen virtaa on "kuin pienessä kylässä", Ketola kertoo.

Kirjoittaja on tamperealainen freelance-toimittaja.

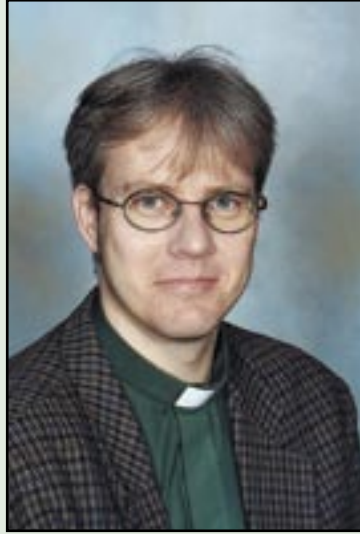
Työ- ja vapaa-aika täydentävät toisiaan

Aloitin diakonin työuran vuonna 1995. Sitä ennen olin muutamia vuosia ns. kellokorttityössä (mm. Oy Saab-Valmet Ab). Molemmat tavat tehdä työtä vaativat työn sisäistä suunnittelua ja tavoitteiden selkeyttä sekä irrottautumista vapaa-aikaan. Työtä ei voi jättää taakseen työpäivän jälkeen, jos kutsu vapaa-ajalle ei ole riittävän motivoiva.

Nykyisessä työpaikassani Espoon Leppävaarassa diakoniatyö on haastavaa ja siten kuluttavaa. Jotta pystyn parhaalla mahdollisella tavalla kohtaamaan alueen asukkaita, on kyettävä tiedostamaan mitä diakoniatyö Leppävaarassa on. Mikä on diakoniatyön perustehtävä? Tämän asian työstäminen näkyy suoraan työssäjaksamisessa. Ei tarvitse ahdistua työpäivän jälkeen. Tämä auttaa myös rajaamaan työtä niin, että perhe ja ystävät tulevat myös kohdatuiksi.

Hengellisessä työssä, jota teen, ei ole työaikaa. Minulla lepopäivät ajoittuvat pääsääntöisesti viikonloppuun (poikkeuksiakin on). Työajattomuudessa epätietoisuus tehtävän työn määrästä nousee ajoittain esille. Olenko liikaa työpaikalla, olenko liian vähän työpaikalla, teenkö liikaa töitä, liian vähän? Hengellisessä työssä korostuu työn rajaamisen vaikeus. Toisaalta on kutsumus vastata hätään kelloon katsomatta, toisaalta jaksakseen työtä eläkeikään eheänä, työn rajaaminen on velvollisuus itseä, perhettä ja seurakuntalaisia kohtaa. Kenelle on hyötyä väsyneestä työntekijästä?

Työaika ja vapaa-aika eivät ole välttämättä toisiansa poissulkevia, vaan toisiaan täydentäviä. Itselleni perhe on voimavara ja saan hyvin vietetystä vapaa-ajasta voimia työssä jaksamiseen. Hyvin tehty työ palkitsee henkisesti ja madaltaa kynnystä siirtä vapaalle. Vapaa-ajan ja työn erottaminen ei ole helppoa. Nykyinen teknologia mahdollistaa, että kotitietokoneelta voi lukea työsähköpostia, eliikkä tehdä töitä. "Ei niin pientä työtehtävää, etteikö sitä voisi vapaalla nopeasti hoitaa". Työ ja vapaa-aika menevät sekaisin, jos niin haluaa. Itseltäni vei muuttaman työssäolovuoden ymmärtää työajattomuuden kuopat. Nyt lankean niihin harvemmin. Kiitos per-

Petri Lehtisalo

heen ja hyvän työyhteisön.

Minulla on mahdollisuus vaikuttaa työni sisältöön ja työaikaani. Voin tulla töihin aikaisin aamulla tai myöhään iltapäivällä. Jos en ole työpaikalla, minut tavoittaa kännykstä. Tämä sitoo, mutta myös vapauttaa. Tavoitetavuus on tämän

päivän trendi, ainakin meillä Espoossa. Diakoniatyöntekijään täytyy saada yhteys oli sitten ilta tai viikonloppu. Se, voiko työntekijä tehdä asialle mitään, on toissijainen juttu. Itse pidän kännykkää auki arkisin iltaan, mutta vapaalla kiinni.

Tällä hetkellä perheeseeni kuuluu kaksi ala-asteikäistä, yksi alle kolmevuotias lapsi ja vaimo. Lomasuunnitelmat, viikonloput, lasten sairastelut, työstä aiheutuvat viikonloppu- ja yöpoissaolot vaativat erilaista ajankäytönhallintaa. Aikaa on yhtä paljon kuin ennenkin, mutta aikaa tarvitsevia enemmän. Nyt asetan perheeni etusijalle, sillä kymmenen vuoden päästä ihmettelen, mitä teen tällä kaikella vapaa-ajalla.

Diakonin virka on läsnäolon virka. Haluan olla niille ihmisille tänään läsnä, jotka minua eniten tarvitsevat.

Kirjoittaja on Leppävaaran seurakunnan johtava diakoniatyöntekijä.

Kilvoittelua työkuultuurien rajalla

Joitain vuosia sitten nuori kollegani lähestyi minua ja kysyi: ”Kuule Risto, eikö sinulla ole elämässä mitään muuta kuin työ?” Häkellyin kohti käyvää kysymystä, mutta vastasin hetken kuluttua, että työ kieltämättä on elämässäni ollut ja on edelleen varsin keskeisellä sijalla. Kärjistien lopulta tahallani: ”Kyllä työ on minulle pääasia.” Kollega katsoi minua hölmistyneenä ja silmät suurina. Keskustelumme päättyi siihen.

Viime aikoina olen kuunnellut ihmeissäni papiston keskuudessa yhä yleisemmäksi käyvää puhetta niin sanotun oman ajan tarpeesta. Nuori sukupolvi ilmeisesti tarvitsee suuren määrän omaa aikaa, joka on jotenkin totaalisesti erotettu työstä ja kaikesta siihen liittyvästä jaksakseen taas painaa työssä täysipainoisesti.

En ole osannut tällaista omaa aikaa kaivata - ainakaan ennen kuin siitä on ruvettu niin voimaperäisesti puhumaan. Oma pappiskuvani ja virkanäemykseni on noussut kovin toiselta pohjalta.

Olen oppinut ajattelemaan, että useimmissa akateemisissa ammateissa tehdään paljon kotitöitä. Kodissa tarvitaan työhuone ja käsikirjasto - monesti kummallekin aviopuolisolle - tehtäviin valmistautumista ja työskentelyä varten.

Onhan vuosisataista eurooppalaista perinnettä, että lehtorit ovat valmistelleet ja korjanneet kokeita, tuomarit ja asianajajat lukeneet juttuja, lääkärit perehtyneet uusimpaan alansa tietoon ja papit valmistaneet saarnoja, kirjoittaneet puheita jne. kotona iltaisin ja viikonvaihteessa kotiaskareiden ja perhe-elämän lomassa.

Kun on sinut tämän työnteon perinteen kanssa, ei kovin paljon vaivaudu siitä, vaikka ei aivan tarkkaan tiedäkään, onko nyt juuri menossa työ- vai vapaa-aika. Omalle kohdalleni tämä työkuulturi tuli kuin annettuna. Kasvoin siihen lapsuus- ja nuoruusvuosieni pappiskodissa.

PAPPISKUTSUMUS ELÄMÄN-MUOTONA

Olen hahmottanut työkuultuuri-eroja itselleni niin, että silloin kun oman ajan tarve ja vaa-de on kovin suuri, silloin työ on väline oman elämän projektin toteuttamiseksi, jonka päämäärät ovat muita kuin työstä nousevia. Vanhassa ajattelussa, jossa työ ja elämä sulautuvat pitkälle yhteen, myös työn ja oman elämän päämäärät ovat pääosin yhteiset.

Papin työssä olen vuosien mittaan joutunut vierailemaan monissa kodeissa. Toimituskeskustelut, toimitukset, sielunhoidolliset tapaamiset, syntymäpäiväkäynnit ym. syyt ovat tehneet kodit ja myös niiden asukkaat tutuiksi. Monet kontaktit ovat jääneet pintapuolisiksi, mutta suuri on niidenkin yhteyksien määrä, joissa on ollut syvyyttä ja persoonakohtaisuutta.

Olen pitänyt virassani tärkeänä, että asun sillä paikkakunnalla, jossa toimin. Kontaktit ovat jatkuneet monesti kaupassa käydessä, lasten harrastuksissa ja kaikissa elämänyhteyksissä. En ole jaksanut ajatella, onko nyt minun oma aikani vai työaika, tai onko työpäivä vai vapaapäivä. Työasioita on tullut hoidelluksi lasten treenejä seuratta jne. Elämä on muodostanut yhden kokonaisuuden, jossa pappiskutsumus on elämänmuoto, ja sitä kautta työ ja vapaa-aika ovat limittyneet toistensa lomaan usein niin, että ei voi tarkkaan sanoa, kummasta milloinkin on kysymys, vapaa-ajastako vai työstä.

Tiedän, että tällainen lienee tuiki kiellettyä elämää nykykirkossamme. Vapaapäivälistat olen ➔

Risto Krogerus

kuitenkin sääntölisesti täyttänyt ja ne on laillisessa järjestyksessä hyväksytty. Muilta en edellytä samaa asennoitumista, mikä itselläni on. Sitä hiljaa toivon, että saisin elellä omalla tavallani työurani loppuun asti, vaikka johtamiskoulutuksessa konsultti kerran jokseenkin tiukasti komensikin, että alaisten tähden et saa vapaapäivänä työpaikalle mennä.

Samalla kuitenkin muistelen lämmöllä entisiä aikoja. Eivät ne pelkästään huonoja olleet, vaikka aika niitä kultaakin. Muistelen papiston veljespiirejä, jonne ihmisillä oli aikaa tulla koko päiväksi ja jopa puolisoidensa kanssa. Kukaan ei edes ymmärtänyt kysyä, oliko se työtä vai vapaa-aikaa tai perä-

ti omaa aikaa. Ennen saattoi kutsua työntekijät kotiinsa aloittamaan kirkkovuotta tai vaikkapa vain nimipäiville miettimättä, onko se työtä vai ei.

Muistelen lämmöllä myös niitä viisaita esimiehiä, jotka huolehtivat omasta ja alaistensa riittävästä levosta aikana, jolloin ei ollut vapaapäiviä eikä kuukausivapaita.

Kirjaimet olemme nyt saaneet oikeisiin ruutuihinsa, mutta yhdessä tekemisen ja viihtymisen aika on takana.

Kirjoittaja on Jyväskylän kaupunkiseurakunnan kap-palainen.

TIINA PARTANEN

Leirityön kysymyksiä työn ja vapaa-ajan näkökulmasta

Käännän määrittelyn työajattomasta työstä määrittelyksi tehtävistä ja paikoista. Työ-aikaa on virastolla, kirkossa, eri laitoksissa ja seurakuntalaisten kodeissa tehty työ. Työaikaan lasketaan yhteistyö eri toimijoiden kanssa ja valmistelutyö kotona. Kaikki muu on työajattomalle oman suunnittelun varassa olevaa vapaa-aikaa. Välillä sitä on enemmän ja välillä vähemmän. Vapaa-aikaan kuuluvat koti, perhe, harrastukset, lepo. Mielestäni olen tämän lehden sivuilta lukenut päivän ihannejaosta kenen tahansa ihmisen elämässä. Kolmasosa työhön, vapaa-aikaan ja lepoon. Olen kokeillut monenlaisia jakoja, esimerkiksi koettellut jaksamisen rajoja leirillä, ja uskon totuuden piilevän jossain hyvin lähellä tuota kolmanneksen periaatetta.

Työnteko voi tapahtua myös leirillä. Siellä työajattomuus tarkoittaakin sananmukaisesti vastakohtaan; aina töissä. Leirillä ohjaaja on vastuullisena työntekijänä paikalla koko ajan ja työssä koko ajan. Leiri sotkee elämämme rajalliseksi ajaksi kokonaan. Sen koura vie meiltä vapaa-ajan kolmanneksemme antaakseen sen työlle kokonaan, ja levonkin kolmanneksesta joudumme uhraamaan vaihtelevasti. Korvauksena saamme neljästä kuuteen päivää kestäneeltä leiriltä yhden vapaapäivän. Tämä on lyhyt palautumisaika, sillä parhaimmillaan tehokas työpäivä siltä päivältä menee univajeen kuittaamiseen.

Onneksi leirin alle jääneet vapaapäivät saa pitää ja toivottavasti vielä samaan syssyyn mahdollisimman hyvän palautumisen varmistamiseksi. Toisaalta viikonlopun leirityötä ei katsota automaattisen korvauksen piiriin, vaan se on harkinnanvaraista. Tämä on epäkohta, sillä vapaa-aikansa antaa samalla tavalla kahden kuin kuuden vuorokauden leirillä.

VAIKUTUKSET SÄTEILEVÄT KOKO PERHEESEEN

Vaikutukset leirityöstä eivät jää pelkästään työntekijään, vaan säteilevät hänen mahdolliseen perheeseensä. Erilaiset järjestelyt lapsiperheissä kesän lähestyessä ovat täyttä arkipäivää. Lasten tai vaikka lemmikkieläinten hoito voi olla suuria ponnistuksia ja uhrauksia vaativa prosessi. Toisen puolison vastuulle jää tämän päivän työn jakamisen hengessä pyörittää leiriysinhuoltajana koko palettia. Ammatinvalintakysymys, sanoisi joku. Niin. Haluamme kirkossa säilyttää arvostetun ja kiitetyn leirityön. Mutta mikä on sen kunnian hinta ja kuka siitä maksaa?

Meidän hyvin herkkä henkiselullis-ruumiillinen kokonaisuutemme on säädetty toimimaan tiettyillä oletusarvoilla. Niin kuin; tarpeeksi unta tai aivoni nauttivat toimettomana olosta tai välillä paikallaan niin jaksaa paremmin liikkuu tai kenkään ei

Hannu Haukkala KuvaKotimaa

"Minun ja varmaan usean muun kokemus on pääosin hyvä. Leiri on hyvin mielekäs tapa/ muoto työskennellä", kirjoittaa Tiina Partanen.

rattava kokemus – unohtaa kaiken normaalin, vaikkapa tietokoneensa salasanan.

Työntekijälle voi käydä samalla tavalla mutta eri syystä. Leirin vaatimukset ovat kovat, eikä sen keskellä tule aina ajatelleeksi, mitä kaikkea tekee. Kokonaisvaltainen työnteko, paljon uusia ihmisiä ja vuorovaikutusta, jatkuva vastuu sekä turvallisuudesta että järjestelyistä, pedagogisten tavoitteiden täyttämistä unohtamatta, monen ryhmän ohjaaminen ja harhautellinen panostaminen. Mistä tähän löytyy voimavarat voi kysyä ja vastata samalla, että ihmisiä tapahtuu siionissamme koko ajan.

Tänä kesänä on leireille tullut uusi työaikalaki seurauksineen. Kesällä seurakunnissa on laadittu työvuorolistoja ja kaiketi myös tunti-tilastoja leirityöstä ja vastavasti vapaista. Leirillä tehdystä työstä on lisäksi tullut kunnon korvaus, mikä tarkoittaa kaksinkertaista.

Työaikalain alainen, työ-sopimussuhteinen työntekijä on leirillä ollut erilainen, hänellä on ollut työaika ja va-

ole hyvä täysin yksin tai ihanaa saada luoda. On tutkittu montaa asiaa maailmassa, myös se tiedetään, että ihmiselle on samansuuruinen riski saada flunsa virustartunnasta kuin univajeesta.

Tällä taustalla leirityö näyttää suorastaan ihmisoikeusjärjestöjen ihannetapaukselta. Ihmisrääkäystä, kidutusta vai pelkkä vapauden riisto? Onneksi tilanne ei ole ollenkaan niin paha. Minun ja varmaan usean muun kokemus on pääosin päinvastainen. Leiri on hyvin mielekäs tapa/muoto työskennellä. Parhaimmillaan siinä saadaan monta hyvää, kerralla ja kauniisti sanoen voidaan jakaa elämää ja ihmisyyttä kokonaisvaltaisesti. Leirillä ollaan uudessa tilanteessa verrattuna muuhun elämään, mahdollisesti eri roolissa ja vuorovaikutuksessa toisiin ihmisiin. Leiri voi olla jopa lomaan ver-

paa-aika aivan kuin olisi tavallisessa työpisteessään. Lain mukaan voitaisiin tulkita työntekijän oikeudeksi lähteä "työpäivän" päätyttyä leirikeskuksesta pois palatakseen aamulla taas töihin. Leirin aikuisten määrä on kuitenkin suunniteltua pienempi, eikä leirillä enää täytetä turvallisuusmääräyksiä.

Leirityöhön ei sovi perinteinen jako työhön ja vapaa-aikaan. Se on ollut yksi syy perustaa leirityön neuvottelukunta. SVTL:n ja AKIn jäsenistöstä koottu edustava ryhmä pohtii parhaillaan leirityön kysymyksiä laajemminkin.

Kirjoittaja on Hakunilan seurakunnan vt. kappalainen.

Kuka lohduttaisi pätkätyöläistä?

Turhautuminen, haaste, vaihtelevuus, toiveikkuus, irrallisuus, ideahukka... Muun muassa nämä sanat kirjattiin fläp-pitaululle, kun Pappisliiton lokakuisen pätkätyöseminaarin osanottajat heittelivät ilmaan sanoja, jotka heille tulivat mieleen pätkätyöistä. Seminaaripäivän aikana kävi selvästi ilmi, että pätkätyöt voivat olla tekijälleen hyvin kipeä asia, jolla on vaikutusta moneen elämän osa-alueeseen, aina itsetunnosta taloudelliseen toimeentuloon. Miten kirkon pätkätyöläisten asemaa voitaisiin parantaa?

Seminaarin aamupäivän toiminnallinen työskentely toi esille monia näkökulmia pätkätyötä tekävän papin arkeen. Parhaimmillaan pätkätyöt tarjoavat kosketuspintaa moniin erilaisiin seurakuntiin ja työyhteisöihin ja ovat haastava mahdollisuus oppia uutta. Pahimmillaan pätkätyöläinen on jatkuvasti ulkopuolinen, toinen jalka oven raossa etsimässä seuraavaa pestiä ja ikuisesti väliinputoaja, puhuttiinpa sitten työnjaosta tai lomapäivistä.

Verinen kilpailu samasta työpaikasta omien opiskelukavereiden kanssa, pitämättömien lomien aiheuttama väsymys, toistuvan työnhaun aiheuttamat pettymykset ja työyhteisön tuen puute ovat todellisuutta monille pätkätyöläisille. Pettymys on suuri, kun uran aloittaminen unelmien ammatissa muuttuu eloonjäämistäisteläksi ja seurakunta, rakkauden yhteisö, paljastaa raadollisuutensa. Seminaarin osanottajat vaativat, että pätkätyöläisten ongelmat on otettava todesta ja niihin on pyrittävä puuttumaan mahdollisimman monella tasolla.

PITÄÄKÖ HIIPPAKUNTA HUOLTA PAPEISTAAN?

Piispa Mikko Heikka pohti omassa puheenvuorossaan kapitulien mahdollisuuksia vaikuttaa pätkätyöongelmaan. Heikka korosti, että hiippakunnilla on moraalinen velvollisuus pitää huolta omista papeistaan. Virkamääräyksiä annetaan siis ensisijaisesti oman hiippakunnan papeille, ja uusia pappe-

ja vihittäessä tavoitteena on se, että heillä kaikilla olisi työllistymismahdollisuuksia myös tulevaisuudessa. Hiippakunnissa pyritään tekemään vakanssisuunnittelua, pitämään listaa määräaikaissa työsuhteissa olevista papeista ja informoimaan heistä myös seurakuntia. Kovin laajat hiippakuntien vaikuttamismahdollisuudet eivät kuitenkaan ole, sillä seurakunnat tekevät päätöksiä työntekijävalinnoista suhteellisen itsenäisesti, ja kapituli puuttuu niihin vain poikkeustapauksissa.

Hiippakuntien konkreettinen tukimuoto pätkätyöläisille ovat koulutusavustukset, joita voi hakea esimerkiksi pastoraalikoulutuksen suorittamista varten. Näin myös työntekijä, jonka koulutukseen seurakunta ei ole budjetoinut varoja, pääsee mukaan koulutuksiin.

Heikka toi omassa puheenvuorossaan esille Helsingin ja Espoon hiippakunnissa laaditun ”Uusien ja määräaikaisten pappien hyvä henkilöstöhallinto” -asiakirjan, jota on käsitelty hiippakuntien kirkkoherrojen kanssa. Tämän ohjeistuksen kautta on pyritty seurakuntien sisällä puuttumaan niihin epäkohtiin, joihin määräaikaisten työntekijät usein törmäävät. Asiakirjassa korostetaan esimerkiksi hyvän perehdytyksen merkitystä sekä seurakunnissa hyvisä ajoin tapahtuvaa työvoimatarpeen suunnittelua.

ONGELMA ON ALUEELLINEN

Pätkätyöt ruuhka-Suomen seurakunnissa ovat todellisuutta, eivätkä ne tule tulevaisuudessa väheneään, ennustivat notaarit *Pilvi Keravuori* ja *Henri Lehtola*. Suuri osa määräaikaista virkamääräyksistä johtuu lakisääteistä virkavapauksista, joiden määrä on papiston naisistumisen myötä kasvamaan päin. Pätkätyöläiset ovat tarpeellisia henkilöitä, jotka paikkaavat seurakuntien työntekijärivistöjä esimerkiksi vanhempainvapaiden ja opintovapaiden aikana.

Kapituleissa ei olla sokeita pätkätyöläisten tilanteelle, ja siihen on pyritty mahdollisuuksien mukaan vaikuttamaan. Monessa asiassa kapitulien kädet ovat kuitenkin sidotut. Paine on kova, mutta työpaikoiksi on mahdoton muuttua. Notaarit muistuttivat myös ongelman alueellisuudesta: Samaan aikaan, kun pääkaupunkiseudulla taistelu työpaikoista on kovaa, kärsitään joillakin alueilla jo pappispulasta.

Timo Merensilta KuvaKotimaa

Verinen kilpailu samasta työpaikasta omien opiskeluka-vereiden kanssa, pitämättömien lomien aiheuttama väsymys, ja työyhteisön tuen puute ovat todellisuutta monille pätkätyöläisille.

Hyviä hakijoita saattaa olla vaikea löytää. Lehtola ja Keravuori korostivat, että heillä on tietty vastuu myös muita hiippakuntia kohtaan. Helsingin ja Espoon hiippakunnat eivät halua "varastaa" pappeja sieltä, mihin heidät on vihitty ja missä heidät myös haluttaisiin pitää töissä.

Seminaarin suureksi kysymykseksi nousikin juuri hiippakuntien ja hiippakuntarajojen rooli pätkätyökysymyksessä. Monelle nuorelle papille vahva sidos omaan hiippakuntaan on tullut yllätyksenä: Paluu vaikkapa Kuopiosta töihin Helsinkiin ei olekaan sujunut kovin mutkattomasti. Esimerkiksi Espoon kapitulissa on kymmenien nimien lista papeista, jotka halusivat palata muualta Suomesta pääkaupunkiseudulle. Moni paluusta haaveilevista suhtautuu kitkerästi hiippakunnan haluun työllistää ensisijaisesti omia pappejaan.

Toisaalta seminaarissa kuultiin myös täysin päinvastaisia kommentteja. Jotkut vaativat hiippakunnilta entistä napakampaa otetta omien pappien työllisyysasioissa ja korostivat sitä, että hiippakunnan täytyy ottaa vastuu pappien pätkätyökierteen katkaisemisesta.

MUUTTUUKO MIKÄÄN?

Seminaarissa oltiin aidosti huolissaan siitä, tuleeko mikään muuttumaan. Pätkärtöihin liittyvistä ongelmista voidaan kyllä puhua, mutta aiotaanko niille tosipaikan tullen tehdä mitään, kyselivät seminaarin osanottajat. Päivän päätteeksi listattiin yhdessä ylös asioita, joiden avulla pätkätyöläisten tilannetta voitaisiin parantaa.

Monia parannuksia voitaisiin tehdä työyhteisöjen tasolla. Osallistujien toivomuksena oli, että hyvä henkilöstöhallinto-asiakirja ei jäisi kirkkoherrojen pöytälaatikkoihin pölyttymään, vaan siihen todella tutustuttaisiin seurakunnissa ja noudatettaisiin sitä mahdollisuuksien mukaan. Myös perehdyttämiskysymyksissä ovat avainasemassa työyhteisöt ja niiden esimiehet. Jokainen seurakuntaan tuleva uusi työn-

tekijä tarvitsee perehdyttämistä ja neuvomista "talon tavoille", oli hän sitten työntekijänä untuvikko tai monta seurakuntaa nähnyt konkari. Pätkätyöläisten kipeät kokemukset työyhteisön ulkopuolelle jäämisestä ovat myös asia, jonka korjaamiseen jokainen työyhteisön jäsen voi osaltaan vaikuttaa.

Eräs seminaarin osanottajista heitti ilmaan idean "pätkätyöläisten pastoraalikurssista", eli koulutuksesta, johon hiippakunta kutsuisi useiden määräaikaisten työsuhteiden kierteseen joutuneita pappeja. Koulutuksessa voitaisiin käsitellä esimerkiksi ammatti-identiteettiä ja itsetuntoon liittyviä kysymyksiä sekä konkreettisia työnhakuun ja työllistymiseen liittyviä asioita. Tällaisen koulutuksen kautta hiippakunta voisi konkreettisesti kantaa vastuuta papeistaan, ja kurssi voisi myös toimia tarpeellisenä ponnahduslautana pitkäaikaisempiin työsuhteisiin.

Yksi ajatus oli tarjota pätkätyötä tekeville yhteistä työnohjausta. Päivän puheenvuorot toivat hyvin selvästi esiin sen, että tarvetta yhteiselle jakamiselle ja vertaistuelle on. Pätkätyöläisen mieleen nousee helposti pelko: Jos kaikki kokemani kolhut tekevät minusta kynnisen ja katkeran, haluaako minua sitten töihin enää kukaan? Oma työnohjausryhmä voisi olla paikka tuulettaa tunteita vapaasti ja purkaa vaikkapa työnhaussa koettuja pettymyksiä.

Seminaarin järjestelyihin aktiivisesti osallistunut pastori Ritva Niemi-Ronkainen teki omassa päätöspuheenvuorossaan ehdotuksen pätkätyökysymykseen keskittyvän työryhmän perustamisesta. Työryhmän tehtävänä olisi pitää pätkätyöläisten asiaa esillä ja etsiä erilaisia vaikuttamismahdollisuuksia. Ehdotus otettiin ilolla vastaan, ja suunnitelmat työryhmän kokoamiseksi jätettiin Pappisliiton vastuulle. Liiton haasteena on myös löytää ne pätkätyöläisyyden kipupisteet, joihin voidaan vaikuttaa neuvottelupöydässä.

Kirjoittaja on Pappisliiton opiskelijasihteeri.

Kiltteydestä kipeä työntekijä

Kiltteyttä on pidetty erityisen hyvänä ja ihannoituna asiana – usein myös hengellisenä hyveenä. Siksi monen on ollut vaikea tunnistaa, että hyvän asian kääntöpuolelle onkin saattanut kertyä paljon elämää ahdistavia ja rajoittavia piirteitä. Moni on kiltisti kestänyt ahdinkonsa, sinnitellyt, suostunut ja suorittanut, kenties vain salaa ihmeteltyt pahaa oloaan.

Kun vuosia sitten tulin eräässä seminaarissa maininneeksi omasta kiltteydestäni vain ohimennen, monet kuulijat tarttuivat teemaan ja vaativat kertoamaan, miten liiallisesta kiltteydestä voisi oppia pois. Silloin en osannut vielä paljoa sanoa, mutta aavistin, että asian käsittelylle on selvä tarve ja tilaus.

Käsitykseni tarpeesta on vahvistunut sitä mukaa, mitä enemmän olen aiheesta puhunut ja kuunnellut monenlaisten kilttien elämän kokemuksia ja sisimmän tunteja. Pian asiasta kertyi materiaalia ja puhuttavaa vaikka kuinka paljon. Tartuin lopulta myös haasteeseen kirjoittaa kirja, Kiltteydestä kipeät (Kirjapaja) ilmestyi syksyllä 2003. Kirjan saama ja jo yli kaksi vuotta jatkunut suosio ja runsas palaute kertovat siitä, että kiltteys taitaa olla yksi vakavista kansantaudeistamme. Samasta kertonee yhä uudet luento- ja seminaaripyyntö.

Kilttien kuulijoiden joukossa on ollut paljon aktiivista seurakuntaväkeä ja myös seurakuntien työntekijöitä. En ole voinut välttyä pohtimasta, onko usko elämää rajoittava ja kahlitseva vai elämään vapauttava ja rohkaiseva asia.

KADONNUT TAI VÄÄRISTYNYT MINUUS

Kiltteyden nimissä monilta on kadonnut tai vääristynyt oma aito minuus. Kiltti ei uskalla ilmaista omaa tahtoaan, tarpeitaan tai mielipiteitään, vaan hän on toisten tahdon ja toiveitten toteuttaja. Hän on miellyttävä, joka pyrkii elämään niin, ettei ole muille vaivaksi, vaan iloksi ja hyödyksi.

Toisaalta kiltti touhuu ja ahertaa kaikkialla taukoamatta, mutta yrittää silti olla näkymätön, haju-ton, mauton ja väritön, niin kuin moni asian ilmai-

see. Hän ei voi paljastaa todellista sisintään, ei toiveitaan, ei iloaan eikä suruaan, ei pettymyksiään, harmejaan, pelkojaan tai vihaansa. Hän kätkee ne sisimpäänsä ja rakentaa suojakseen kauniin, mutta epäaidon ulkokuoren. Tämän rakennelman koossa pitäminen vie voimia ja levollisen ilon elämästä.

Kiltti voi kyllä olla hyvinkin puhelias, mutta hänen on vaikea puhua rehellisesti siitä, mitä hänelle itselleen oikeasti kuuluu, miltä hänestä tuntuu tai mitä hän tahtoo ja mitä ei. Avoinuus ja aito yhteys on tällöin aika mahdottomia. Vuorovaikutus ja kommunikaatio eivät suju, jos toisen ajatukset ja toiveet pitää aina arvata tai jos hän on muka aina samaa mieltä toisten kanssa ja hänelle sopii aina se, mitä toiset ehdottavat.

Kiireen, välinpitämättömyyden tai pelon ilma-
piirissä moni on jo lapsuudessa saattanut sisäistää valheen, ettei kukaan ole kiinnostunutkaan hänen ajatuksistaan ja asioistaan. Siksi niitä ei kerrota aikuisenakaan, ei työtilanteissa eikä muualla. Itse on pärjättävä ilman apua, sen sijaan toisista pitää aina huolehtia.

Vapaa-ajan pitäminen ja itsestä huolehtiminen on hankalaa, jos pyrkii aina täyttämään toisten toiveet, eikä uskalla koskaan sanoa, ettei nyt ehdi, jaksaisi tai että oli aikeissa tehdä jotain muuta tai toisella tavalla. Syyllisyys siitä, että toiset jäävät pulaan ja pelko hylkäämisestä saavat aina suostumaan. Sillä ei tunnuta olevan väliä, jos jää itse pulaan.

Kutsumustyötä tekeville kiltille rajanveto työn ja vapaa-ajan välillä lienee kaikkein vaikeinta. Ei-sana voi kuulostaa kutsumuksen laiminlyönniltä. Loputtomalla miellyttämisellä, suorittamisella ja suostumisella haetaan pahimmillaan sekä ihmisten että Jumalan arvostusta. Kumpakaan ei niin lopulta saa.

Kaikille voi olla kaikkea (1. Kor. 9:19 - 22), jos on sitä vapaaehtoisesti ja ilman hyväksynnän tai arvostuksen ostoaikeita, kuten Paavali oli. Hän oli niin vapaa ja ihmisistä riippumaton, että saattoi itse valita vaikka orjuuden. Hän oli sitä evankeliumin tähden, ei itsensä.

Itsehillintä on hieno piirre. Jos se on pelon hedelmä, se kuluttaa, kiukuttaa ja uuvuttaa pitkän päälle. Itsehillintä voi olla myös harkittua toisen huomioimista tai se voi olla Hengen hedelmä. Silloin se onkin rakkauden hedelmä, jolloin hillitsijä voi itsekin hyvin.

Jorma Pesonen KuvaKotimaa

Kiltteyden nimissä monilta on kadonnut tai vääristynyt oma aito minuus. Kiltti ei uskalla ilmaista omaa tahtoaan, tarpeitaan tai mielipiteitään, vaan hän on toisten tahdon ja toiveitten toteuttaja. Hän on miellyttäjä, joka pyrkii elämään niin, ettei ole muille vaivaksi, vaan iloksi ja hyödyksi.

Kiltin ihmiskuva on vääristynyt. Kiltteydellä näyttää olevan myös yllättävän suuri Jumala-kuvaa ja Jumala-suhdetta vääristävä vaikutus. Ansiosidonnaiseen ajatteluun ja miellyttämiseen tottunut tekee muita helpommin uskostakin suorituskokeelman. Armon sisäistäminen voi olla vaikeaa.

Kiltti on siis ahkera suorittaja ja epäaito miellyttäjä, rakkauden ostaja, alistuja, helposti johdateltava ja hyväksikäytettävä. Hän ei tunnista rajojaan eikä osaa tai uskalla sanoa ei. Siksi hän lopulta helposti väsyä, palaa loppuun, sairastuu, masentuu tai hakee ehkä helpotusta riippuvuuksista. Ulospäin hän voi näyttää tyyneltä viilipytyltä, mutta sisimmässään hän piilottaa kasvavaa suurten tunteiden varastoa. Tästä syystä kiltit voivat olla esimerkiksi aika katkeria ja vihaisia ihmisiä, usein tosin piilovihaa, minkä toipumassa olevat kiltit myöntävät auliisti itsekkin. Loputon syyllisyyden, riittämättömyyden ja kelpaamattomuuden tunne ovat kilteille tuttuja, suuresta suorittamisesta huolimatta. Hylätyksi tulemisen pelko on ajanut monet kiltteyteen ja se myös estää luopumasta kiltin kaavusta.

MIKÄ NEUVOKSI?

Monen elämässä kiltteys on kovin syvässä ja kaiken kattavassa, joten muutos ei tapahdu nopeasti. Mutta suurikin muutos on mahdollinen. Kannattaa aluksi miettiä yksi tai muutama asia, jossa haluaisi toimia toisin kuin ennen. Tuhmaksi ei kannata ryhtyä. Oikea suunta on sisäinen rehellisyys, itsensä ja tunteidensa kuunteleminen, aitouden etsiminen. Se, että olisi oma itsensä, se arvokas ja ainutlaatuinen persoona, joksi Jumala itse kunkin loi.

Jos oma tahto ja tunteet ovat kovin hukassa, voi kestää aikansa, että oppii niitä edes tunnistamaan, saati sitten ilmaisemaan. Jokaisella ne kyllä ovat, käyttöä varten annetut. Monille on ollut suureksi avuksi se, että opettelee sanomaan "ei" silloin kun sisin niin kuiskaa ja se suinkin on mahdollista - jopa ilman syyllisyyttä ja pitkiä selityksiä. Kaikkeen ei tarvitse kenenkään suostua, kaikkea ei tarvitse jaksaa jne. Kannattaa opetella olemaan itselleen armollinen: kaikessa ei tarvitse olla täydellinen, kaikille ei voi olla mieliksi. Vain se joka armollisesti arvostaa itseään, voi aidosti suhtautua niin toi-

siinkin. Kun on mieliksi myös itselleen, jaksaa paremmin olla oikealla tavalla mieliksi toisille, palvel-
la ja välittää.

Avuksi on sekin, että opettelee olemaan itse toisten avun tarpeessa ja antaa toisten auttaa itseään eikä vain elä toisia varten, aina itsensä kustannuksella. Kiltteyden oppeja kannattaa soveltaa itseensä ja kysellä, mikä tekisi minut itseni tyytyväiseksi. Koska kiltin elämässä on niin paljon kätettyä vihaa, hänellä on myös paljon anteeksi annettavaa - niille, jotka ovat edesauttaneet kiltteyden syntymistä, pitäneet sitä yllä ja hyväksikäyttäneet sitä. Se on yleensä pitkä prosessi, jonka tulisi edetä samaa tahtia, kun tutustuu oman kiltteytensä syövereihin ja yrittää niistä irrottautua. Monet ovat kokeneet anteeksiannon kaikkein syvimmin vapauttavaksi asiaksi, joka mahdollistaa uuden ja oman tavan elää. Vähintään yhtä tärkeää on antaa anteeksi itselleen kaikki se, mihin on kiltteytensä vuoksi suostunut.

Jeesus antoi hyvän mallin ihmisyydestäkin. Hän uskalsi rohkeasti ilmaista tunteensa sekä mielipiteensä. Joskus hän taas valitsi olla sanomatta mitään. Hän ei ollut miellyttävä. Hän ei muuttanut sanojaan tai tekojaan sen mukaan, ketä oli paikalla. Hän ei ollut tuuliviiri, joka olisi muuttanut suuntaa

vastustajien edessä tai mielistellyt lisää niitä, jotka hänestä pitivät. Hän oli aina sama. Hän tiesi, kuka hän on ja mikä on hänen kutsumuksensa. Jeesus ei tehnyt hyvää siksi, että hänestä pidettäisiin, vaan siksi että hän oikeasti rakasti. Palkka hänen teoistaan ei ollut suuri suosio, vaan paikka ristillä.

Jeesus hallitsi myös ajankäytön. Toisinaan, ehkä useinkin, Jeesus lopetti työt, vaikka aivan hänen ympärillään oli suuri joukko hätää kärsiviä, sairaita ja häntä halukkaasti kuuntelevia ihmisiä. Hän lähetti heidät kotiin kesken kaiken, ja lähti itse yksinään lepäämään ja rukoilemaan. Tai hän antoi aikaa kaikkein lähimmilleen. Me, jotka nyt teemme hänen työtään kukin tavoillamme ja tahoillamme, voisimme ottaa oppia Mestariimme elämäntavoista ja työtavoista.

Kirjoittaja on teologi ja kirjailija.

Perinteisillä Oronmyllyn kirkon ja järjestöjen työntekijöiden koulutuspäivillä 19. - 20.1. 2006 pohdimme lisää kiltteyden ongelmia seurakunnan työntekijöiden ja työyhteisön kannalta. Katso www.aronmylly.fi.

Jäsentietojen muutosilmoitus Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenille!

☐ Osoitteen/nimenmuutos ☐ Jäsenlajin muutos ☐ Eroilmoitus

☐ Tarvitsen valtakirjan (Työnantaja vaihtunut)

☐ Jään eläkkeelle, säilytän jäsenyyteni (eläkeläiselle maksuton)

Henkilötunnus _____

Sukunimi _____ Ent. nimi _____

Etunimet _____

Lähiosoite _____

Postinro _____

Postitoimipaikka _____

Puhelin/koti _____ Puhelin/työ _____ Muu puhelin _____

Työnantaja _____

☐ Varsinainen jäsen

☐ Virka-, opinto- tai hoitovapaalla ajalla: ____/____20____ - ____/____20____

☐ Muu jäsen ☐ Työtön ☐ Opiskelijajäsen

Muutos voimassa alkaen ____/____20____

Lähetä muutosilmoituslomake liiton toimistoon osoitteella (tällöin liitto maksaa postituskulut, ts. et tarvitse postimerkkiä):

Suomen Kanttori-urkuriliitto r.y.
Vastauslähetys/sopimus 00520-666
00003 HELSINKI

Matti Karppinen KuvaKotimaa

"Olemme pappeja 24 tuntia vuorokaudessa, mutta päivän voi jakaa pappeuden (eli ihmisen) eri osioille. Olen Jumalan luoma. Olen saanut puolison ja perheen, mahdolliset harrastukset sekä työtehtävät hoidettavakseni. Työpäivääinkin kuuluu aika perheelle, itselle ja hiljentyä Jumalan sanan äärellä", kirjoittaa Kati Häkkinen.

KATI HÄKKINEN

Perhe ja työ vaakakupissa

Pappisliitolle valittiin uusi puheenjohtaja valtuustokauden viimeisessä kokouksessa. Puheenjohtajan vaali aiheutti sisäistä jännitystä myös omassa perheessäni, sillä olihan perheen vaimo ja kolmen lapsen äiti ehdokkaana tähän tehtävään. Tehtävä olisi tuonut monia haasteita ja vienyt myös paljon aikaa, koska työ ja luottamustehtävät tulee hoitaa mahdollisimman hyvin. Kun vaalin tulos ratkesi, oli pettymyksen ja toisaalta helpotuksen aika. Vielä ei ollut minun vuoroni antaa itsestäni vielä enemmän ammattiliittomme hyväksi. Ensimmäinen tekstiviesti lähti puolisolalle tuloksen

selvittyä. Viestin teksti oli seuraava: ” Puheenjohtajaksi valittiin Jukka Huttunen. Tämä ratkaisu on perheemme kannalta parempi.”

PAPPI JA PERHE

Perhe on suurin lahja, jonka ihminen voi saada Jumalalta. Perheestä huolehtiminen on meidän tärkein tehtävämme tässä luomakunnassa. Lapset tarvitsevat huolenpitoa pieninä ja suurina, mutta jokaisessa vaiheessa eri tavalla. Lapsi tarvitsee muutakin kuin ruokaa ja vaatteita. Hän tarvitsee kuun- ➔

televan korvan ja hellän sylin, johon voi tulla itke-
mään maailman murheita. Perheen ytimen muodos-
tavat vanhemmat, jotka myös omalla tavallaan tar-
vitsevat hellää syyliä ja huolenpitoa. Avioliitto tarvit-
see huoltoa ja hoitoa. Rakkauden tunne vaihtelee,
mutta se kasvaa hoitaen ja vaalien. Avioliittoon ja
perhe-elämään kuuluvat myös kasvukivut, niin kuin
pienillä lapsilla, kun heidän jalkansa tai muu ruu-
miinsa kasvaa kohti aikuisen mittoja.

Yksi perhe-elämän kivuista voi olla myös puoli-
son työ tai molempien puolisoitten työ äitikirkkome-
nen palveluksessa virkaan vihittynä pappina. Yksi
koetinkivi on se, jos toinen on viikonloppuisin va-
paalla ja pappipuoliso on illat ja viikonloput työs-
sä seurakuntalaisten parissa. Työ voi olla antoisaa,
mutta huono omatunto kolkuttaa lasten ja puolison
tähden. Oma vapaa-aika on silloin, kun muu perhe
on koulussa ja työssä. Se luo mahdollisuuden omaan
harrastukseen tai siivoukseen sekä leivontaan. Huo-
noa omatuntoa voi paikata, kun leipoo tuoreet pul-
lat tai sämpylät arkipäivän iloksi.

Perheen yhteinen viikonloppu kerran kuussa
on ladattu täyteen odotuksia ja aina on ”rattoisan”
perheriidan riski olemassa. Kummankin osapuolen
paineet purkautuvat. Kumpikin väsy omaan tehtä-
vänsä kotiyhteisössä.

Kun molemmat puoliset ovat seurakunnassa töis-
sä, voi työn ja perheen yhteensovittaminen olla vie-
läkin haasteellisempaa. Kumpi jää silloin kotiin,
kun lapset sairastavat? Onko työ vai sairas lapsi tär-
keämmällä sijalla? Ilman muuta lapsi; me vastaam-
me, mutta myös vainajan omaiset voivat toivoa juu-
ri sinut siunaamaan oman läheisensä. Pienen lapsen
sairastaessa on oikeus jäädä kotiin tai sitten on oike-
us kodinhoitajaan, sillä kaikilla ei ole isovanhempia
lähistöllä. Isompien lasten kanssa hoitaminen sujuu
matkapuhelimen välityksellä, vaikka kuumeinen 11-
vuotias ei ole paljon isompi kuin 10 vuoden ikäinen
sisarusensa.

Myös lasten harrastukset ja vaikkapa kuoron tai
orkesterin konsertissa esiintyminen voi aiheuttaa
ristiriitoja. Lapsen konsertti tai vastaava voi olla
juuri sinä iltana, kun kirkkoherra velvoittaa seura-
kuntaneuvoston kokoukseen istumaan tai tehtäväsi

on pitää hartaus seurakunnan piirissä. Olet tärkeä
perheellesi, mutta myös seurakunnallesi.

AIKAA MYÖS PERHEELLE, ITSELLE JA HILJENTYMISELLE

Papinkin perhe tarvitsee ruokaa ja vaatteita, joten
ei voi heittäytyä vapaalle täysin, ja työssä on paljon
myös hyviä puolia. Papin työssä on tietynlainen tai-
teilijan vapaus. Osa meistä osaa täyttää harkiten ka-
lenterinsa ja varaa kalenteriin aikaa perheelle, puo-
lisolle ja hieman itselleenkin, mutta osa meistä ki-
puilee liian täyden kalenterin kanssa. Sana EI, ei
kuulu valikoimaamme. Liian usein haastavan teh-
tävän edessä sanomme kyllä, vaikka Jumalan suuri
lahja, perhe, siitä voi kärsiäkin.

Työn rajaaminen on mielekästä erilaisissa elä-
mänvaiheissa, sillä ihmisen jaksaminen on rajal-
lista. Jos voimme ihmisinä hyvin henkisesti ja fyy-
sisesti, niin voimme myös työssä olla aidosti läsnä
ja kuunnella sekä tukea lähimmäistämme. Olem-
me pappeja 24 tuntia vuorokaudessa, mutta päivän
voi jakaa pappeuden (eli ihmisen) eri osioille. Olen
Jumalan luoma. Olen saanut puolison ja perheen,
mahdolliset harrastukset sekä työtehtävät hoidet-
tavakseni. Työpäivääkin kuuluu aika perheel-
le, itselle ja hiljentymiselle Jumalan sanan äärellä. Yö on
unen ja levon aikaa.

Elämä jatkuu Pappisliiton puheenjohtajavaalin
jälkeen. Saan antaa työn ja perheen ohella ai-
kaani sekä ammattitaitoani liittomme hallitukses-
sa vielä seuraavat kaksi vuotta. Elän elämää työn ja
perheen yhteensovittamisen keskellä. Työskentelen
sairaalapappina toisella paikkakunnalla kuin missä
perheeni asuu. Työmatkaa on 130 kilometriä. Välil-
lä yövyn työpaikkakunnalla ja ikävöin kotiin rak-
kaitteni luokse, mutta entistä paremmalta tuntuu
olla yhdessä vapaa-aikana, joka nykyisin on yhteis-
tä. Työssä olen omalla paikallani Jumalan kutsuma-
na ja siunaamana. Kun vaakakuppiin pannaan työ
ja perhe, vaaka painuu perheen puolelle.

*Kirjoittaja on Joensuun seurakuntayhtymän sairaala-
pastori.*

Cruxin internetversio on osoitteessa
www.pappisliitto.fi

Työsuojelunäkökohtia työajattomuuteen

Uudenmaan työsuojelupiiri on tehnyt toimialueensa seurakuntiin yli 80 työsuojelutarkastusta vuosina 2004 - 2005. Tarkastuksissa keskitytään erityisesti työsuojelun hallintajärjestelmiin kuten työpaikalla käytössä oleviin menetelmiin haitallisen kuormituksen vähentämiseksi. Työajan hallinnan kehittämällä voidaan vaikuttaa ratkaisevasti työntekijän työns jaksamiseen.

Työajattomien eli seurakuntien hengellistä työtä tekevien työntekijöiden osalta työajan hallinta on perinteisesti ollut jokaisen työntekijän omalla vastuulla. Työajattomuus ei kuitenkaan tarkoita sitä, että työnantajalla – kirkkoherralla – ei olisi vastuuta tai oikeutta seurata työntekijän työaikaa tai mahdollisuutta puuttua työntekijän kuormittumiseen.

Työturvallisuuslaissa on säädetty työnantajan velvollisuudeksi tarkkailla jatkuvasti työympäristöä, työyhteisön tilaa ja työtapojen turvallisuutta. Työnantajan tulee myös ryhtyä toimiin havaittujen epäkohtien korjaamiseksi tai niiden terveydellisen haitan vähentämiseksi.

TYÖAJATTOMUUS – ETU VAI HAITTA?

Työajattomuus tulee työpaikkatarkastuksilla usein esille ensimmäisenä työaikaa noudattavien työntekijöiden eriarvoisuuden tunteena, suorastaan kateutena. Hengellistä työtä tekevät nähdään parempiosaisina ja työajattomuus saavutettuna etuna; mahdollisuutena tulla ja mennä oman aikataulun mukaan (ja tehdä mitä haluaa), kun samaan aikaan toiset tekevät töitä vain virka-aikana.

Työsuojausvalvojan näkökulmasta mietin, onko työpaikoilla kaikille selvää, että työnteon seuraaminen kuuluu työnjohto-oikeuden perusteella vain esimiehille. Työpaikalla jokaisen tulee huolehtia vain omien tehtävien tekemisestä ja seuraamisesta. Monella työpaikalla tämän säännön kirkastaminen vähentäisi turhia puheita.

Lisäksi voi miettiä myös sitä, onko työajattomuus etu vai haitta, koska työssä uupuminen liittyy olen-

naisesti pitkiin työpäiviin. Useimmat hengellistä työtä tekevät työntekijät tietävät työajattomuuden vaarat ja osaavat määritellä myös itse rajansa. Huolestumista aiheuttavat työntekijät, jotka kokevat, että heidän pitää olla aina tavoitettavissa, kaikessa mukana ja jotka eivät osaa sanoa ei. Koti, perhe ja läheiset saavat usein joustaa tärkeän työn mennessä edelle. Joustavuus on työelämässä toki tärkeä ominaisuus, mutta hengellinenkin työ on vain työtä, jota tulee tehdä oman jaksamisen ehdoilla.

Työsuojauslutarastuksissa työn ja vapaa-ajan yhteensovittamisen vaikeuksista keskustellaan, ja asiaa on tutkittu myös kirkon alan työolobarometrissä (2001 ja 2003) ja Helsingin hiippakunnan selvityksessä nuorten pappien työssä jaksamisesta (2003). Työajan hallintaa vaikeuttavat mm. toistuvat viikonlopputyöt, erilaiset leirit, sairauslomien sijaisuuksien hoitaminen sekä erilaiset välittömästi hoidettavat hengelliset työt, jonka määrittelystä en ole saanut selkeää vastausta.

TYÖNANTAJAN MAHDOLLISUUKSISTA KUORMITUKSEN VÄHENTÄMISEKSI

Seurakuntatyön erityispiirteet ja hengellisen työn tekijöiden työajattomuus ovat kaikkien seurakuntatyöhön hakeutuneiden tiedossa. Työn määrään, sisältöön ja järjestelyihin voidaan kuitenkin vaikuttaa, ja työnantajan edustajana kirkkoherra on tässä keskeinen henkilö. Työsuojauspiiri haluaa valvonnanlaan vaikuttaa siihen, että seurakunnissa selvitetään, mitkä asiat työajan hallinnassa kuormittavat työntekijöitä ja ryhdytään toimenpiteisiin haitallisen kuormituksen vähentämiseksi.

Vapaapäivien suunnittelu on seurakunnissa tehostunut, ja vapaapäiväsuunnitelmat neljän kuukauden jaksoissa tehdään jo useimmissa seurakunnissa. Kirkkoherran tulee myös huolehtia, että työntekijät hankkivat vapaapäivien siirtoon etukäteen työnantajan luvan, ja että siirtyvien vapaapäivien pitämisestä huolehditaan eikä niitä kerätä hamaan tulevaisuuteen. Lomien ja muiden poissaolojen aiheuttama sijaisten tarve tulee ratkaista siten, että etukäteen sovitut vapaat voidaan pitää. Osassa pieniä seurakuntia vapaapäivä- ja sijaisuusjärjestelyt eivät vielä käytännössä toimi, koska seurakunnan aiomat hengelliset työntekijät ovat aina seurakuntaisten tavoitettavissa.

Petri Haapalainen KuvaKotimaa

Useimmat hengellistä työtä tekevät työntekijät tietävät työajattomuuden vaarat ja osaavat määritellä myös itse rajansa. Huolestumista aiheuttavat työntekijät, jotka kokevat, että heidän pitää olla aina tavoitettavissa, kaikessa mukana ja jotka eivät osaa sanoa ei.

Työajan hyvä hallinta edellyttää, että työtuntien määrä mitoitetaan jo suunnitteluvaiheessa kohtuulliseksi. Työaikalaisa kohtuullinen työn määrä on määritelty 40:ksi tunniksi viikossa, jonka yli menevät tunnit ovat ylityötä. Tämä on hyvä suunnittelu- peruste myös työajattomille.

Työnantajan jatkuvan tarkkailun toteuttamista- paa ei ole määritelty, mutta kirjalliset suunnitelmat tehtävistä ja päivittäisen työajan seuranta mahdol- listavat työntekijöiden työssä kuormittumisen arvi- oinnin paremmin kuin pelkät keskustelut ja vuo- sisuunnitelmat. Helsingin seurakuntayhtymässä on luotu seurakuntien käyttöön sähköinen kalenteri, johon voidaan kirjata kaikkien työajattomien työ- tuntivaraukset. Kalenteriin on mahdollista tehdä varauksia myös toimitusta, jolloin toimituksia saa- daan varattua vaivattomasti ja päällekkäisyyksiltä vältytään. Kirkkoherra pystyy seuraamaan reaaliai- kaisesti työn määriä, ja tiedot saadaan myös rapor- toitua mm. tehtyjen toimitusten ja kirjattujen työ- aikojen mukaan.

Kuormitusta tulee muustakin kuin pelkästä työn määrästä. Kehityskeskustelut ja yhteiset työpalaverit ovat avaimia puututtaessa työn laadulliseen kuor- mittavuuteen. Seurakunnan työ tarjoaa paljon mie-

lenkiintoisia haasteita, joista kieltäytymisen moni työntekijä kokee vaikeaksi. Kirkkoherran tehtävä- nä on seurata ja valvoa, että toiminta suunnitellaan realistisesti etukäteen eikä kukaan polta kynttilää molemmista päistä oman terveytensä kustannuk- sella. Työturvallisuuslain mukaan työnantajan on ryhdyttävä selvittämään työntekijän työssä kuor- mittumista viimeistään asiasta tiedon saatuaan, jo- ten myös jokaisen työntekijän on seurattava omaa työssä jaksamistaan ja viestitettävä esimiehelle, mi- käli työn kuormittavuus uhkaa työntekijän terveyt- tä. Mahdollisimman aikainen puuttuminen työssä kuormittumiseen antaa mahdollisuuden työyhtei- sölle kehittää työtapojaan ja säästää työntekijän pit- kältä sairauspoissaololta!

Kirjoittaja on Uudenmaan työsuojelupiirin työsuojelu- insinööri.

På spaning efter rätt modell

Under månaden som gått har den kommande lönereformen tagit ett stort kliv in i vårt medvetande. Vi har diskuterat vårt arbete med förmannen och försökt placera in det i någon av de modelluppgifter som uppgjorts centralt. De som följde konstens alla regler förberedde sig genom att fylla i en befattningsbeskrivningsblankett, vilket på grund av språket i blanketten ingalunda var någon alldeles lätt uppgift.

Osäkerheten inför de givna modelluppgifterna har förståeligt nog varit stor. Vetskapen om att modellerna kommer att användas till att bestämma arbetsuppgifterna svårighetsgrad och kravnivå trissade upp förväntningarna på modellbeskrivningarna. De modeller som sedan kom till församlingarna var så avskalade och summariska, att många antagligen valde att komplettera den modell de stannade för med sådant som de saknade och som de tyckte att borde beaktas vid bestämmandet av svårighetsgraden. Att så skedde var väntat och rentav önskvärt, eftersom det kan hjälpa avtalsparterna att finna rätt antal modeller och kravnivåer för de olika arbetsuppgifterna.

En av de punkter i modellbeskrivningarna som säkert har lockat till kompletteringar är punkten

”Eventuella övriga arbetsuppgifter”. En jämförelse av de olika yrkesgruppernas modelluppgifter visar här stora skillnader. Bland de arbetsuppgifter som räknas upp i en del modeller men inte i andra finns vikariat, arbetsgrupper, kontakt med föräldrar och sakkunniga, handledning av studerande och praktikanter och att fungera som representant för församlingen. De flesta av oss sysslar väl med allt detta i högre eller lägre grad, men ändå nämns uppgifterna bara för somliga och då i olika kombinationer. I teologernas modeller står den fyndiga formuleringen ”till verksamhetsområdet relaterade uppgifter” som ju täcker allt.

Också i modellernas punkt ”Intern interaktion i arbetet” kan man peka på intressanta små skillnader mellan yrkesgrupperna. Teologerna fungerar som teologisakkunniga i olika arbetsgrupper, diakoniarbetare och ungdomsarbetsledare som sakkunniga för sina verksamhetsområden i församlingens planerings- och beredningsmöten och kantorena som musiksakkunniga i olika situationer. Planerings- och beredningsmötena nämns också i teologernas modeller, men inte explicit i kantorenas. En lustig detalj är att samarbetet med förtroendeorgan och förtroendevalda, som givetvis förekommer inom alla sektorer av församlingsarbetet, nämns endast i diakoniarbetarnas modellbeskrivningar.

Att jämföra mängden av olika uppgifter i de olika modellerna är knappast meningsfullt, eftersom arbets svårighetsgrad ingalunda bestäms av graden av mångsyssleri utan snarare av hur kvalificerade uppgifterna är och hur lång utbildning som krävs i arbetet. En och annan ahaupplevelse kan en jämförelse av modellerna ändå ge. I några av fostringsarbetets modellbeskrivningar nämns ”personliga möten med de unga” som en av de huvudsakliga uppgiftshelheterna i arbetet. Är inte det något som borde ingå som uppgiftshelhet i allt församlingsarbete, att ha tid också för personliga möten med församlingsborna?

Varje förändringsprocess väcker oro. Det bästa med den process som nu har startat är enligt min mening att utvecklingssamtalen äntligen har satts i system, att var och en av oss har fått anledning att grundligt och regelbundet tänka över sitt arbete tillsammans med sin förman. Vad allt detta på sikt kan innebära för församlingsverksamheten och för arbetsmiljön i församlingarna återstår att se. Resultatet är långt beroende av oss själva och vårt agerande. Ser du vilka möjligheter som här öppnar sig?

Skribenten arbetar som kantor i Borgå svenska domkyrkoförsamling.

Työajaton työ – työtä tauotta?

Puhelin soi keskellä yötä, kun seurakuntalainen kaipaa keskusteluyhteyttä? Ruoka-kaupassa käynti kestääkin puolitoista tuntia, kun maitohyllyllä joku tarvitsee sielunhoitoa? Viikonloput ja juhlapyhät erossa perheestä, hoitamassa jumalanpalveluselämää? Vapaalla silloin, kun kaikki muut tekevät töitä? Työpäivä venyy kellon ympäri, kun työntekijäkokous on aamulla ja illalla nuorten messu?

Työajaton työ saa opiskelijan mielessä joskus sellaisen mörön muodon, että kirkon virka alkaa menettää hoitoaan. Mietin, viekö virka minut mennessään, jääkö pappiparasta enää jäljelle mitään annettavaksi perheelle, puolisolle tai harrastuksille? Onko aikaa enää vapaa-ajalle, ajalle perheen ja ystävien kanssa, vai vaatiiko seurakunta minulta aikaa silloinkin, kun olen vapaalla?

Tänä syksynä osallistuin käytännöllisen teologian laitoksen praktikum I –ryhmiin, joissa pienryhmissä tutustutaan ja harjoitellaan käytännössään sielunhoidon, uskontokasvatuksen ja jumalanpalveluselämän periaatteita. Kurssin yksi parhaimmista aneista oli seurakuntapapin työtä tekevien ryhmäohjaajien kertomat kokemukset siitä, mitä seurakuntatyö on, mitä siellä kohdataan ja miten työssä jaksaa. Ryhmissä huomasin myös, etten ollut ainoa, joka näitä työaikaan ja vapaa-aikaan liittyviä kysymyksiä miettii. Moni huolehtii, miten yhdistää perhe ja työ ja tietenkin sitä riittävätkö omat voimavarat.

Ryhmänohjaajien kokemukset seurakuntatyöstä olivat rohkaisevia. Heidän mukaansa kyse onkin paljolti siitä, miten itse suunnittelee ajankäyttönsä. Yhdellä viikolla on todella kiireistä ja päivät pitkiä, mutta seuraavalla viikolla onkin jo paljon vapaata, jolloin vapaa-aika on käytettävä asioihin, jotka antavat irtioton viranhoidosta. Jos on nähtävissä, että jollekin viikolle työt kasaantuvat, voi sen töitä suunnitella ja tehdä jo etukäteen. Työtä on myös osattava rajata. Sielunhoidollista keskustelua ei ole välttämättä hyvä käydä kaupan hyllyjen välissä tai keskellä yötä, vaan sopia aika työajalle ja -paikalle. Tällöin seurakuntalaisen tarve keskustella tulee kuulluksi ja keskustelun aika ja paikka ovat paremmat sekä työntekijälle että seurakuntalaiselle. Nämä ryhmänohjaajien antamat vinkit ovat ehkä itsestäänselvyksiä, mutta tärkeitä myös lausua ääneen.

Jo opiskeluaikana ajankäytön pitäisi olla suunniteltua. Opiskelun, työn ja harrastusten yhdistäminen

vaatii paljon kalenterilta. Ja kuka muistaa tyhjentää viikossa ainakin yhden päivän vapaa-aikaa varten? Eihän sähköpostien lukeminen kotikoneelta tai tenttiin valmistautuminen sohvalla ole vapaa-aikaa. Osaanko huolehtia työajastani työelämässä, jos en osaa sitä nytkään?

Lapsena ihailin äidin epäsäännöllistä työaikaa. Hän sai joskus jäädä kotiin, silloin kun itse lähdin kouluun. Mietin aina mitä kaikkea hän ehtisi tehdä päivän aikana. Isän säännöllinen työaika seitsemästä kolmeen maanantaista perjantaihin tuntui tylsältä. Se ajatus on kantanut myös tähän päivään. Haluan tehdä työtä, jossa on vaihtelevat työajat ja mahdollisuus vielä itse vaikuttaa niihin.

Työajaton työ ei olekaan pelkkiä uhkakuvia. Se antaa mahdollisuuden rauhallisiin vapaapäiviin, asioiden hoitamiseen virastoaikana, päiväuniin, hetkiin lasten kanssa keskellä arkipäivää. Nämä mahdollisuudet on vain itse järjestettävä kalenteriin, sillä kukaan muu kuin työntekijä itse ei ajankäyttöä valvo. Itse olen omassa, opiskelujen oheisessa, osa-aikatyössä Helsingin NMKYssä kokenut tärkeäksi tänä syksynä käyttöönotetun työajanseurannan, jossa seurataan kolmen viikon jaksoilla sitä, mihin aikani käytän ja teenkö liikaa työtunteja. Nyt en voi huijata työnantajani, mutta myöskaan minua ei sorreta. Hyvä apuväline siis molemmille!

Työajaton työ ei siis ole työtä tauotta vaan työtä tauoilla, kun sen oikein suunnittelee. Pappiparka ei väsy virkansa alle, vaan ehtii myös levätä ja kerätä voimia, jotta jaksaa arvokasta palvelutehtäväänsä. Ihminen, joka ihmisten kanssa työtään tekee, ei voi tehdä sitä muutoin kuin itsensä ehdolla, omien voimavarojen rajoissa, muuten kärsivät palvelun kohteenakin olevat. Aikaa on annettava myös vapaa-ajalle.

*Elina Nurmi
teologian ylioppilas
Helsinki
Pappisliiton
opiskelijatoimikunnan
jäsen*

Extra ecclesiam nulla toimitus?

Heikki Palmu kirjoitti Cruxissa 1/2005 kirkosta eronneiden hautaan siunaamisesta otsikolla Onko kirkon jäsenyydellä merkitystä. Kumma kyllä, asiaa ei ole syntynyt Cruxin palstoilla keskustelua. Aikaakin on jo vierähtänyt.

Heikki Palmu on huolissaan siitä, että kirkolta puuttuu selkärankaa, kun se suostuu antamaan samat palvelut sekä jäsenilleen että jäsenyydestä eronneille. Eikö kirkon omastakaan mielestä jäsenyydellä ole mitään merkitystä? Toisaalta Heikki Palmu pelkää, että nykyinen löysä hautauskäytäntö polkee kirkosta eronneen vainajan vakaumusta.

Loukkaakohan kristillinen siunaus todella kirkosta eronnutta? Epäilen sitä. Uskon, että taistelumieliä ateisteja on Suomessa vähän. Välinpitämättömiä, agnostikkoja tai epäilijöitä sitä vastoin on paljon. Kirkkoon kuulumattomuus ei siis ole todiste vakaumuksesta. Siksi vakaumusta tuskin loukataan, vaikka kirkkoon kuulumatonkin kirkollisesti hautaan siunattaisiin.

Heikki Palmu päättelee, että on ”täysin ilmeistä, että ainakin huomattava osa heistä (kirkosta eronneista vainajista) ei ole halunnut pappia arkkunsa äärelle”. Onkohan asia näin? Se on kyllä ilmeistä, että he eivät ole halunneet maksaa kirkollisveroa. Sitä vastoin arkkuun joutumista ei ehkä vain ole tultu ajatelleeksi.

Entä sitten kysymys kirkon jäsenyydestä. Eivät kirkon jäsenetkään välttämättä ole syvästi kirkon uskoon sitoutuneita. Peilistä näen yhden papinkin, jolla on vaikeuksia uskonsa kanssa. On silti hyvä, että kaikki kastetut voivat kirkkoon kuulua. Jokin heitä panee kirkossa pysymään. Takana voi olla epävarmuutta ja toisaalta myös kaipausta. - Mutta tässä suhteessa kirkosta eronneet eivät ole suuresti erilaisia.

Heikki Palmu kiteyttää: ”Ihminen itse eläessään päättää, haluaako hän elää ja kuolla kirkon jäsenenä vai kirkon ulkopuolella”. Jylhästi sanottu. Se on periaatteen miehen kanta, jota kyllä kunnioitan. Olisi tyylikästä ja rehellistä, jos ihmiset toimisivat noin. Itse taidan silti olla taipuvainen suosittelemaan kirkolle leppompaa linjaa kuin Palmu.

Kirkko, joka sanoi **extra ecclesiam nulla salus** (kirkon ulkopuolella ei pelastusta), oli vallankäyttäjäkirkko. Kirkko, joka sanoo **extra ecclesiam nulla toimitus**, vivahtaa liikeyrityskirkolta, joka myy toimituksia jäsenmaksua vastaan.

Kirkon kannalta talous on tietysti ongelma. Siltä loppuvat rahat, kun ihmiset hoksaavat, että he saavat samat palvelut maksamattakin. Jos maksavat jäsenet karkaavat, kuinka kauan pystytään ylläpitämään kuukausipalkkaisia viranhaltijoita ilmaisia toimituksia toimittamassa?

Ainakin kirkon sairaalasielunhoidossa, perheneuvonnassa ja palvelevassa puhelimessa on kuitenkin palveltu apua tarvitsevaa kysymättä jäsenkirjaa. Malli on otettu laupialta samarialaiselta. Tylyltä tuntuu kieltää hautaan siunaamisia ja muitakin kirkollisia toimituksia ihmiseltä, joka niitä pyytää. Toimitukset ovat siunausta, jota kuuluu jakaa vaikka ilmaiseksi.

*Yrjö Tavaila
sairaalapappi
Uusikaupunki*

Paluumuuttajien elukkakaranteeni Suomen kirkossa

Ihmettelen näin sivusta, että kyllä Suomen kirkolla on varaa ”hassata” hyvää työvoimaa.

Henkilöni on ollut yli 30 vuotta kirkkoherrana ulkomailla ja siellä Suomen kirkolta rovestin arvon saanut, mutta hänellä ei ole mitään asiaa Suomessa kirkkoherran virkaan. Tai kyllä on, mutta niin monen mutkan kautta, etten ihmettelisi, jos suomipojan rakkaus maataan kohtaan siinä prosessissa karisisi ja hän päättäisi lähteä takaisin hyvään virkaansa ulkomaille.

Täällä Suomessa hän on nyt apupapin paikalta suorittanut vuodessa erinomaisin arvosanoin pastoraalitutkinnon. (Jo aiemmin suoritetut pastoraalikurssit mitätöitiin vanhentuneina.) Hänelle sanottiin, että on ihan hyvä tietää, missä Suomen kirkossa mennään. Kyllä, vaikkakin hän on seurannut Suomen sekä kirkollista että yhteiskunnallista tilannetta päivittäin paremmin kuin moni täällä asuva. Ja onhan hän kouluttautunut koko ajan ulkomailla tehden myös yliopistollista jatkotutkimusta. Hänelle sanottiin, että on hyvä tietää kirkon uudesta hallinnosta. Kyllä ja nimenomaan, onhan hän johtaja luonnoltaan. Ulkomailla olonsa aikana hän on tehnyt vuoden kirkkoherran sijaisuuden Suomen kirkossa ja näin päivittänyt suomitietämystään. Ja kyllä ulkomailla oleva seurakunta vaatii kirkkoher- ➔

ralta saman työpanoksen tärkäläisiin verrattuna, jos ei enemminkin, sillä siellä kirkkoherra on koko ajan tulostavasti. Pastoraalitutkimus on nyt suoritettu, mutta pitäisi vielä saada johtamiskoulutus.

Hänen ulkomaan seurakuntansa on halioitunut hänen karismaattisuudesta ja alhaaltapäin johtavasta tyylistään. (Tähänhän ollaan vasta Suomessa menossa.) Palautteen olen kuullut suoraan seurakuntalaisilta. Suomessa ei käytännön johtamista näköjään noteerata. Pitää olla johtamiskoulutuspaperi. Hän ei päässyt hakemaan johtamiskoulutukseen ennen kuin oli fyysisesti ollut pastoraalitutkimuksen ”suuressa” publiikissa syksyllä. Ei autanut, vaikka olisi hakenut psykologiseen testiin ja kurssin olisi aloittanut vasta tuon maagisen publiikin jälkeen. Ei, vasta publiikin jälkeen saattoi yleensäkin hakea. Edes oman hiippakunnan piispan myöntävä lausunto toisen hiippakunnan kurssille ei autanut asioita eteenpäin. Tämä tiesi ajallisesti toista vuotta lisää.

Leikkisästi hän puhuu ulkomaan rutosta. Huomori kai auttaa häntä jaksamaan ja se, että hän haluaa palvella vilpittömästi ihmisiä sillä paikalla milä hän on. Hän ei hae statusta, haluaisi vaan jakaa lahjojaan ja osaamistaan. Luulisi Suomessa olevan tarvetta hyvälle johtajalle.

Ihmettelen, että puhutaan kansainvälistymisestä ja toivotetaan korulausein ulkomailla työskentelevät takaisin. Kyllä hävettää Suomen kirkon puolesta. Koulumaailmassa puhutaan tänä päivänä voimakkaasti henkilökohtaistamisesta opetus suunnitelmien teossa. Taitaa tuomiokapituli olla aika ta-

kapajuloita. Onko kyse vallan käytöstä vai osaamattomuudesta hahmottaa kirkkoherran työn kokonaisuutta, että pystyisi näkemään mihin kyseinen ihminen todella tarvitsee lisäkoulutusta? Johtamiskoulutus on hyvä asia. Olisi pitänyt olla jo aikaisemmin, mutta onko yksi paperinpala se autuaaksi tekevä ihme hyväksi johtajaksi. Eikö johtamiskoulutukseen voisi liittyä näyttö johtamistaidoista. Näyttöä ennen tuomiokapituli kartoittaisi henkilön kanssa yhdessä mihin koulutusta tarvitaan. Ulkomaillaan työskennelleet ovat kouluttautuneet koko ajan asuinmaassaan ja myös Suomessa.

Laki johtamiskoulutuksesta on tullut voimaan 2002. Eikö ulkomailla suomalaisseurakuntaa palvelutta, Suomessa vihittyä, Suomen kirkon lähettämää, Suomen kansalaista koske laki, jossa sanotaan, että ”papilta, joka on vakinaisessa kirkkoherran virassa, ei kuitenkaan vaadita seurakuntatyön johtamisen tutkintoa hänen hakiessaan muuta kirkkoherran virkaa” (kirkolliskokouksen ps. 6.11.1998/1014). Ja johtamiskoulutuksen jälkeen menee sitten vielä ainakin kolmas vuosi kirkkoherran virkaa hakies. Tämä esimerkki kertoo yhdestä henkilöstä, mutta tiedän, että hän ei ole ainut.

Niin, eläimiäkin pidetään karanteenissa ennen Suomeen tuloa. Voisi kai sitten puhua ulkomailla työskentelevien ”elukkakaranteenista”. Hei, come on. Ei muuta kuin päivittämään Suomen kirkon hienoja rekrytointisivuja.

A. Margaret Helminen

Jäsentietojen muutosilmoitus Diakoniatyöntekijöiden Liiton jäsenille!

☐ Osoitteen/nimenmuutos

☐ Jäsenlajin muutos

☐ Eroilmoitus

Henkilötunnus _____

Sukunimi _____ Ent. nimi _____

Etunimet _____

Lähiosoite _____

Postinro _____

Postitoimipaikka _____

Puhelin/koti _____ Puhelin/työ _____ Muu puhelin _____

Työnantaja _____

☐ Tarvitsen valtakirjan (Työnantaja vaihtunut)

☐ Varsinainen jäsen

☐ Virka-, ☐ opinto- tai ☐ hoitovapaalla ajalla: ____/____20____–____/____20____

☐ Muu jäsen ☐ Työtön ☐ Opiskelijajäsen ☐ Jään eläkkeelle

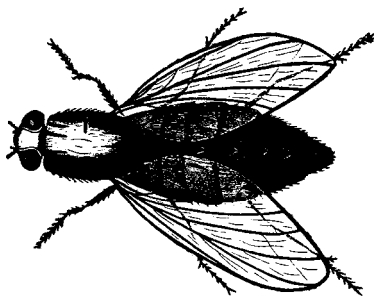
Muutos voimassa alkaen ____/____20____

Palauta liiton toimistoon osoitteella: **Rautatieläisenk. 6, 00520 Helsinki**
tai Fax (09) 877 7397

SARI AROHEIKKI

"Diakoniakärpäsen" surina ei ole jättänyt rauhaan

"Teille on aina sanottu, että työ on kirous ja vaivannäkö onnettomuus. Minä sanon teille: elämä on toisinaan pimeyttä, ellei ole kutsumusta. Ja kutsumus on sokea, ellei ole tietoa. Ja kaikki tieto on turhaa, ellei ole työntekoa. Ja kaikki työ on turhaa, ellei ole rakkautta. Ja kun te teette työnne rakkaudella, sidotte itsenne sekä omaan itseenne että toisiin ihmisiin ja Jumalaan." (Kahlil Gibran: Profeetta)

Olen tehnyt diakoniatyötä 18 vuoden ajan pääkaupunkiseudulla kolmessa hyvin erilaisessa seurakunnassa. Motivaatiota on näiden vuosien aikana tullut metsästettyä. Ja aika ajoin on ollut suostuminen siihen, etten motivoitu työlleni. Ei sitten vaan "nappaa", ei sitten niin millään! Olen näinä hetkinä uskaltanut miettiä, onko seurakuntatyössä mitään mieltä ja leikitellyt ajatuksella, mitä tapahtuisi, jos palkallinen seurakuntatyö lopetettaisiin tai jos seurakunnassa ei olisi ainuttakaan diakoniatyöntekijää. Olen miettinyt, mitä muuta osaan kuin diakoniatyön.

Näissä aatoksissa on ollut hyvä lähteä hakemaan motivaatiota seurakunnan toiminta-ajatuksista ja oman työn perustehtävästä ja luoda sille realistiset tavoitteet. Se on palauttanut asiat ja ajatukset oikeisiin mittasuhteisiin: on lupa olla turhautunut, vaillinaisen ja keskeneräinen.

Oma motivaationi diakoniatyöhön lähtee kutsumuksesta ja tahdosta tehdä juuri tätä työtä.

Nuorena haaveilin kättilön ja äidinkielen opettajan ammateista. Mutta kun "diakoniakärpänen" surisi, se surina ei ole jättänyt rauhaan.

Työmotivaationi kaipaa hyvää johtajuutta. Tarvitsen esimieheni luottamuksen, vastuuta ja haasteita sekä rakentavaa palautetta tekemästäni työstä. Johtajuuden lisäksi tarvitsen toimivan, vuorovaikutustaitoisen työyhteisön ja moniammatillisen

verkoston, jossa tehdä työtä. Kukaan ei jaksaisi yksin motivoitua.

Työn aloittaminen ei ole aina helppoa, mutta vain tekemällä työtä jotain tapahtuu sekä minussa että seurakunnassa. Antaudun prosessille. Ja yleensä tehty työ poikii uusia töitä. Kuulen puhuttavan selkeästä työnkuvasta. Käsi

sydämellä, siskot ja veljet, kenellä teillä on sellainen? En kadehdi teitä.

Inhoan ja rakastan työssäni kaikkinaista "sälää", kunhan saan sen pidettyä jonkinlaisissa mittasuhteissa. Se tuo työhöni tarvittavaa vaihtelua. Myös työajattomuus motivoi minua. Saan rajatusti täyttää omaa kalenteriani. Se sopii minulle. Ja kuten tiedämme, tälläkin kellotaululla on kääntöpuolensa.

Oman ammattitaitoni riittävyttä, osaamisvajetani, olen aika ajoin pysähtynyt tutkimaan. Olen utelias, miten muut työtään tekevät ja mitä ja miten voisin itse tehdä työtäni toisin. Motivaationi tärkeä ylläpitäjä on tietoisuus siitä, että minulla on mahdollisuus saada työnhajausta.

Itsestäänselvyydetkin pitää sanoa ääneen. Jotta pysyn uskollisena kutsumukselleni, tarvitsen aikaa itselleni, jumalasuhteeni hoitamiseksi ja omille rakkaile ihmisilleni.

Aamu on valjennut. Lähdän töihin nähdäkseeni, millaisissa "synnytystuskissa" tänään saan antaa ammattitaitoni leppävaaralaisten hyväksi!

Kirjoittaja on Leppävaaran seurakunnan diakonissa.

Terho Pursiainen

SUMMA

Kootut teologiset teokset

Tunnetun teologin uusi kirja *Karitsan kiukku* sekä hänen neljä aiempaa arvostettua teostaan nyt yhtenä juhlaniteenä. Ovh. 43,90

Augustinus

SAARNOJA

Valikoima Augustinuksen keskeisintä saarnatuotantoa ensimmäistä kertaa suomen kielellä. Suomennos ja johdanto FM, TM Timo Nisula. Pyhiinvaeltaja-sarja. Ovh. 11,90

Sanan aika

Pekka Metso – Esko Ryökäs (toim.)

KIRKKOTIEDON KIRJA

Ajantasainen tietoteos. Kirjassa esitellään mm. katolisen, ortodoksisen, luterilaisen, anglikaanisen ja reformoitujen sekä helluntai- ja baptistikirkkojen elämä ja oppi. Ovh. 42,90

Gunnar af Hällström – Anni Maria Laato – Juha Pihkala (toim.)

JOHDATUS VARHAISEN KIRKON TEOLOGIAAN

Tarpeellinen perusteos tutustuttaa lukijansa varhaisen kirkon teologiseen kirjallisuuteen ja antaa välineitä kirkkoisien tekstien ymmärtämiseen. Ovh. 43,90

Anna-Maija Raittila –

Kalervo Peltonen

VAELLAN LÄSNÄOLOSSASI

365 klassista rukousta

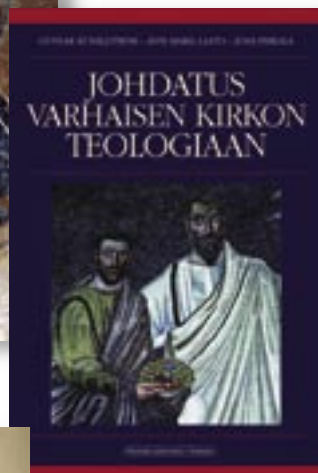
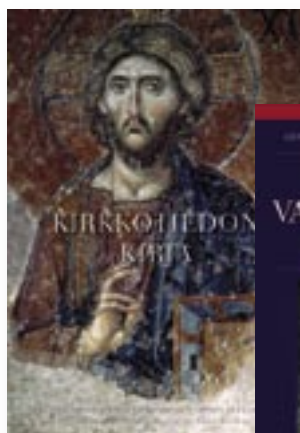
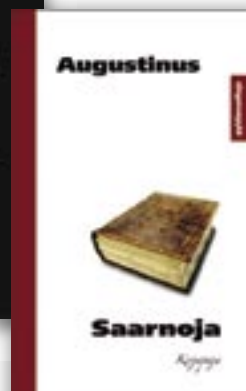
Klassisten rukousten aarteisto noudattaa kirkkovuoden kiertoa. Rukoukset kuvastavat kristittyjen vaellusta, hengellistä elämää ja etsintää. Ovh. 37,90

Kaskinen – Ruokanen – Sariola

SANAN AIKA

Kirkkovuosi 2005-2006

Päivittäisen hartauskirjan ja raamatun-lukuoppaan 13. vuosikerta. Ovh. 4,95

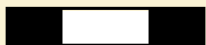
 KIRJAPAJA

www.kirjapaja.fi

aki

Akavan kirkolliset ammattiliitot –
Kyrkliga fackförbund inom Akava AKI

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND

www.pappisliitto.fi

pappisliitto@akiliitot.fi

Perustettu 14.1.1918

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND

www.kolumbus.fi/skul/

kanttori-urkuriliitto@akiliitot.fi

Perustettu 15.6.1907

PUHEENJOHTAJA, AKI

Juha Kauppinen
Messukylän kirkkoherra, TT
Helakallionkatu 6 F
33580 Tampere
(03) 219 0203 (työ)
050 554 2427 (GSM)
s-posti: juha.kauppinen@evl.fi

VARAPUHEENJOHTAJA, AKI PUHEENJOHTAJA, SKUL (31.12.2005 ASTI)

Marjukka Andersson
Lautasaaren kanttori, DU
Myllykallionrinne 2 B 15,
00200 Helsinki
040 513 6235 (GSM)
s-posti: marjukka.andersson@kolumbus.fi
Pj. 1.1.2006 lukien Mikael Helenelund

PUHEENJOHTAJA, SKPL

Jukka Huttunen
Espoon seurakuntayhtymän yhteisen
seurakuntatyön päällikkö
Hansakallionkuja 12 A 6
02780 Espoo
(09) 8050 2330 (työ)
040 544 1695 (GSM)
s-posti: jukka.huttunen@espoonseura-
kunnat.fi

LAKIMIEHEN PUHELINPALVELU AKIN JÄSENILLE

Tiistaisin klo 9 - 12
varatuomari Anna-Maria Numminen
050 463 8699
s-posti: anna-maria.numminen@akiliitot.fi

AKIN TOIMISTO

**Akavatalo, Rautatietäisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoinna arksin klo 9.00–15.00.
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
s-posti: toimisto@akiliitot.fi**

TOIMINNANJOHTAJA

TT
Esko Jossas
(09) 150 2467 (työ)
050 511 6683 (GSM)
s-posti: esko.jossas@akiliitot.fi

*Liiton yleinen johto, AKI-hallintoelinten
päästösten valmistelu ja esittely, AKI-talous,
edunvalvonta- ja neuvottelutoiminta,
palvelussuhdeneuvonta, opintomatkat.*

APULAISTOIMINNANJOHTAJA

VTM
Annamari Jokinen
(09) 150 2445 (työ)
040 865 6630 (GSM)
s-posti: annamari.jokinen@akiliitot.fi

*AKIn neuvottelu- ja luottamusmiestoiminta,
AKIn alaosastotoiminta, SKUL:n hallintoelinten
päästösten valmistelu ja esittely, kanttorien
ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta.*

APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Pastori
Stina Lindgård
(09) 150 2466 (työ)
050 542 3664 (GSM)
s-posti: stina.lindgard@akiliitot.fi

*Cruxin päätoimittaja, AKI-viestintä,
SKPL:n hallintoelinten päästösten valmistelu
ja esittely, opintomatkat, pappien ammatil-
liset asiat, palvelussuhdeneuvonta.*

OPISKELIJASIHTTEERI, SKPL

TM
Sanna Ylä-Jussila
(09) 150 2455
050 597 5231 (GSM)
s-posti: sanna.yla-jussila@akiliitot.fi

*Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta
opiskelijoiden harjoittelu-, mentorointi- ja
työllistymiskysymyksissä.*

JOHTAJIEN SIHTTEERI

HSO-sihtteeri
Tuula Anttonen
(09) 150 2453
s-posti: tuula.anttonen@akiliitot.fi

*AKI-hallinnon ja johdon sihtteeri, SKPL:n
hallintoelinten pöytäkirjanpitäjä, matka- ja
kokousjärjestelyt, Internet-kotisivut.*

TOIMISTOSIHTTEERIT

Yo-merkonomi
Tuija Kukkonen
(09) 150 2446
s-posti: tuija.kukkonen@akiliitot.fi

*Jäsenyysasiat, alaosastot, luottamus-
kurssit.*

Heli Meinola
(09) 150 2653
s-posti: heli.meinola@akiliitot.fi

*Cruxin toimitussihtteeri, jäsenyysasiat,
opintomatkat.*

Anne Taanila
(09) 150 2657
s-posti: anne.taanila@akiliitot.fi

Kirjanpito ja maksuliikenne.

ERITYISKOULUTETTUJEN TYÖTTÖMYYSKASSA

Asemamiehenkatu 2, 8 krs.
00520 Helsinki
puh. (09) 7206 4343
ma - to 9 - 15
faksi (09) 272 1212
s-posti: erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

DIAKONIA- TYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

DIAKONIARBETARNAS FÖRBUND

Perustettu 15.6.1958

PUHEENJOHTAJA

Leena Vanne
Tapiolan diakonissa
Vanhan-Mankkaant. 14 E 13
02180 Espoo
(09) 8050 4431 (työ)
040 546 5193 (GSM)
s-posti: leena.vanne@tapiolanseu-
rakunta.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Diakonissa, terv. hoit.
Riitta Hiedanpää
(09) 150 2287 (työ)
040 516 5557 (GSM)
s-posti: riitta.hiedanpaa@dtl.inet.fi

*Liiton yleinen johto, edunvalvonta- ja
neuvottelutoiminta, hallintoelinten
päästösten valmistelu, esittely ja täytän-
töönpano, palvelussuhdeneuvonta.*

JÄRJESTÖSIHTTEERI

Diakonissa
Asta Turtiainen
(09) 150 2286 (työ)
040 7650 477 (GSM)

*Ammatilliset kysymykset, tiedot-
taminen, opiskelijatyö, alaosastoi-
minta.*

TOIMISTOSIHTTEERI

Yo-merkonomi
Pirjo Heikkinen
(09) 150 2487
s-posti: pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi

*Jäsenyysasiat, kirjanpito ja maksuli-
kenne, materiaalitilaukset, mökkiva-
raukset.*

TOIMISTO

Akavatalo
Rautatieäisenkatu 6
00520 Helsinki
Avoimna arkin klo 9.00–15.00
faksi (09) 877 7397
kotisivu: www.dtl.fi
s-posti: diakoniatyontek.liitto@dtl.inet.fi